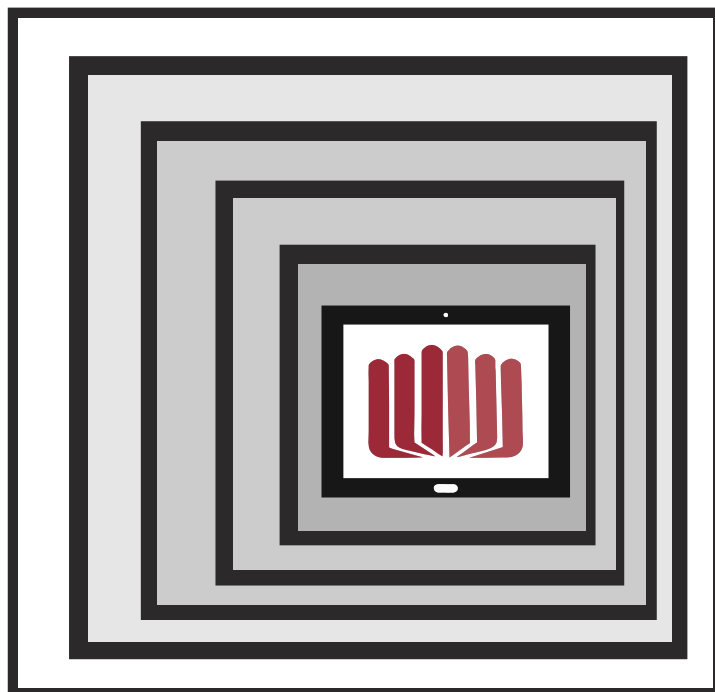
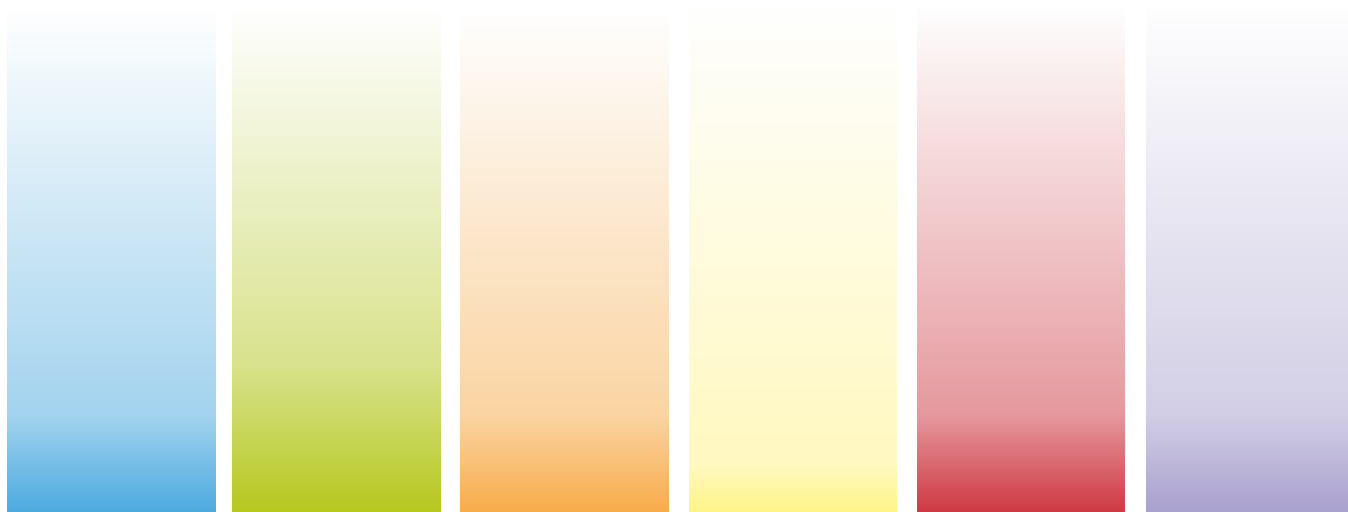

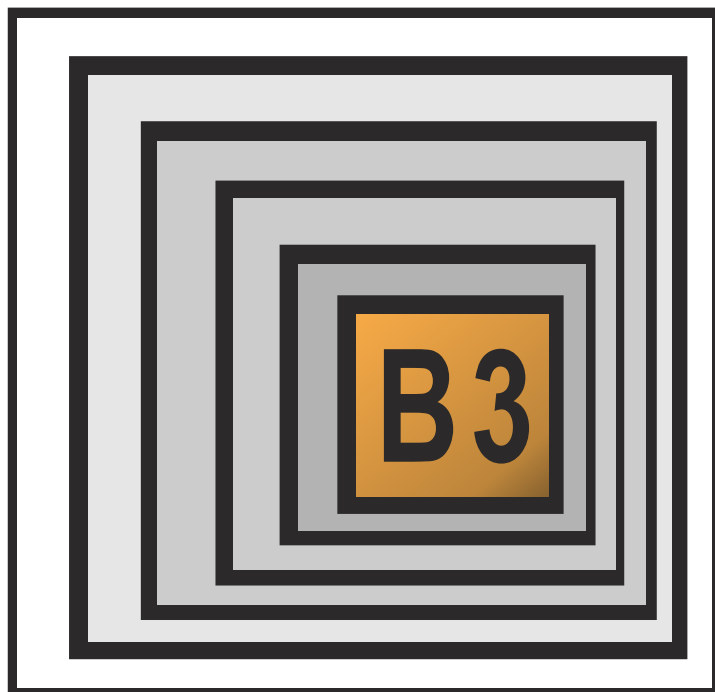
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3D VE VÝUCE MATEMATIKY

ŘEZY V PROGRAMU GEOGEBRA

3D VE VÝUCE MATEMATIKY

ŘEZY V PROGRAMU GEOGEBRA

OBSAH

3D ve výuce matematiky – část o řezech v programu Geogebra	3
Program Geogebra obecně	3
Všeobecné informace o této sadě cvičení	4
Pravidla pro tvorbu řezů	5
Zadání jednotlivých cvičení.	13
Cvičení 01 – zadání	13
Cvičení 02 – zadání	18
Cvičení 03 – zadání	20
Cvičení 04 – zadání	22
Cvičení 05 – zadání	24
Cvičení 06 – zadání	26
Cvičení 07 – zadání	28
Cvičení 08 – zadání	30
Cvičení 09 – zadání	32
Cvičení 10 – zadání	34
Cvičení 11 – zadání	36
Cvičení 12 – zadání	38
Cvičení 13 – zadání	40
Cvičení 14 – zadání	42
Cvičení 15 – zadání	45

3D ve výuce matematiky – část o řezech v programu Geogebra

Program Geogebra obecně

Program Geogebra je multiplatformní matematický software. Je zdarma pro nekomerční použití (přesně viz <http://www.geogebra.org/license>).

Aktuálně běží na:

- běžném PC s Windows či s Linuxem,
- Macu se systémem MacOS (lze nainstalovat či stáhnout z AppStore),
- libovolném systému v prohlížeči Google Chrome jako ChromeApp,
- tabletu s Windows 8 (lze stáhnout z Windows Store),
- běžném tabletu s běžným Androidem (lze stáhnout z GooglePlay),
- libovolném zařízení provozujícím libovolný internetový prohlížeč s technologií Javascript.

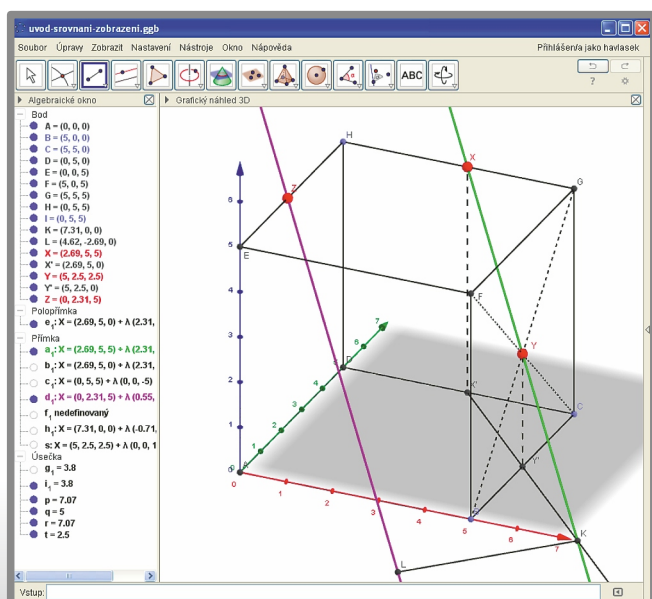
Výhledově tvůrci slibují i možnost:

- Geogebry pro telefony.

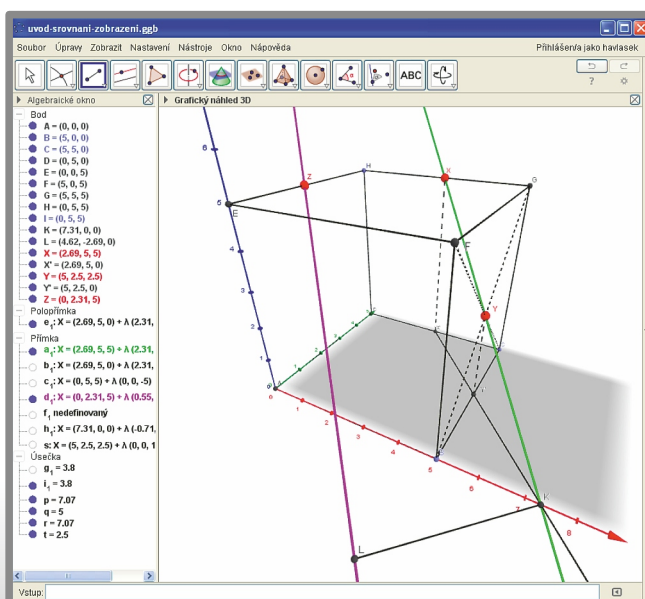
Kromě souborů uložených na disku (s příponou .ggb) je možné vystavovat rysy i na tzv. Geogebrotube (<http://tube.geogebra.org/>), online úložišti, kde je možné rysy komentovat, sdílet ostatním, atp.

Program Geogebra umožňuje krokovat postup tvorby – tzv. krokování konstrukce. (Neznamená to ale, že zvolený postup je jediný možný, obvykle více cest vede k cíli.)

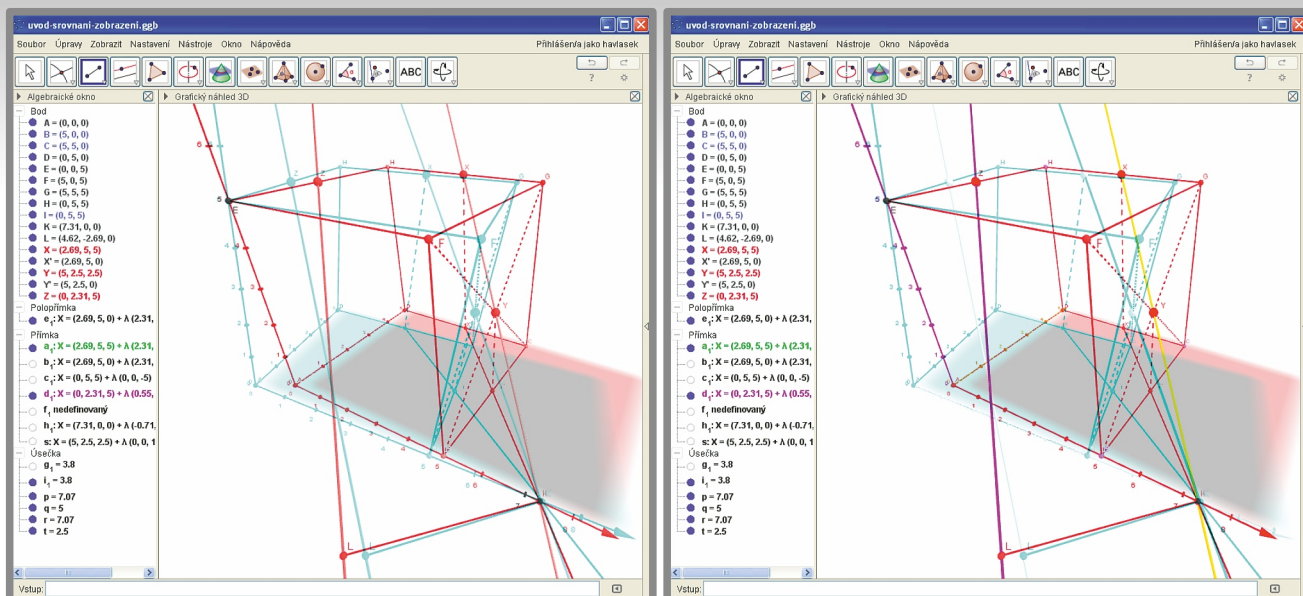
Od verze 5 nabízí program Geogebra možnost přepnutí do 3D režimu, v prostoru je možné tvořit objekty a řešit interakce mezi nimi. Zobrazovat prostor pak můžeme buď v pravoúhlém promítání (pro řezy doporučuji, zachovává totiž rovnoběžnost), nebo v perspektivním promítání, nebo dokonce anaglyficky (pro červenomodré 3D brýle). V následující situaci jsou **ZL** a **XK** rovnoběžky:

pravoúhlé promítání

perspektivní promítání (nezachovává rovnoběžnost)

anaglyfické promítání ve stupních šedi

barevné anagl. promítání (oboje nutno s brýlemi)

Všeobecné informace o této sadě cvičení

Tématem sady jsou řezy na tělesech řešené v programu Geogebra 5. Účelem této sady není naučit čtenáře s Geogebrou pracovat, účelem této sady je vysvětlit čtenáři pravidla tvorby řezů těles a umožnit mu ověřit si implementaci těchto pravidel na konkrétních příkladech. I když jsou všechny příklady zpracované i v 3D režimu programu Geogebra, postup řezu (konstrukce polopřímek, průniků, atp.) je stejný jako ve volném rovnoběžném promítání „ve 2D sešitě“ – jen pohled na těleso je jiný.

Každé cvičení je číslované (01, 02, atd.), zadání je vždy jedinečné. Je-li v rámci cvičení zpracováno více možných řešení (více postupů řezu), jsou tato řešení odlišena písmenem (01a, 01b, atd.)

Řežeme vždy rovinou určenou body X, Y, Z (ty jsou v každém zadání označeny červeně). U krychle značíme vrcholy písmeny A, B, C, D, E, F, G, H, u jehlanu podstavu písmeny A, B, C, atd. a vrchol V. U hranolu značíme vrcholy spodní podstavu písmeny ze začátku abecedy a vrcholy horní podstavu v abecedě plynule pokračují. Pomocné body (vzniklé v průběhu konstrukce řezu) obvykle značíme K, L, M, atd. Konstruujeme-li projekci zvolených bodů do zvolené roviny (obvykle určené jednou ze stěn), odpovídající si obrazy jsou v projekci značeny písmeny s čárkou, např. X', K', atp. Přímkami a úsečkami nejsou značeny obvyklými malými písmeny, ale mají popisek udávající pořadí, ve kterém vznikly a písmeno pravidla (v této sadě jsou používána pravidla (A), (B), (C) a (D)), tedy např. 1(A), 2(B), 3(C), atp. Z těchto popisků lze vždy zrekonstruovat postup, a to i z vytištěného řešení či z řešení překresleného na papír ve volném rovnoběžném promítání.

V souhrnu naleznete ke každému cvičení:

- zadání zde v textu (v samostatné kapitole níže), včetně obrázku situace ve volném rovnoběžném promítání a v 3D,
- 01-zadani-2D.ggb ... soubor s narýsovaným zadáním v 2D pohledu ve volném rovnoběžném promítání,
- 01-zadani-3D.ggb ... soubor s narýsovaným zadáním v 3D pohledu,
- řešení zde v textu (za zadáním), vč. obrázků ve volném rovnob. promítání a v 3D,
- 01-reseni-2D.ggb ... soubor s narýsovaným řešením v 2D pohledu ve volném rovnoběžném promítání – postup řešení lze projít metodou krokování konstrukce,
- 01-reseni-3D.ggb ... soubor s narýsovaným řešením v 3D pohledu – i zde lze krokovat konstrukci,
- u více variant: 01a-reseni-2D.ggb, 01a-reseni-3D.ggb, 01b-reseni-2D.ggb, 01b-reseni-3D.ggb, atd.

Pravidla pro tvorbu řezů

Formálně: Řez tělesa je průnik zadaného tělesa se zadanou rovinou. Vznikne rovinný n-úhelník (s výjimkou singulárních případů – řezem může být prázdná množina, bod, úsečka či více úseček), jehož hranici značíme v našem řešení červeně.

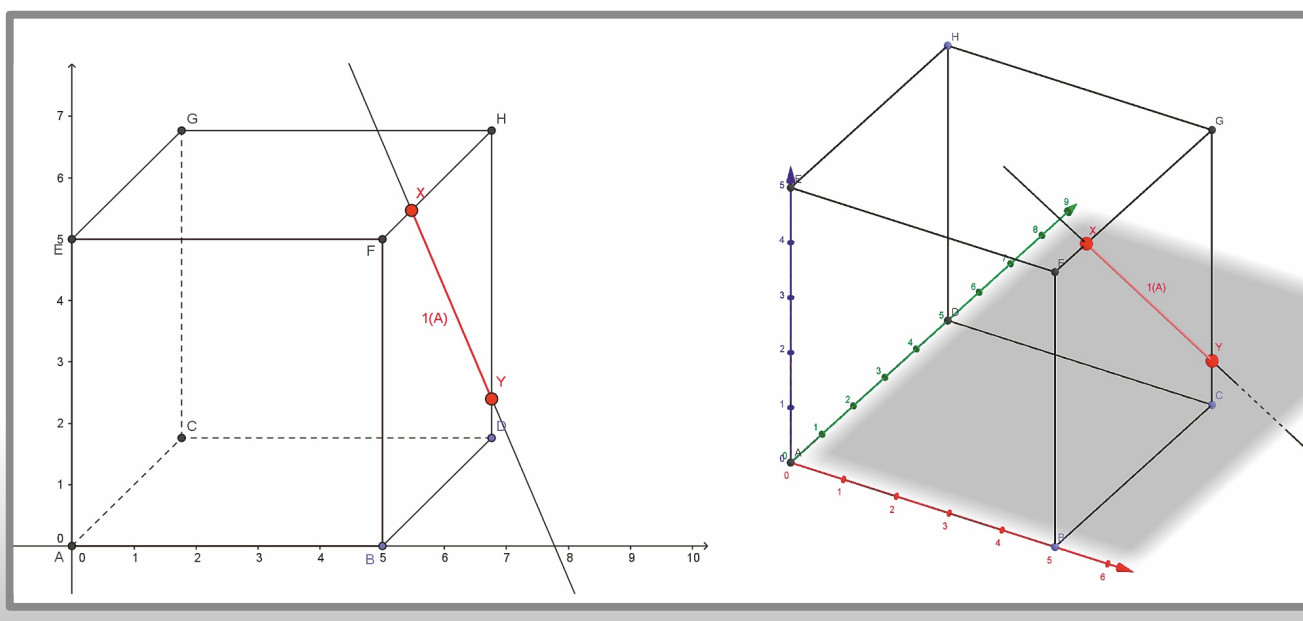
Následující pravidla je nutno při každém kroku řezu aplikovat postupně shora dolů.

- Je-li možné někde použít pravidlo (A), vždy jej použijí.
- V opačném případě: je-li možné použít (B), použijí.
- Jinak musím sáhnout po (C).
- Teprve když ani (A) ani (B) ani (C) v danou chvíli nejde použít, použijí (D).

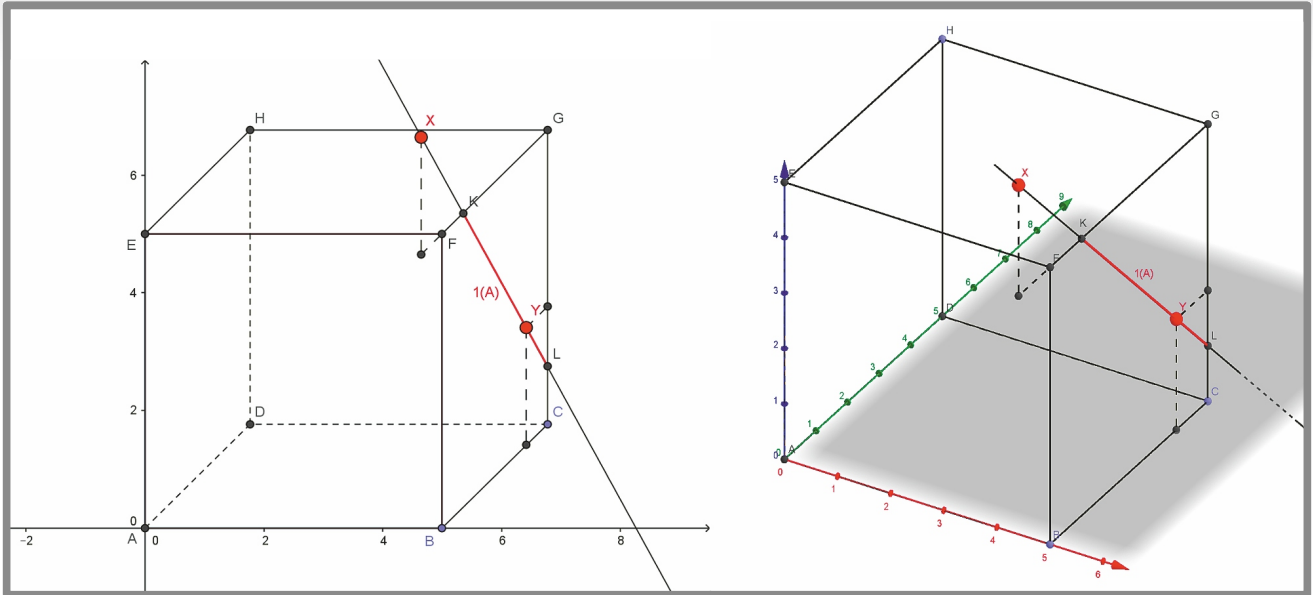
Postup, kdy použijí pravidlo s vyšším písmenem namísto možného nižšího, obvykle vede ke složitějšímu způsobu řešení (vždy samozřejmě správnému).

Pravidla zní:

- (A) SPOJIT: Dva body, které jsou součástí řezné roviny a figurují ve stejné rovině dané stěnou tělesa, můžeme spojit přímkou. Ta část přímky, která je uvnitř stěny tělesa, tedy úsečka, je součástí hrany řezného mnohoúhelníka, označíme ji červeně a její hraniční body též označíme (písmeny K, L, atp.). Příklad použití pravidla (A):

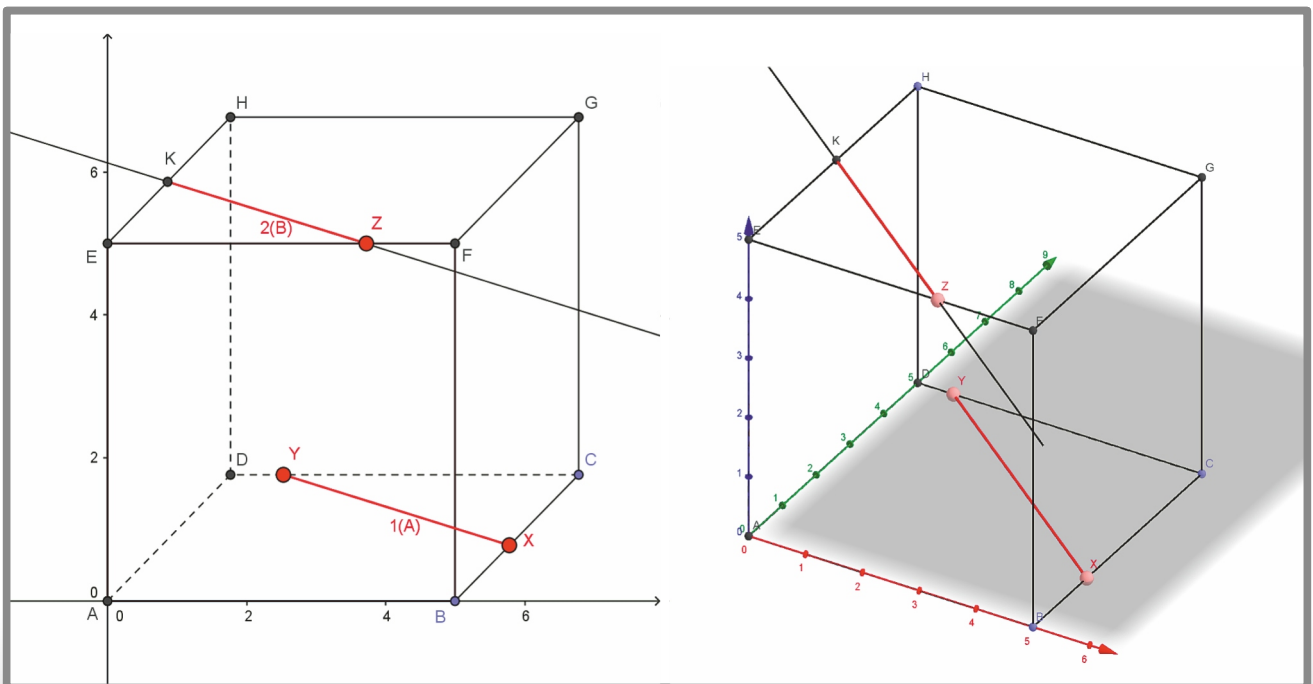

Jiný příklad použití pravidla (A): (Pozn.: $X \notin GH$, jejich obrazy jen mírně splývají při promítání.)

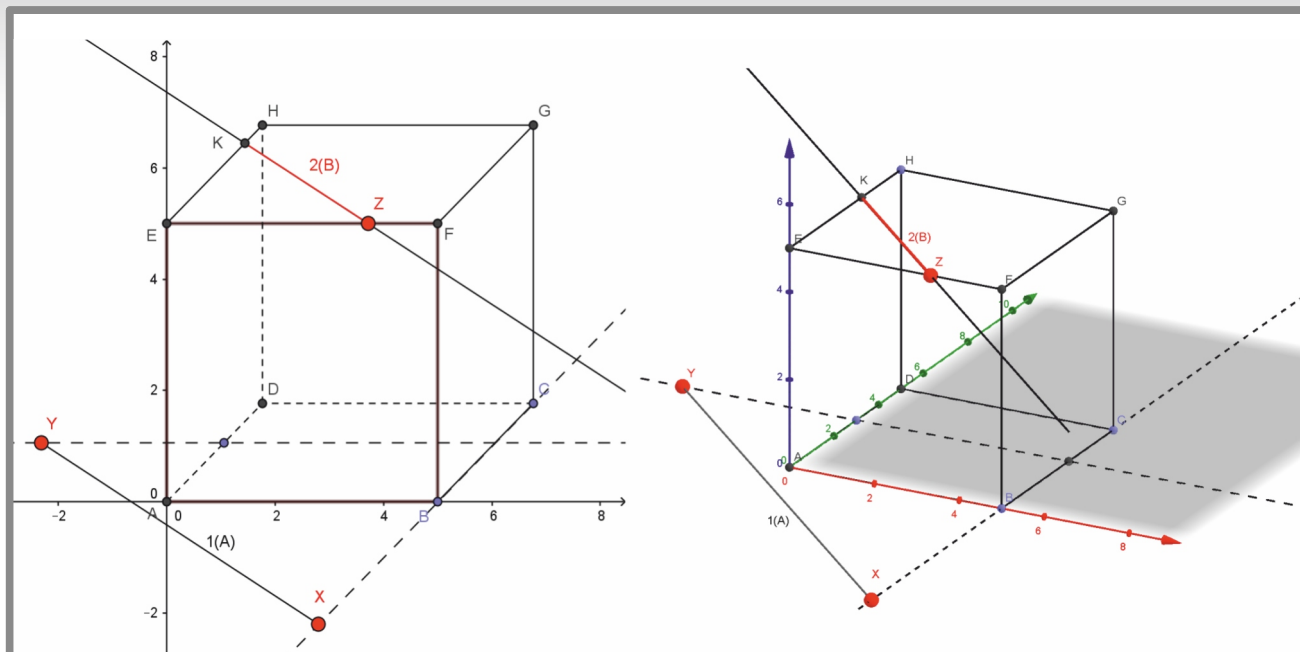

(B) ROVNOBĚŽKA: S úsečkou, která je součástí řezné roviny a zároveň roviny určené stěnou tělesa, můžeme vést rovnoběžku třetím bodem řezné roviny umístěným v rovině určené protilehlou stěnou tělesa. Ta část zkonstruované rovnoběžky, která je uvnitř stěny tělesa, tedy úsečka, je rovněž součástí hrany řezného mnohoúhelníka.

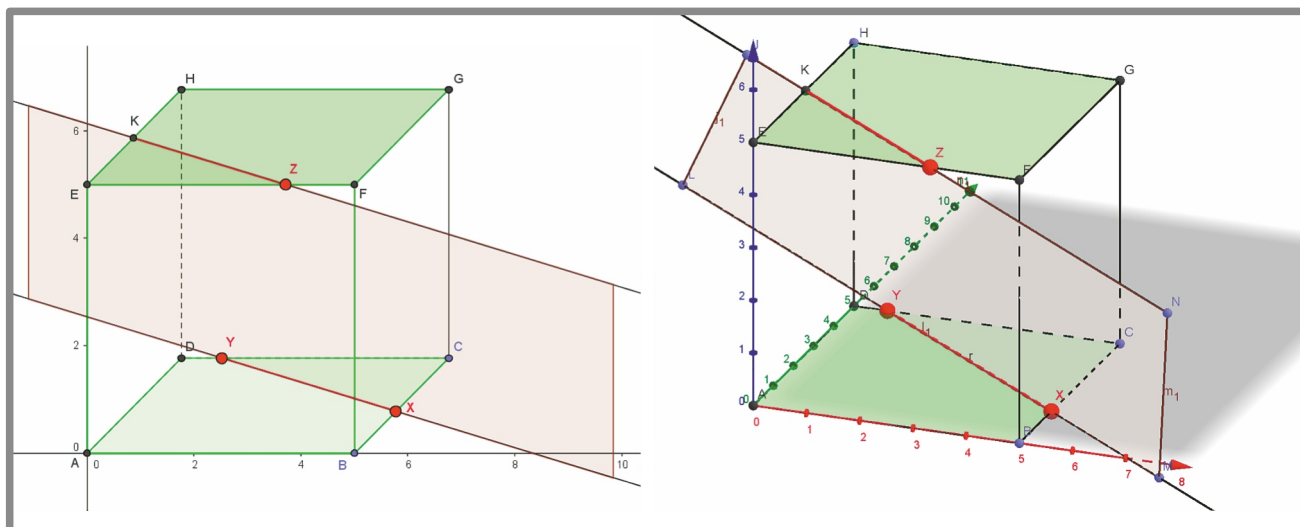
Příklad použití pravidla (B):

Jiný příklad použití pravidla (B):

Formálně vzato, pronikneme-li dvě rovnoběžné roviny třetí rovinou s nimi různoběžnou, průnikem jsou dvě rovnoběžné přímky:

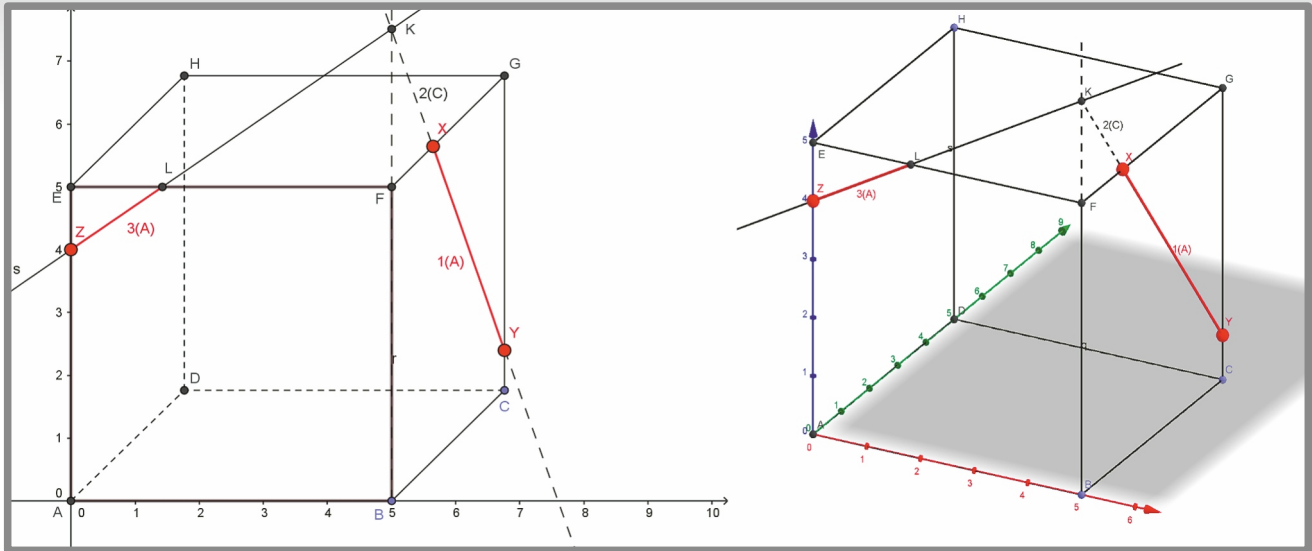

- (C) PROTÁHNOUT: Úsečku, která je součástí řezné roviny a zároveň roviny určené stěnou tělesa, lze „protáhnout“ (sestrojit jí určenou přímku či polopřímku), která na přímce vzniklé protažením vhodné hrany tělesa protne bod, jenž je součástí řezu a zároveň jiné stěny tělesa.

Ideální je protahovat úsečku do stěny, v níž je jiný bod řezu.

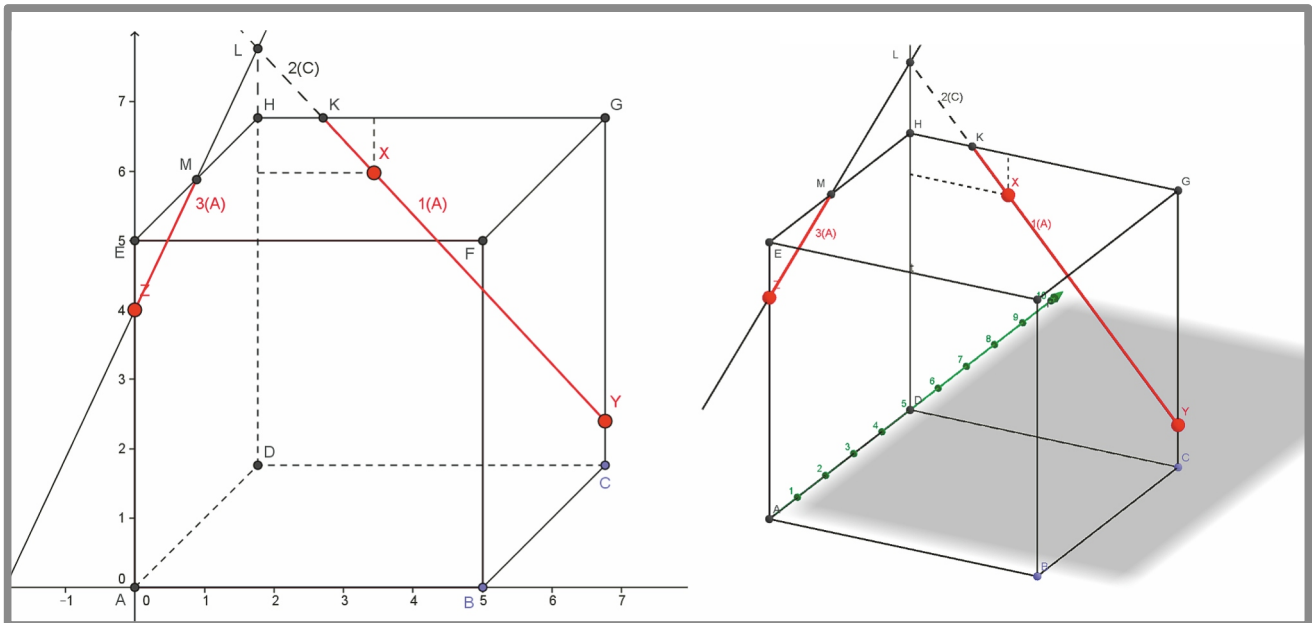

Příklad použití pravidla (C):

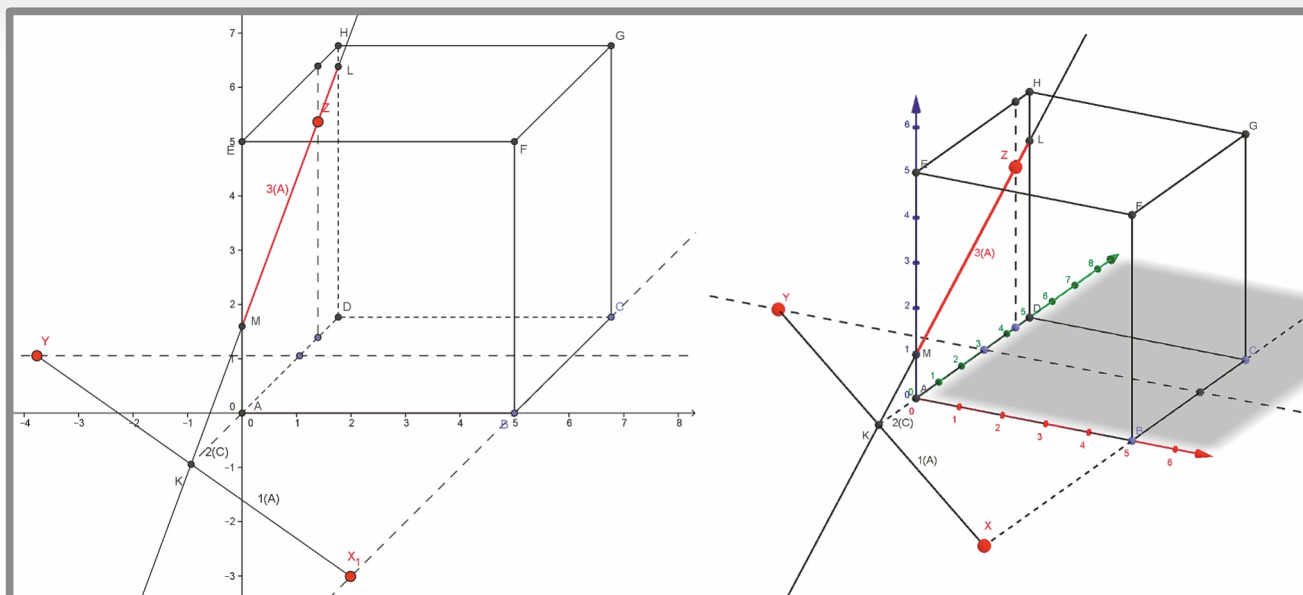

Úsečku XY (která je celá v pravé stěně) jsme „protáhli“ do roviny přední stěny (v níž je bod Z). Fyzicky jsme tedy našli průnik přímky XY s pravou přední hranovou přímkou krychle (tedy BF).

Jiný příklad použití pravidla (C):

Občas stačí namísto protažení úsečky řezu protáhnout jen hranu, viz ještě jeden příklad na použití pravidla (C), i když lehce zvláštního:

Formálně vzato, hledáme vrchol trsu tří různoběžných rovin (roviny řezu a dvou rovin daných stěnami krychle).

(D) STÍN (neboli PROJEKCE KOLMÝM PRŮMĚTEM): V případech, kdy v zadání nejsou žádné dva body ve společné rovině dané stěnou tělesa, musíme vést přímku (nechť to třeba XY „skrz těleso“). Pozor, tato přímka netvoří hrany řezu. Najdeme-li ale její stín X'Y' v protější stěně (v níž je třetí zadaný bod Z), průnik $XY \cap X'Y'$ určí dopad XY do této stěny, tedy bod řezné roviny, jenž lze spojit se Z.

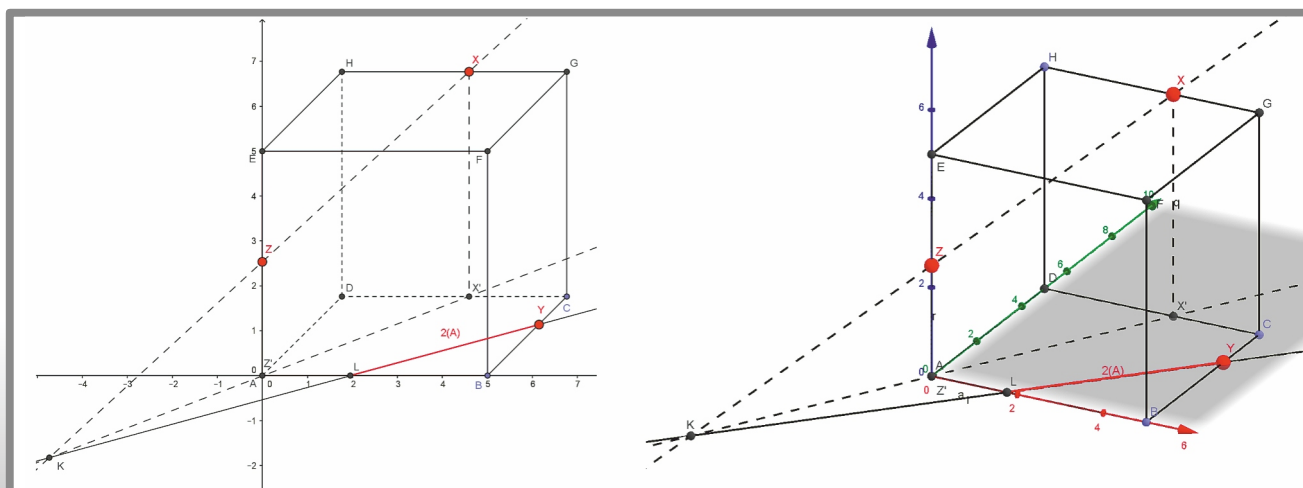
(Poznámka: Pojmenování bodů X, Y, Z lze samozřejmě zaměnit.)

Situaci si představíme, jako bychom z jednoho směru na přímku XY svítili rovným světlem a v protější stěně umístili papír, na nějž stín dopadne.

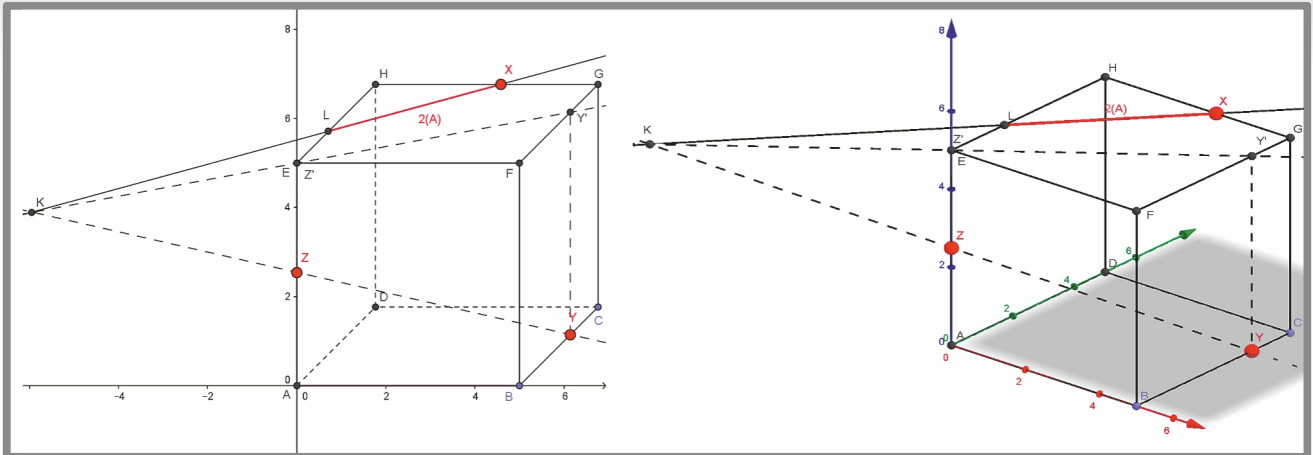
Na jednom konkrétním zadání si představíme projekci ze všech šesti směrů:

Svítime-li světlem shora (pro člověka nejpřirozenější představa, jsme zvyklí na gravitaci) na úsečku XZ, hledáme její stín X'Z' v rovině dané spodní stěnou.

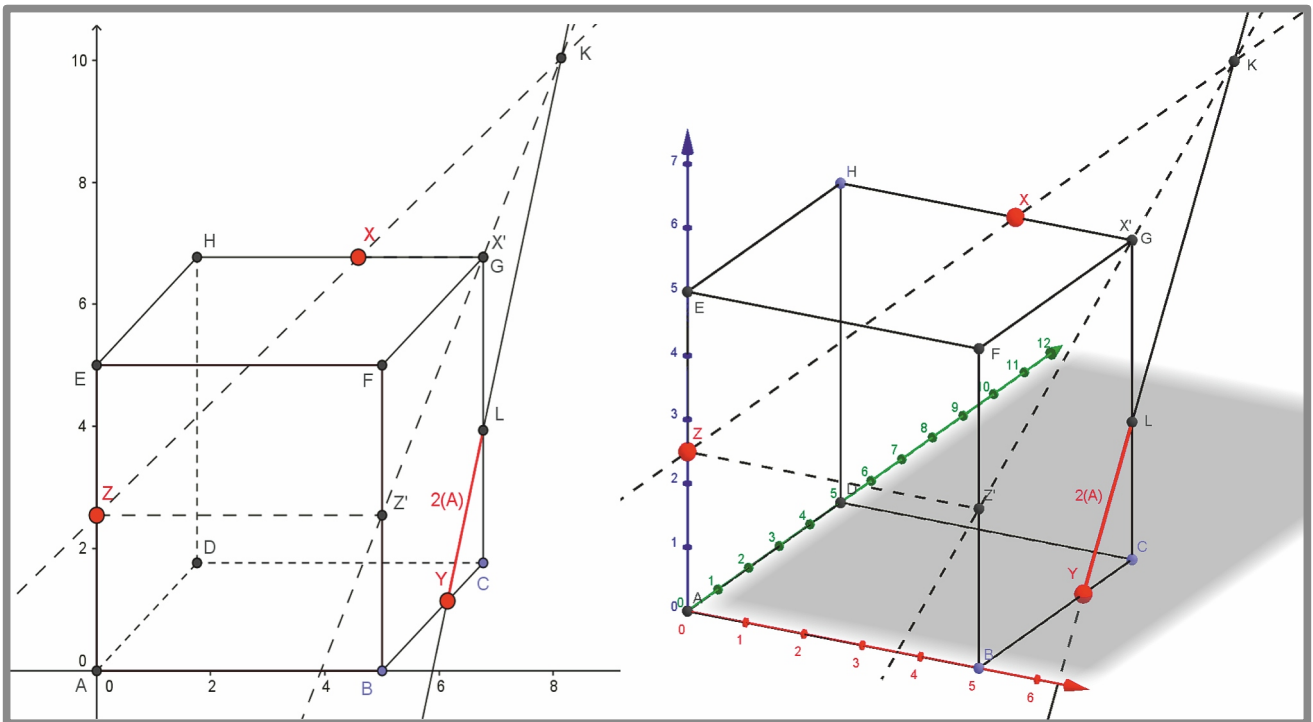
Patu stínu K pak spojíme s Y:

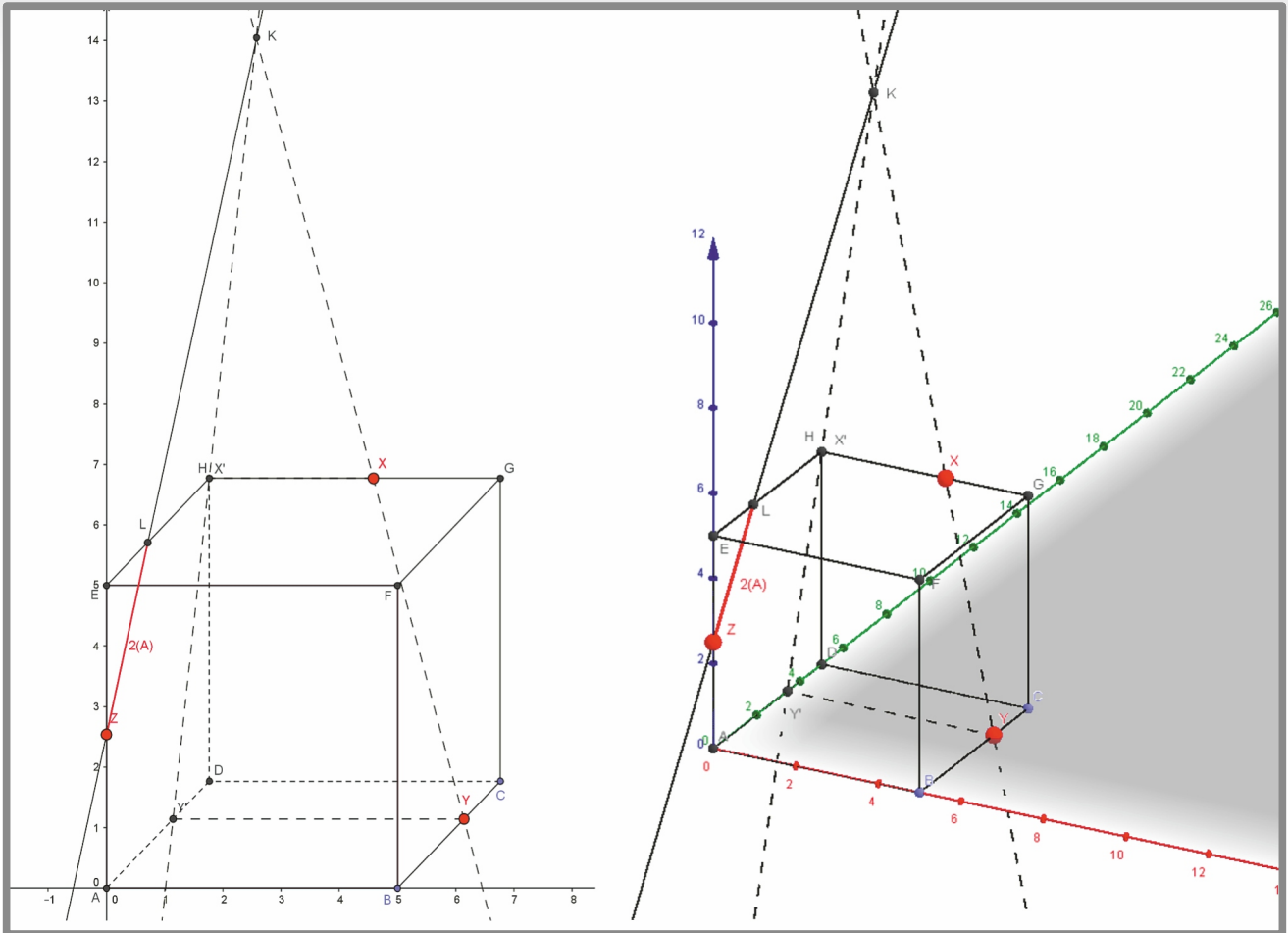
Svítíme-li světlem zdola, hledáme stín přímky YZ v rovině dané horní stěnou, patu stínu spojíme s bodem X:

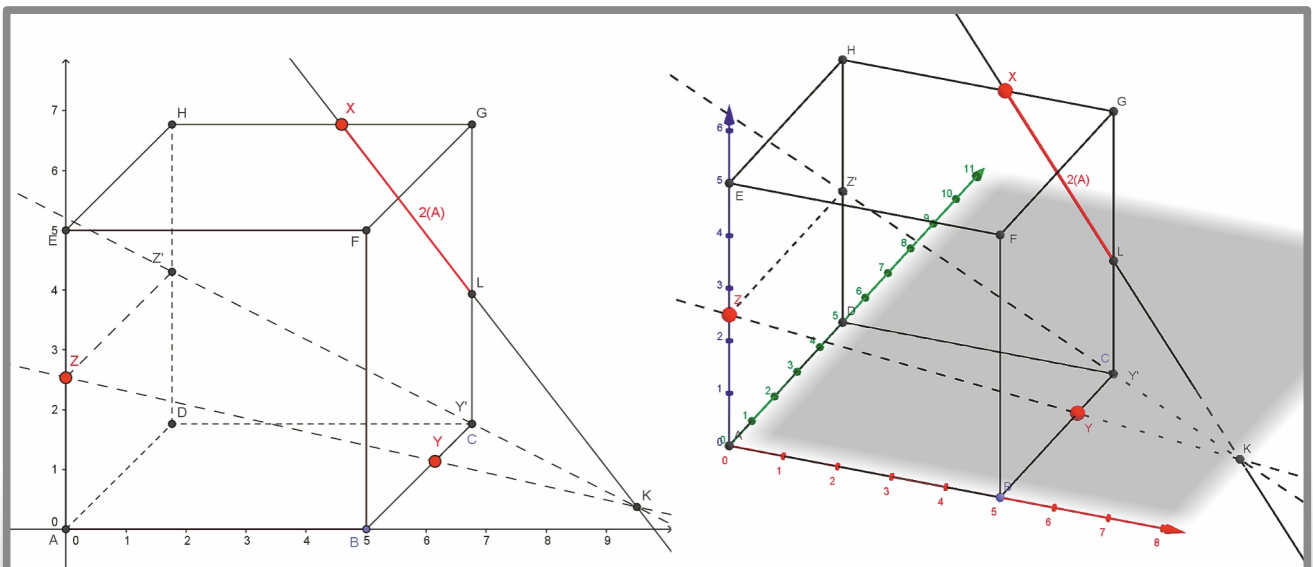
Svítíme-li světlem zleva, hledáme stín přímky XZ v rovině dané pravou stěnou, patu stínu spojíme s bodem Y:

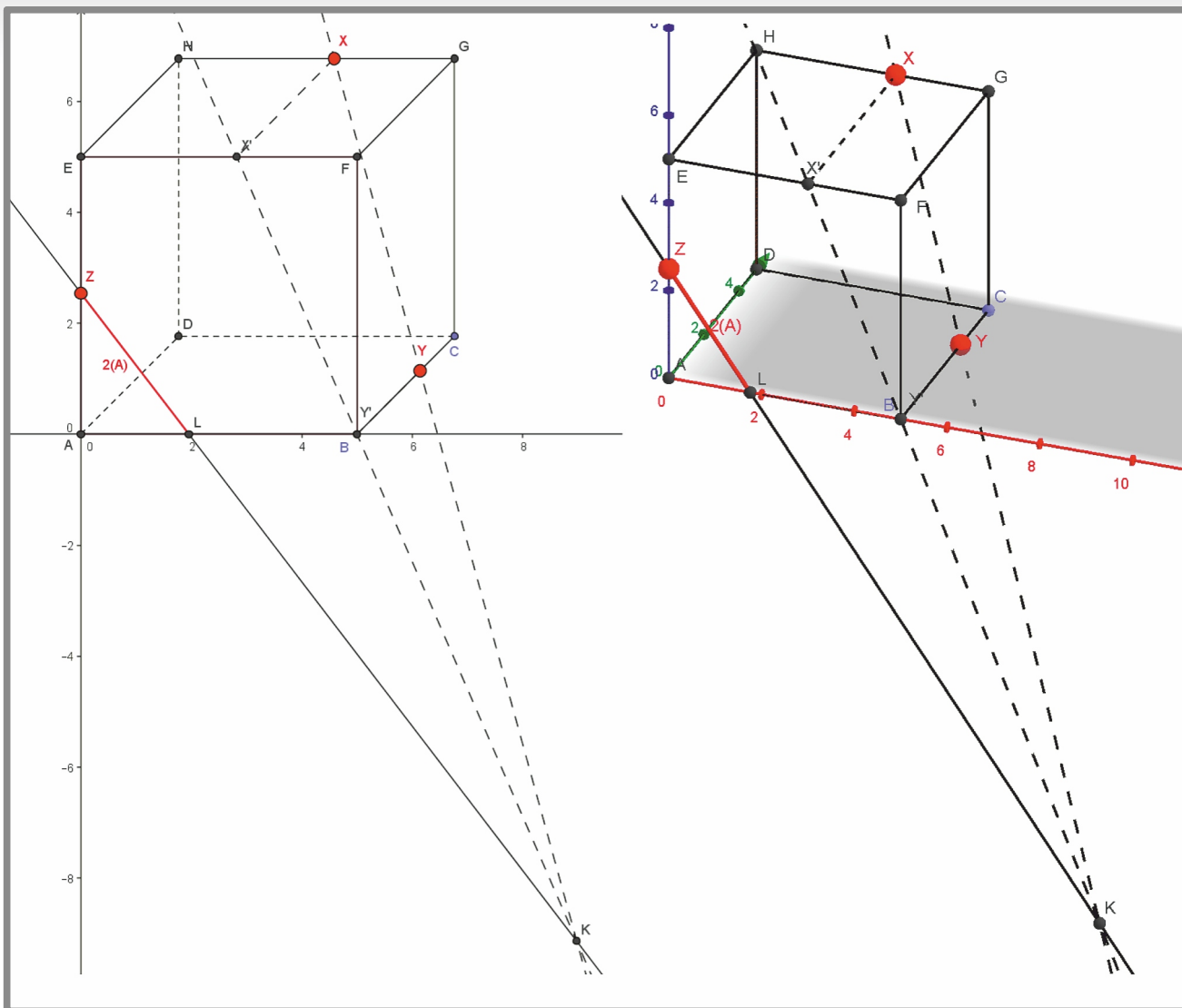
Svítime-li světlem zprava, hledáme stín přímky XY v rovině dané levou stěnou, patu stínu spojíme s bodem Z:

Svítime-li světlem zepředu, hledáme stín přímky ZY v rovině dané zadní stěnou, patu stínu spojíme s bodem X:

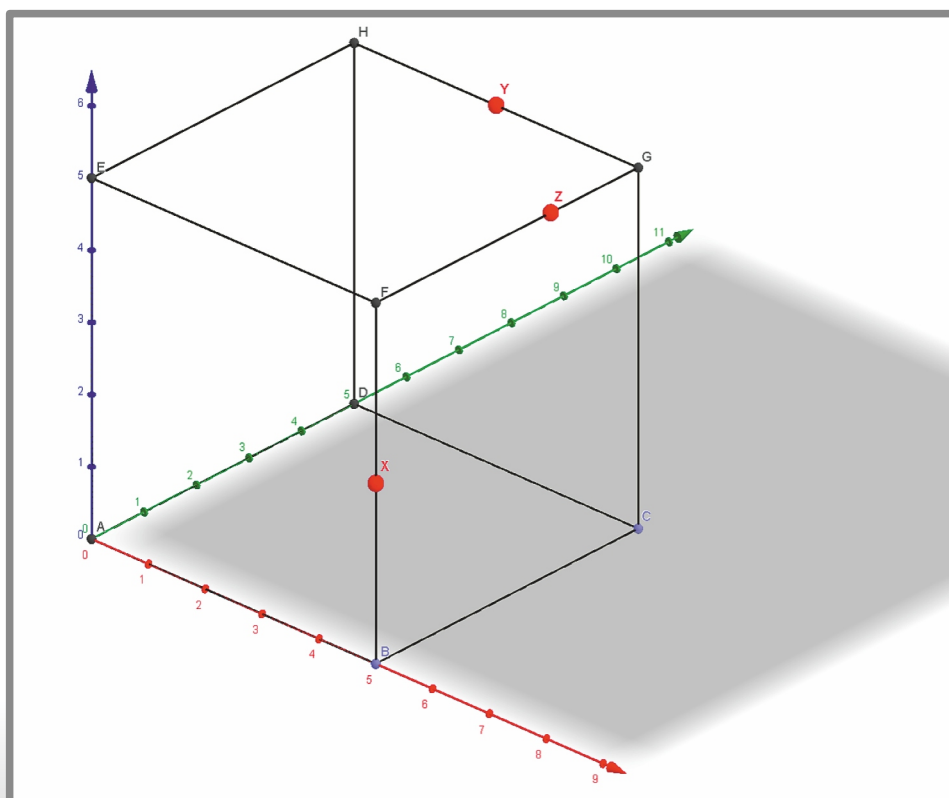
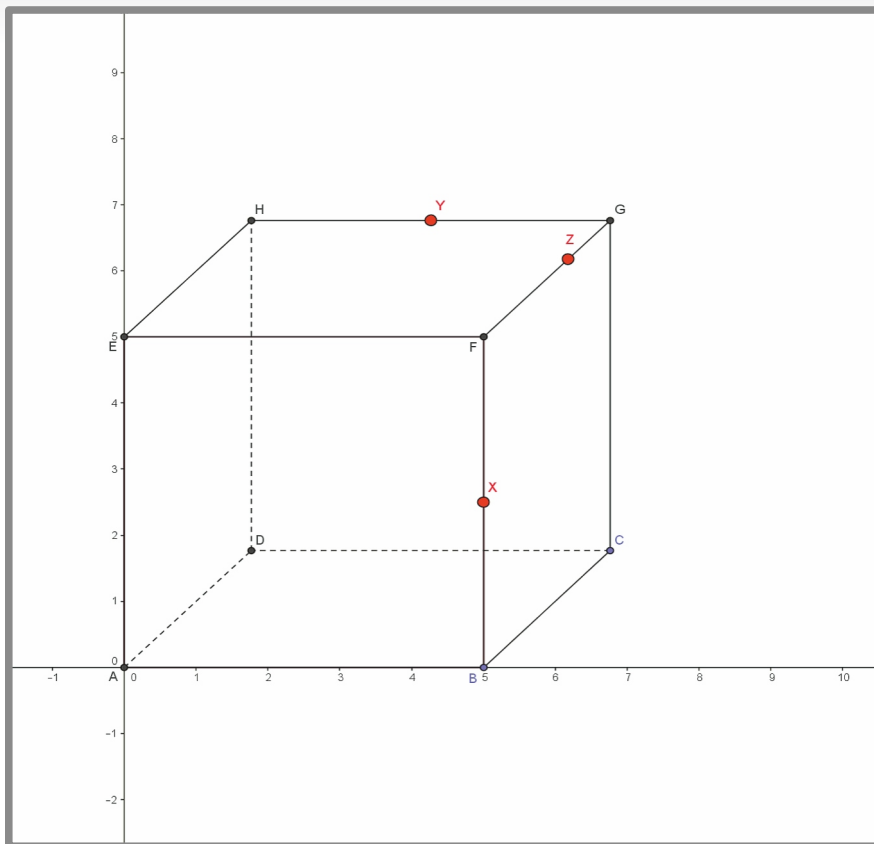
Svítíme-li světlem zezadu, hledáme stín přímky XY v rovině dané přední stěnou, patu stínu spojíme s bodem Z:

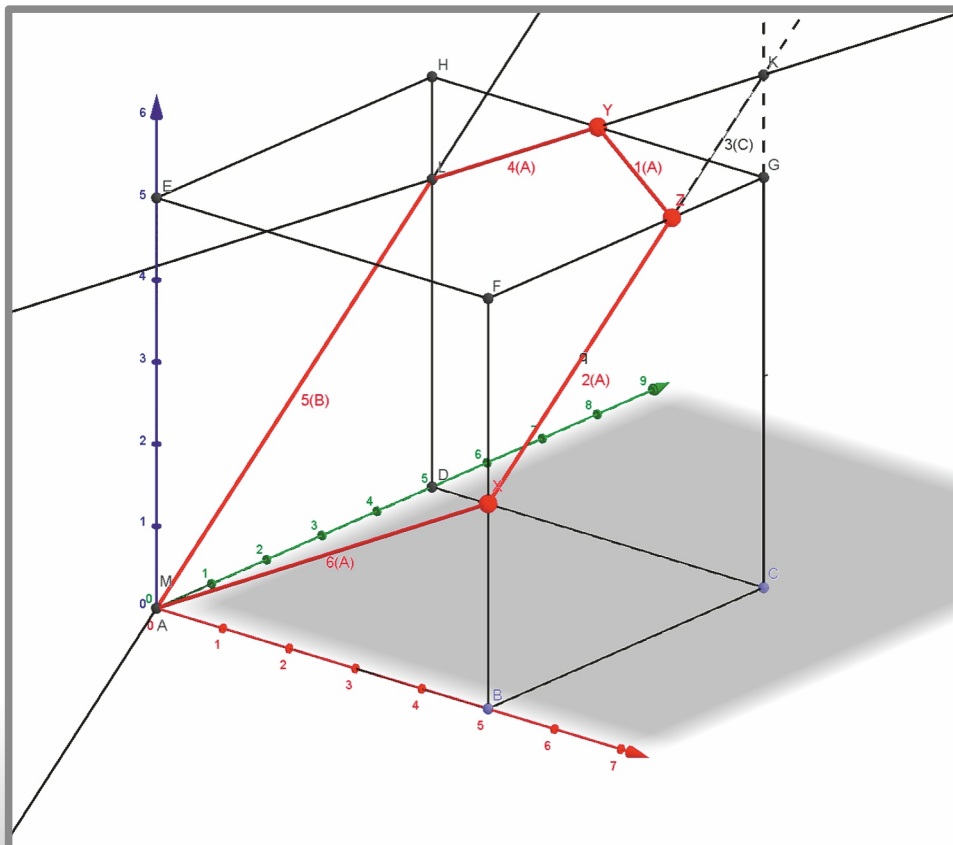
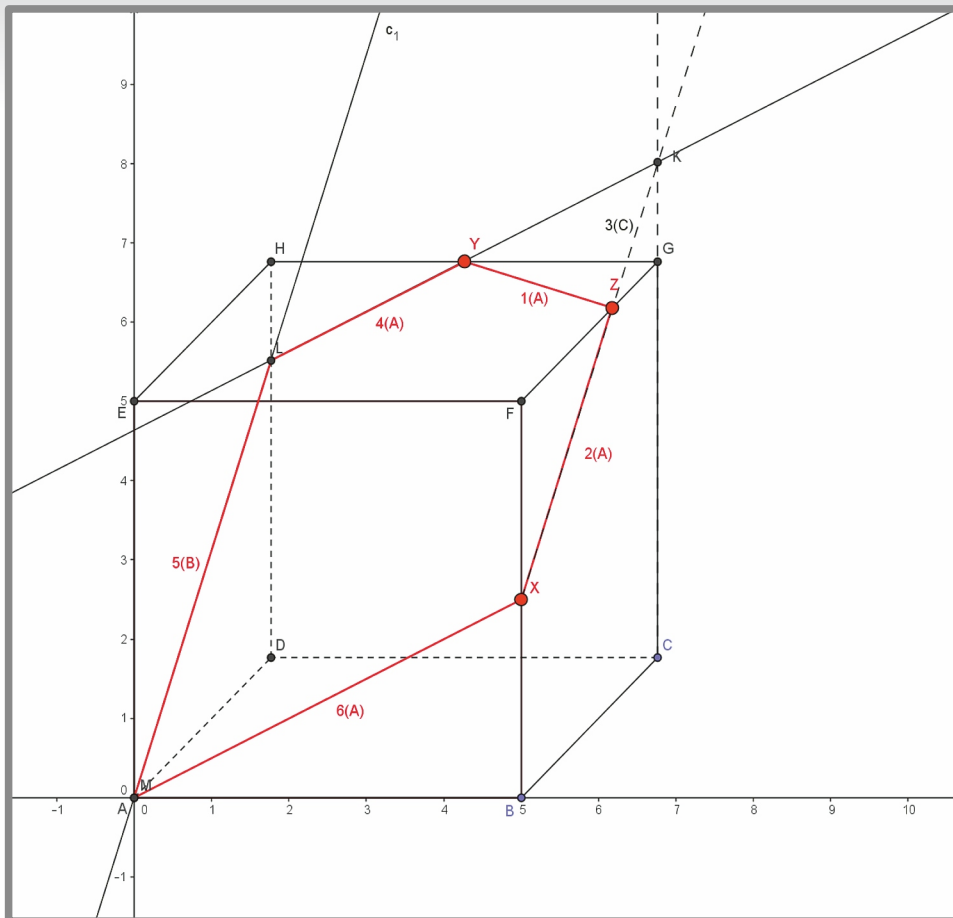
Zadání jednotlivých cvičení

Cvičení 01 – zadání

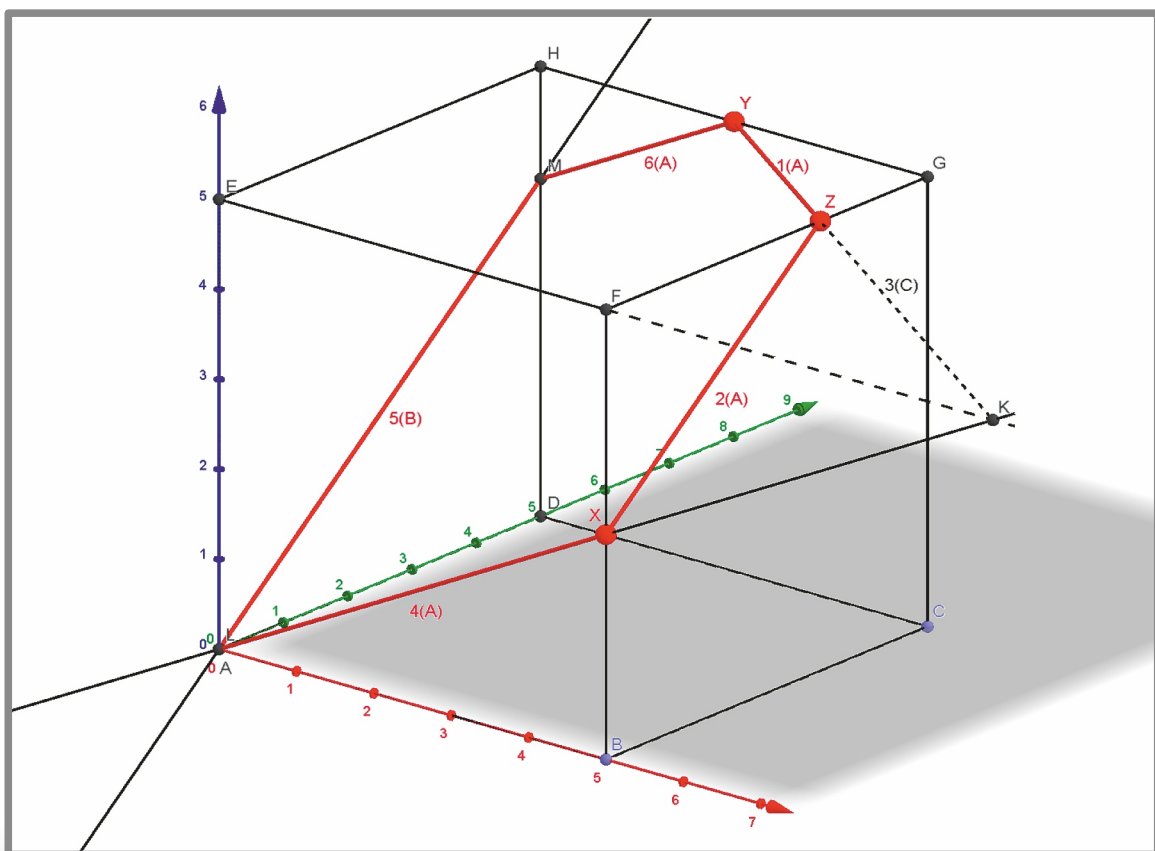
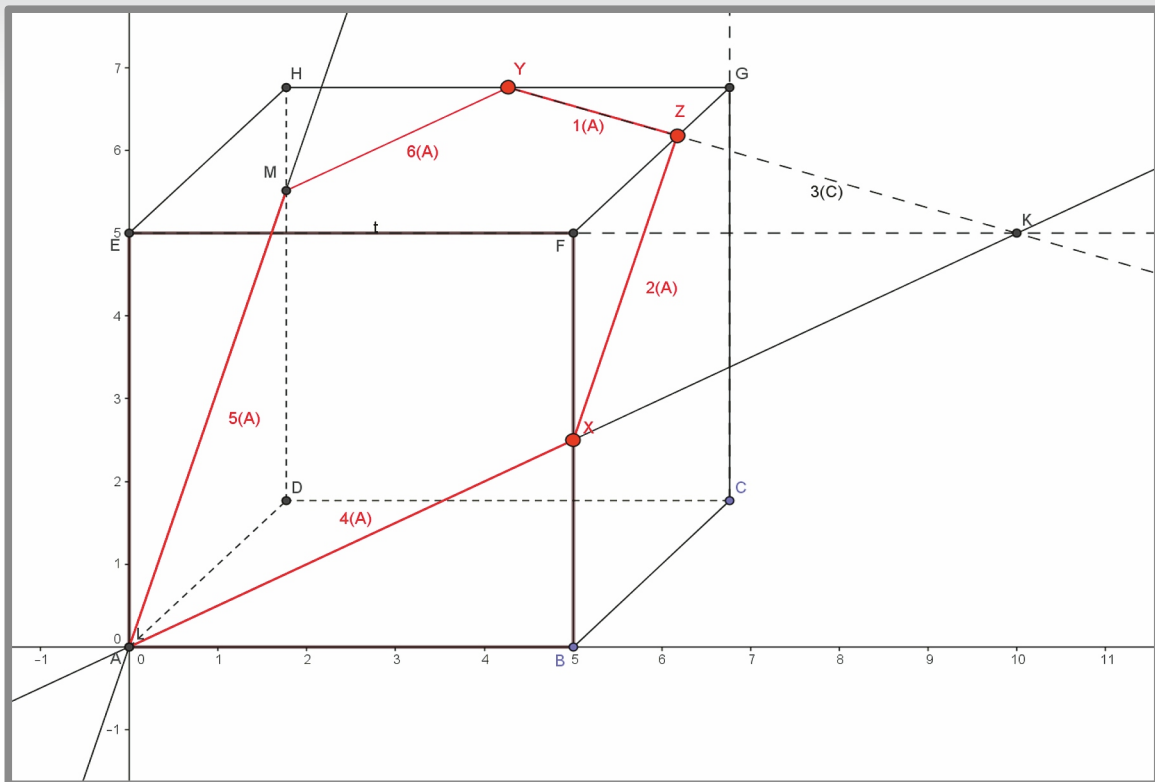
- $X = SBF$
- $Y = SGH$
- $Z \in FG$
($|FZ| = \frac{2}{3} \cdot |FG|$)

Cvičení 01 – řešení – varianta a)

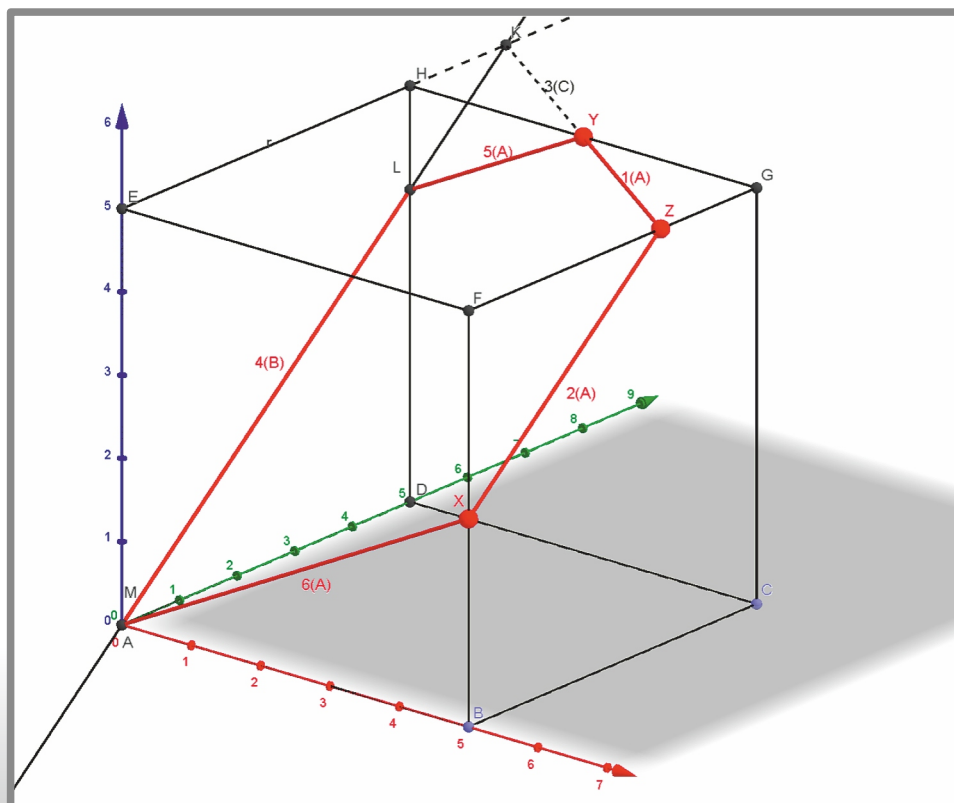
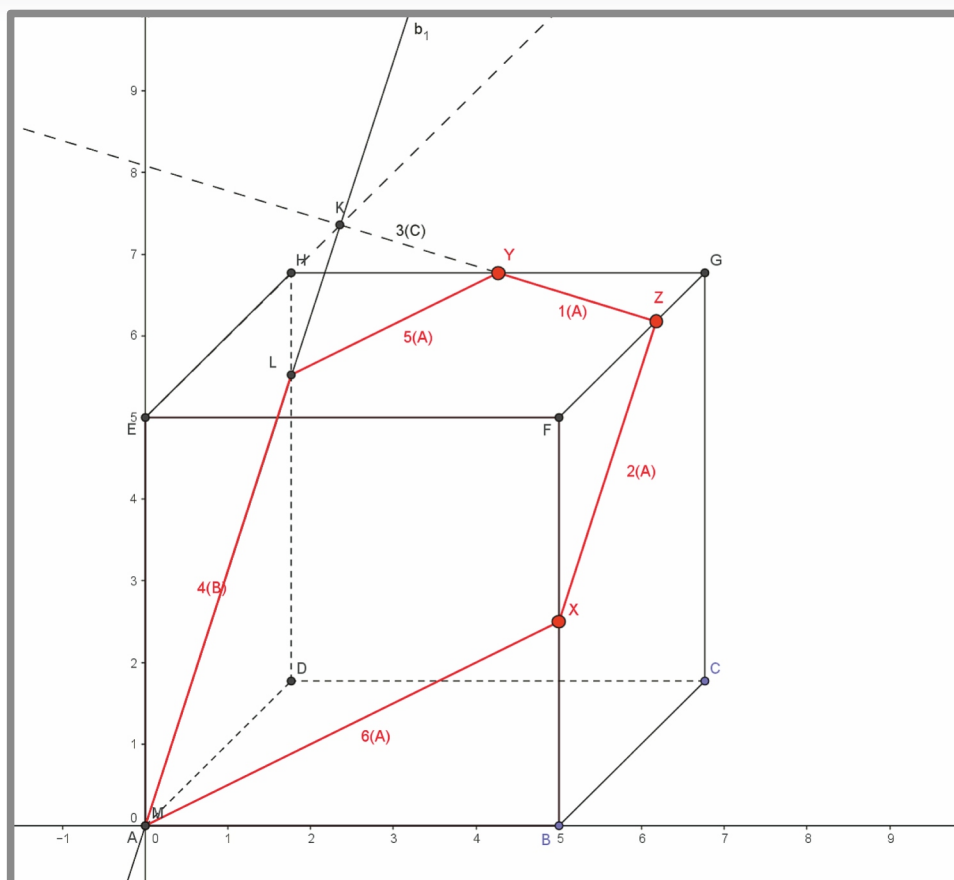
Cvičení 01 – řešení – varianta b)

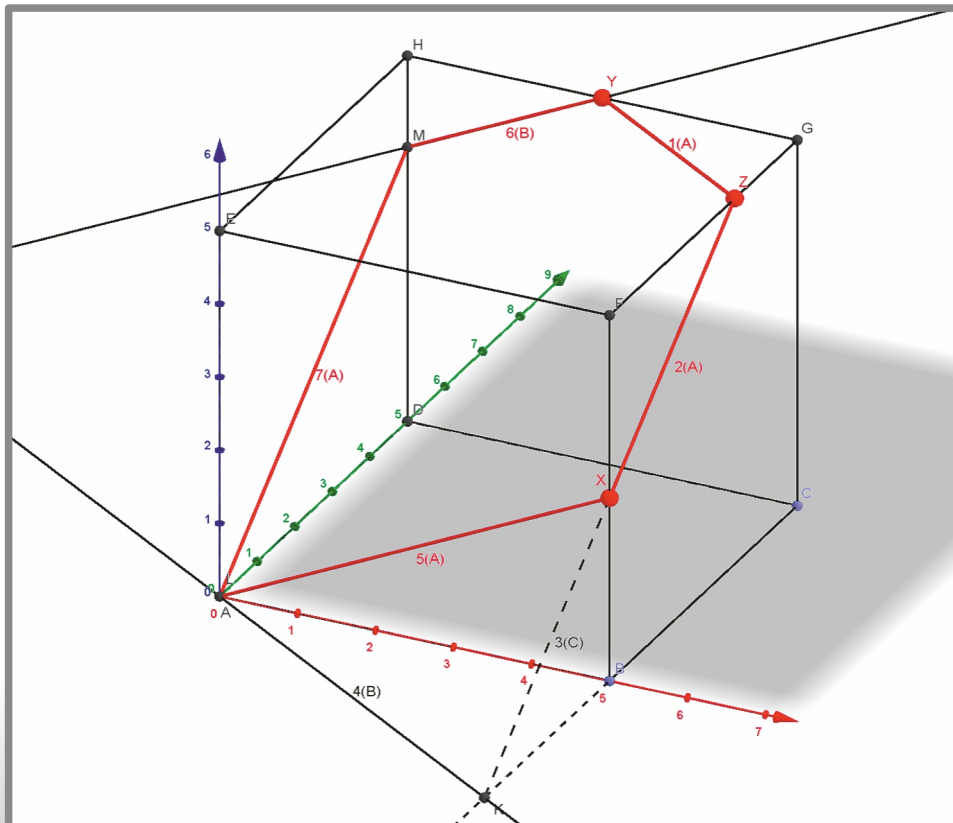
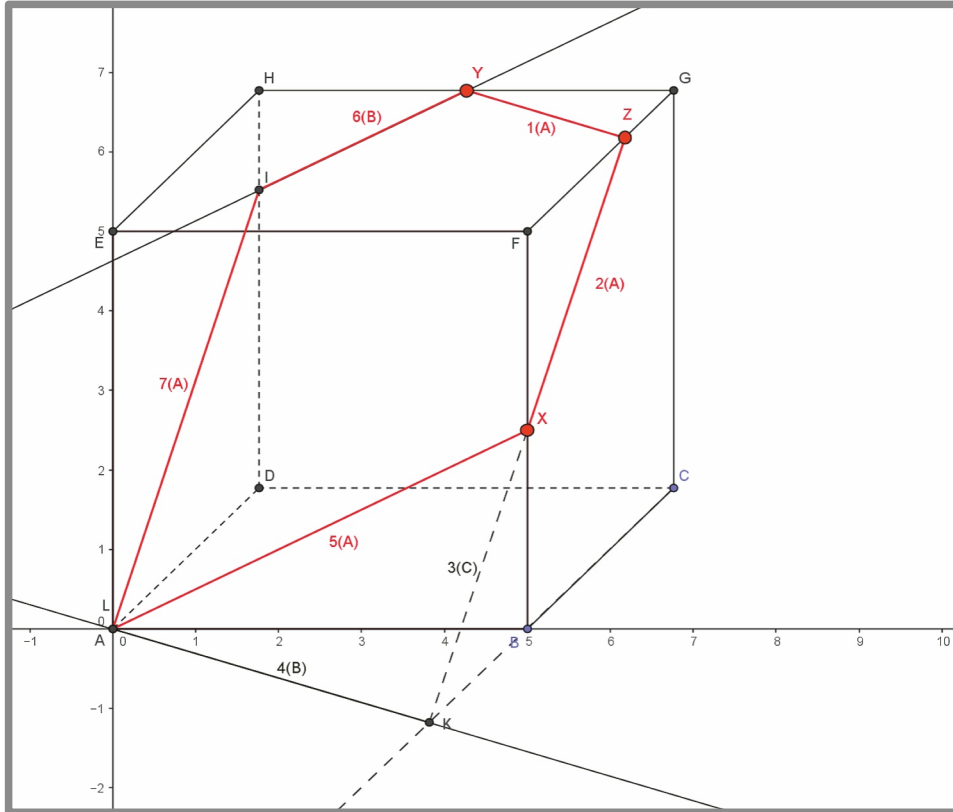
Cvičení 01 – řešení – varianta c)

Tato varianta je lehce komplikovanější – protahujeme ZY do levé horní hrany, výsledný bod K v levé stěně ale nelze spojit rovnou, je třeba jím vést rovnoběžku 4(B) s XZ.

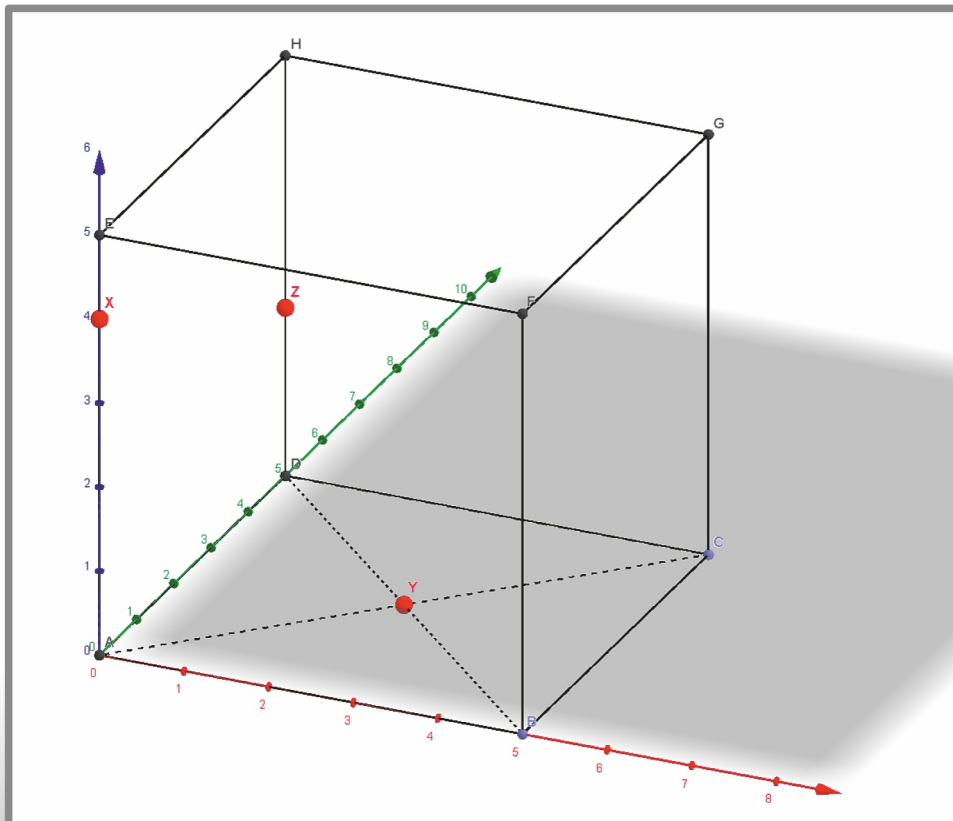
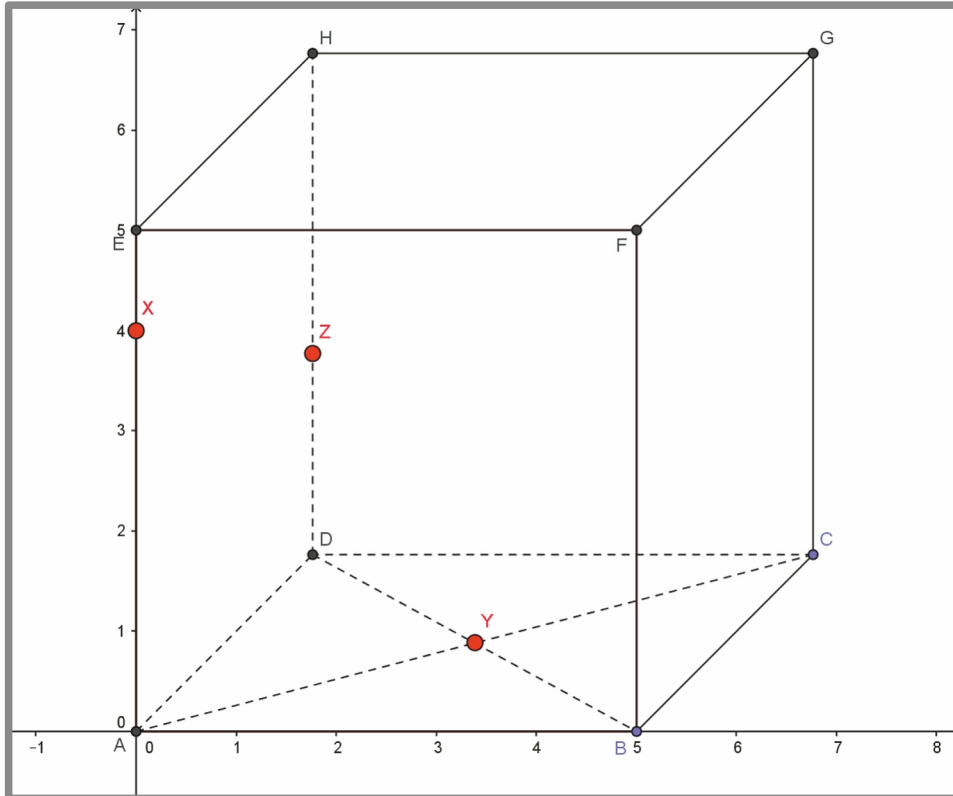
Cvičení 01 – řešení – varianta d)

I tato varianta je lehce komplikovanější – protahujeme XZ do pravé spodní hrany, výsledný bod K v spodní stěně ale nelze spojit rovnou, je třeba jím vést rovnoběžku 4(B) s YZ. Ta protne krychli pouze v bodě A=L, který je jediný ze spodní podstavy součástí plochy řezu.

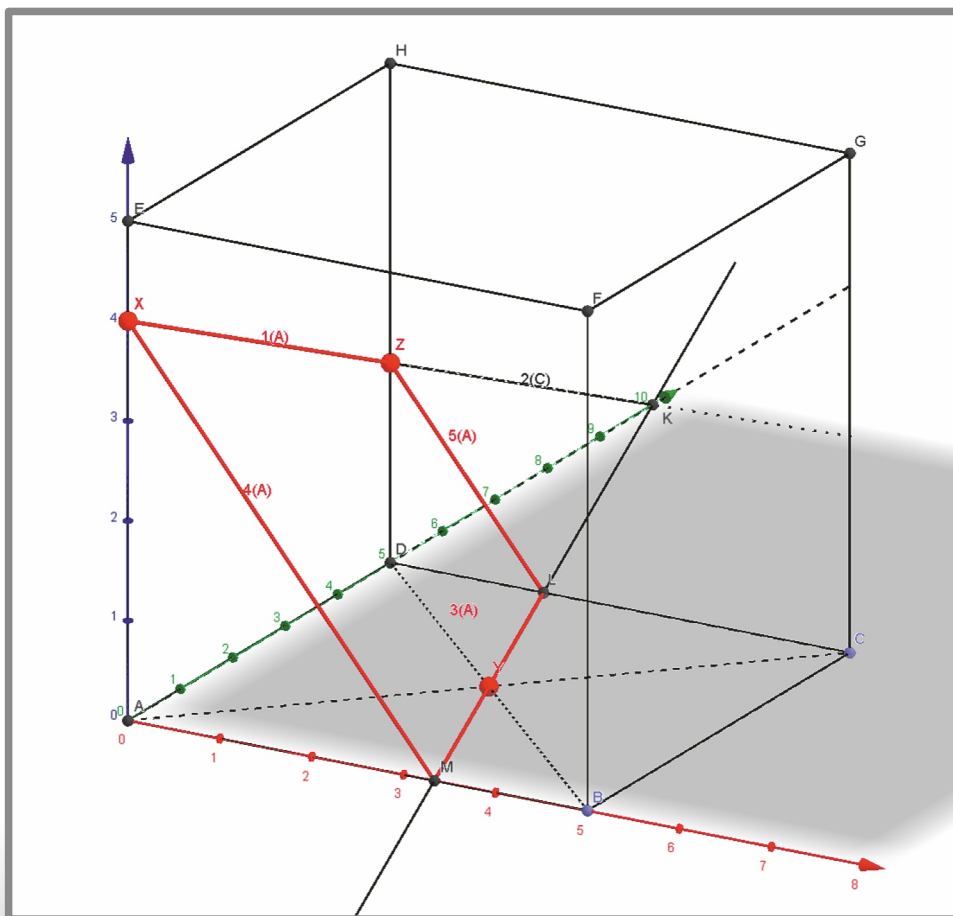
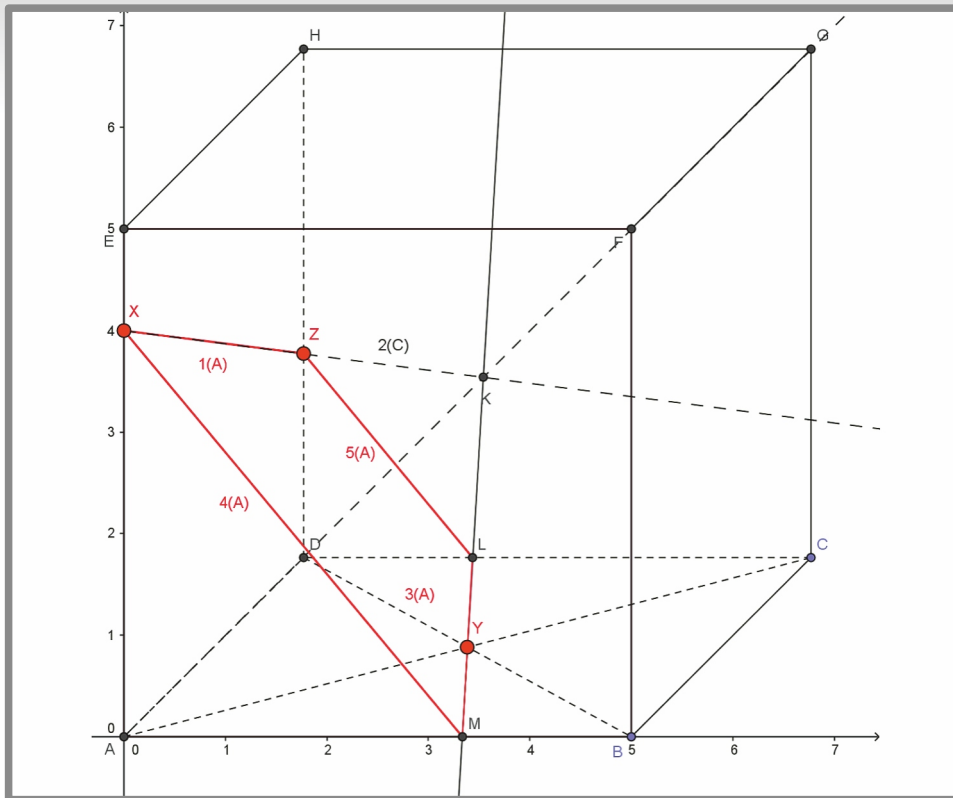

Cvičení 02 – zadání

- $X \in$ úsečky AE ($|AX| = \frac{4}{5} \cdot |AE|$)
- Y je střed spodní podstavy ABCD
- $Z \in$ úsečky DH ($|DZ| = \frac{2}{5} \cdot |DH|$)

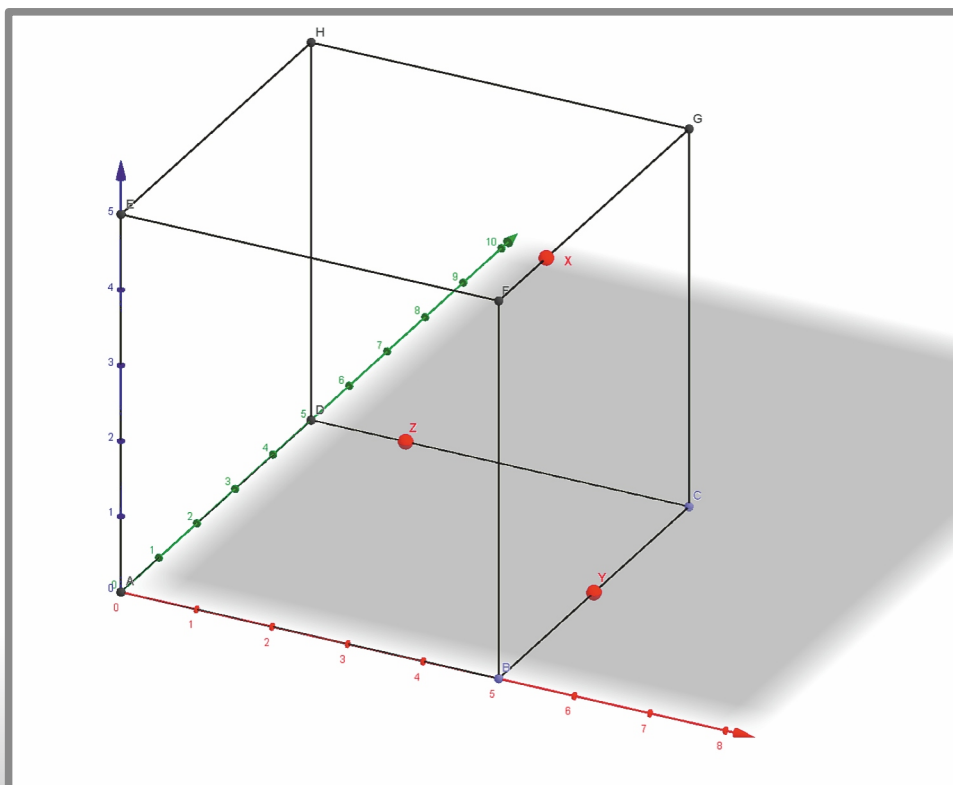
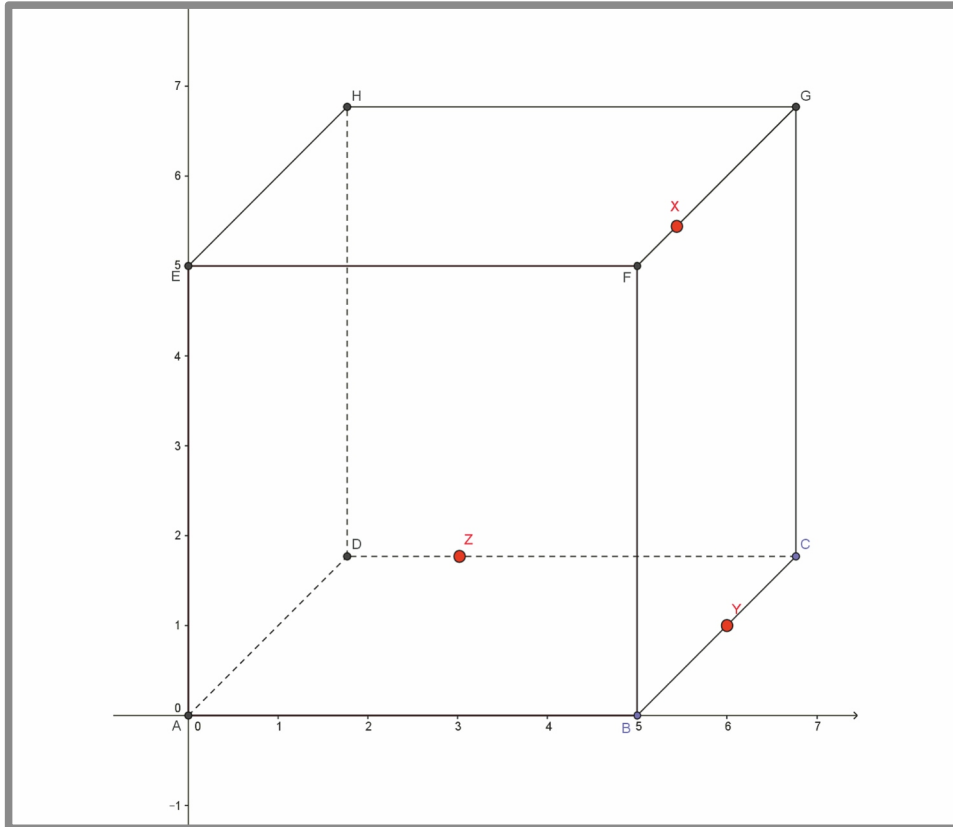
Cvičení 02 – řešení

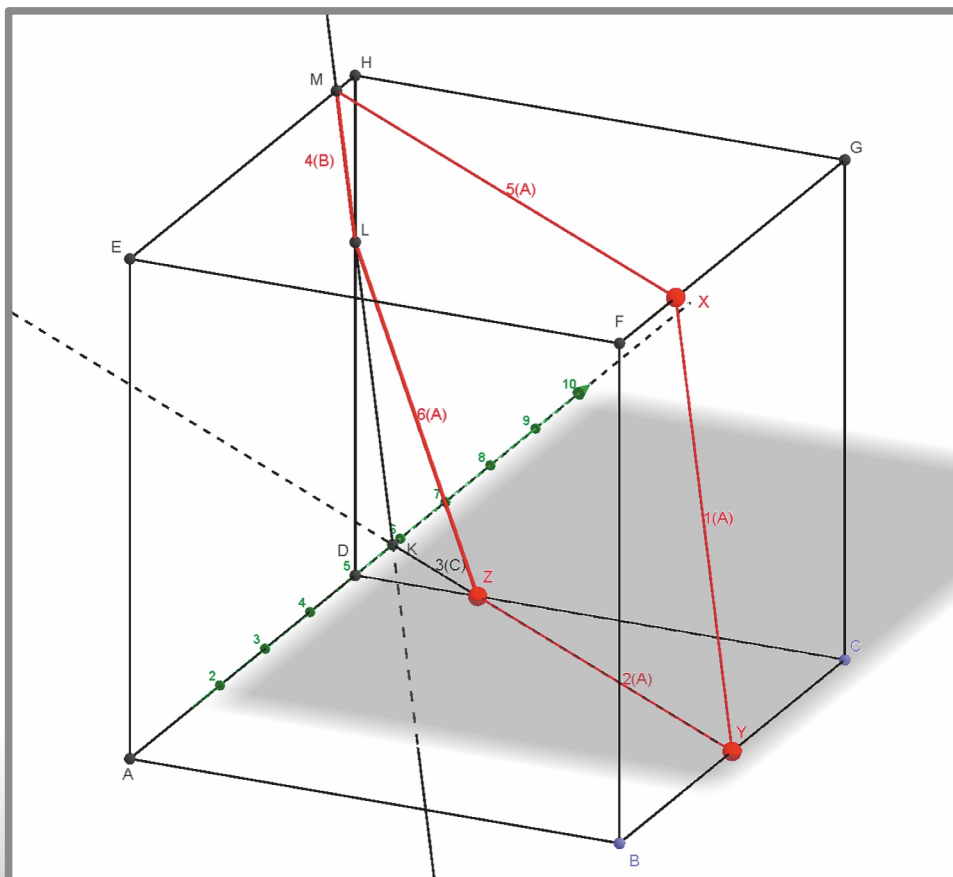
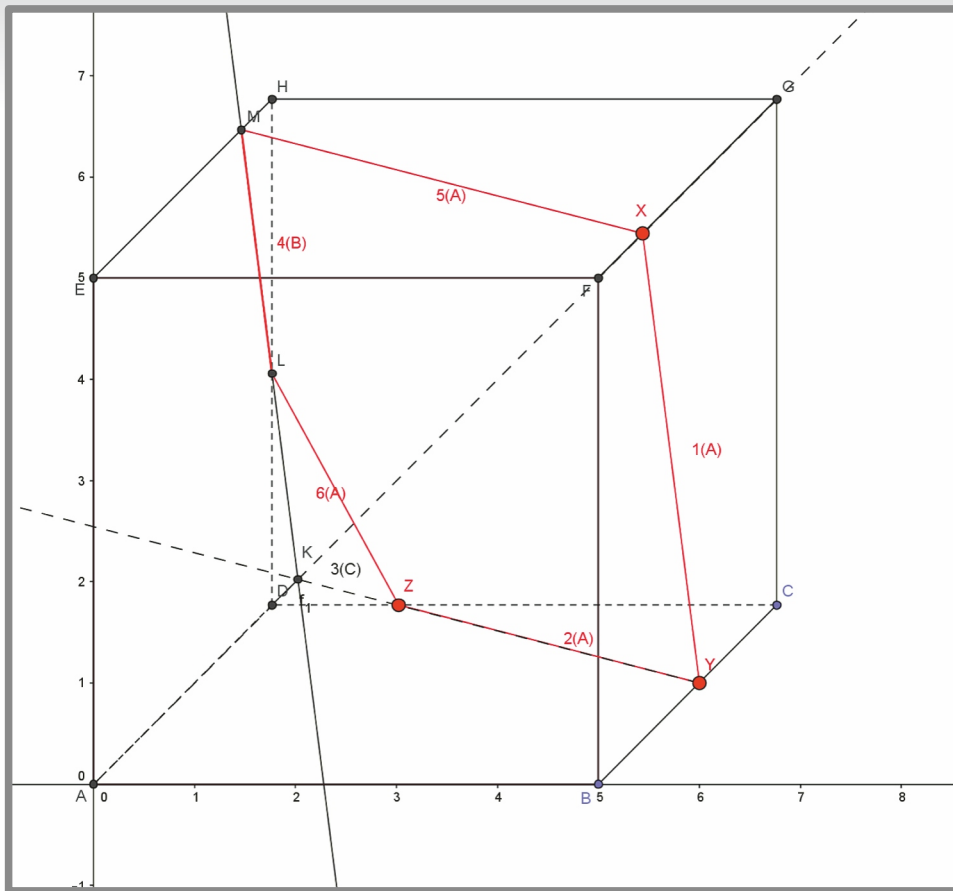
Pozn: Poměr $|AX| = \frac{4}{5} \cdot |AE|$ i poměr $|DZ| = \frac{2}{5} \cdot |DH|$ lze změnit.

Cvičení 03 – zadání

- $X \in$ úsečky FG ($|FX| = \frac{1}{4} \cdot |FG|$)
- Y je střed úsečky BC
- $Z \in$ úsečky DC ($|DZ| = \frac{1}{4} \cdot |DC|$)

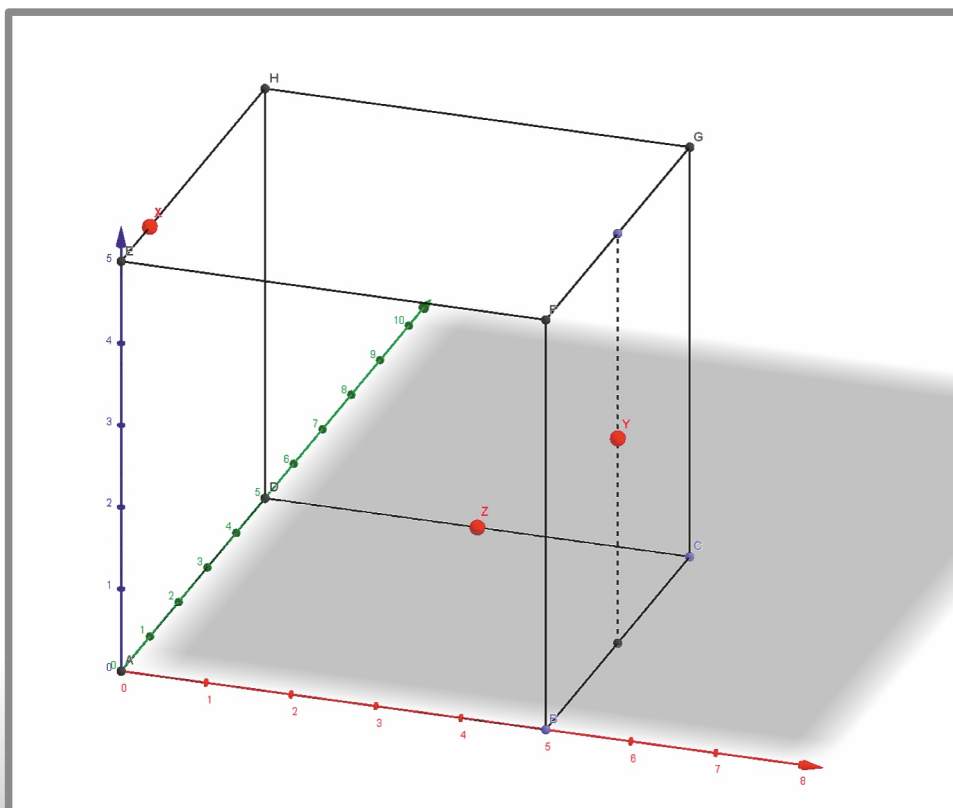
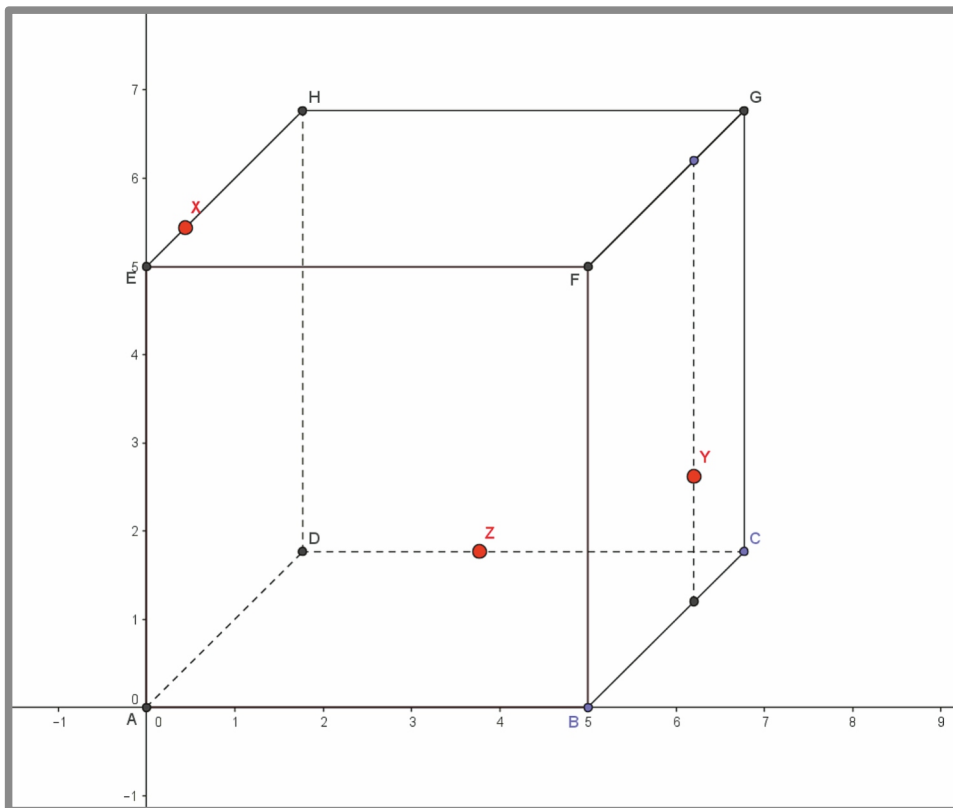

Cvičení 03 – řešení

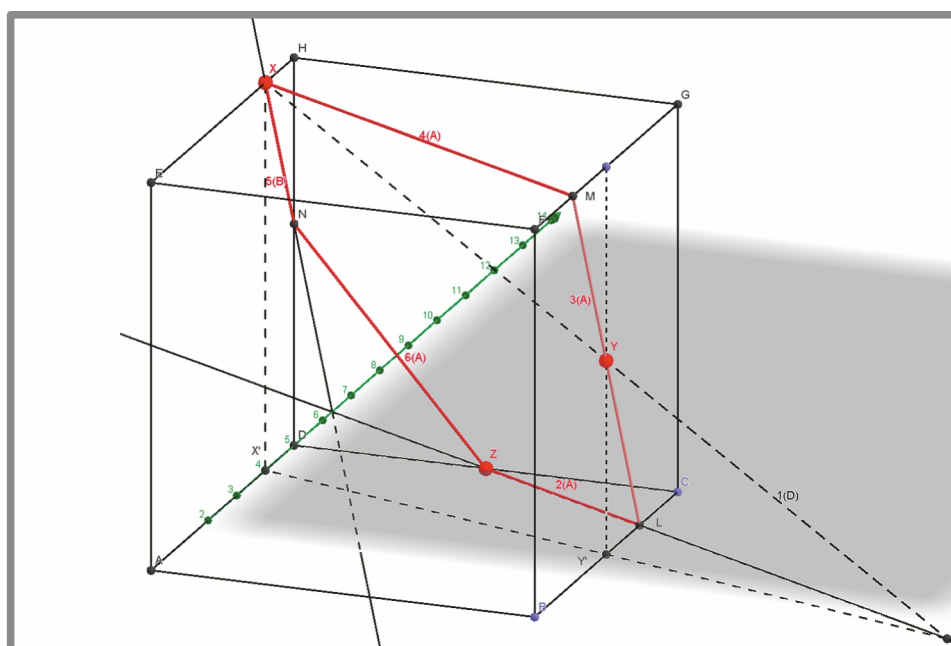
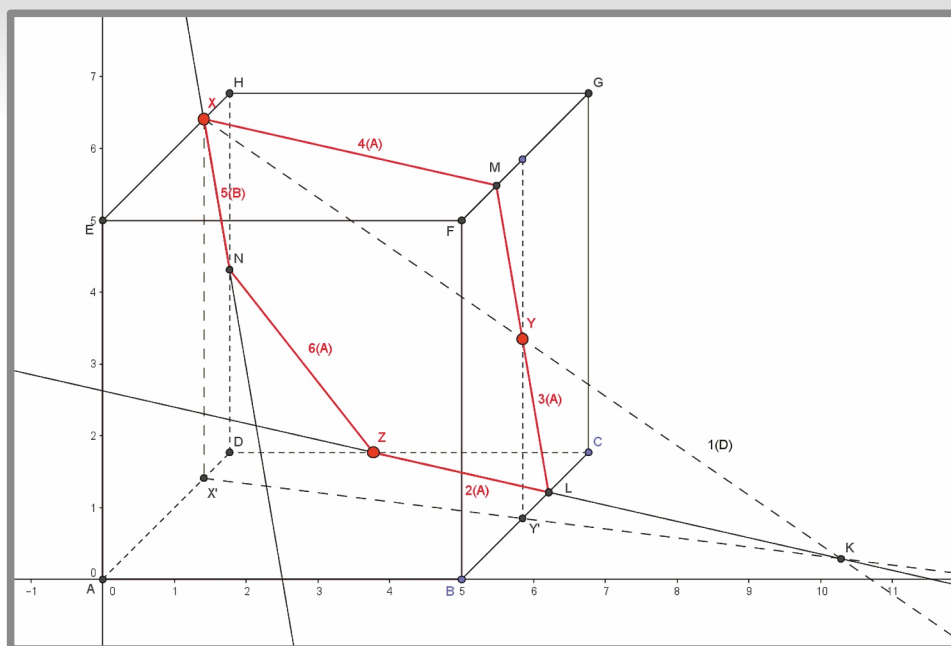

Cvičení 04 – zadání

- $X \in$ úsečky EH ($|EX| = \frac{4}{5} \cdot |EH|$)
- Y je střed stěny BCFG
- $Z = S_{DC}$

Cvičení 04 – řešení

Projekce přímky XY do roviny dané spodní stěnou krychle není jediné řešení, jako (zde neřešené) téma pro samostudium nabídneme:

- projekci přímky ZY do roviny horní stěny a patu poté spojit s X
- projekci XZ do roviny pravé stěny a patu spojit s Y (vychází škaredě na obrázku „dolů“)
- projekci YZ do roviny levé stěny a patu spojit s X (bodů Y se hůř hledá stín, je-li obecný)
- projekci XY do zadní stěny a patu spojit se Z

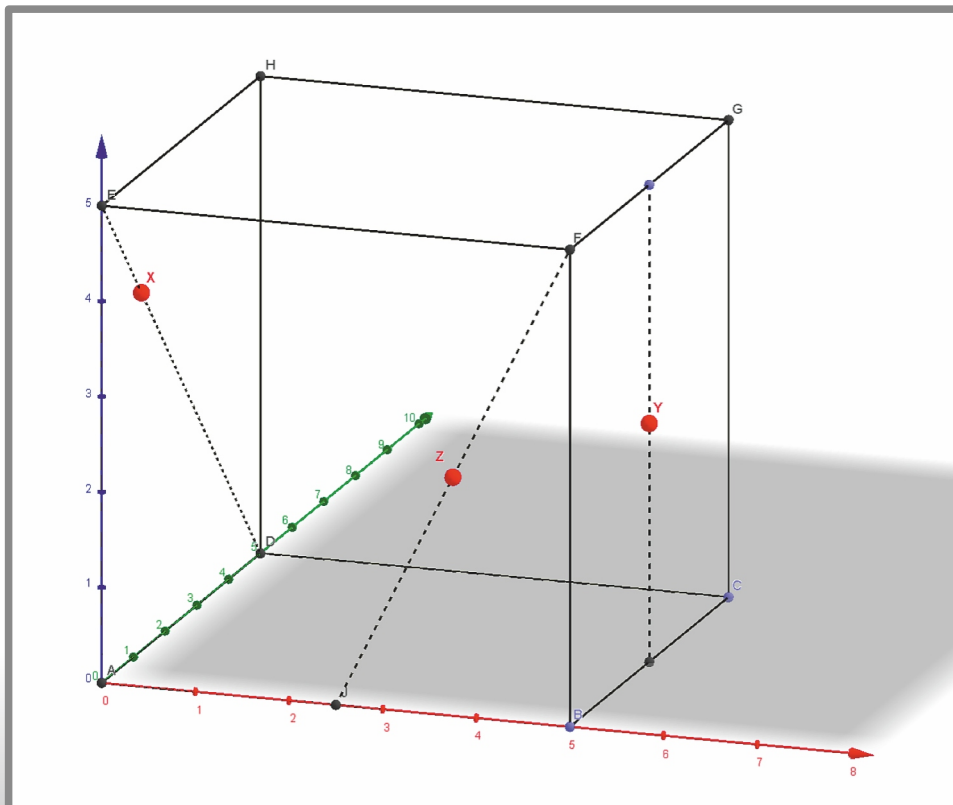
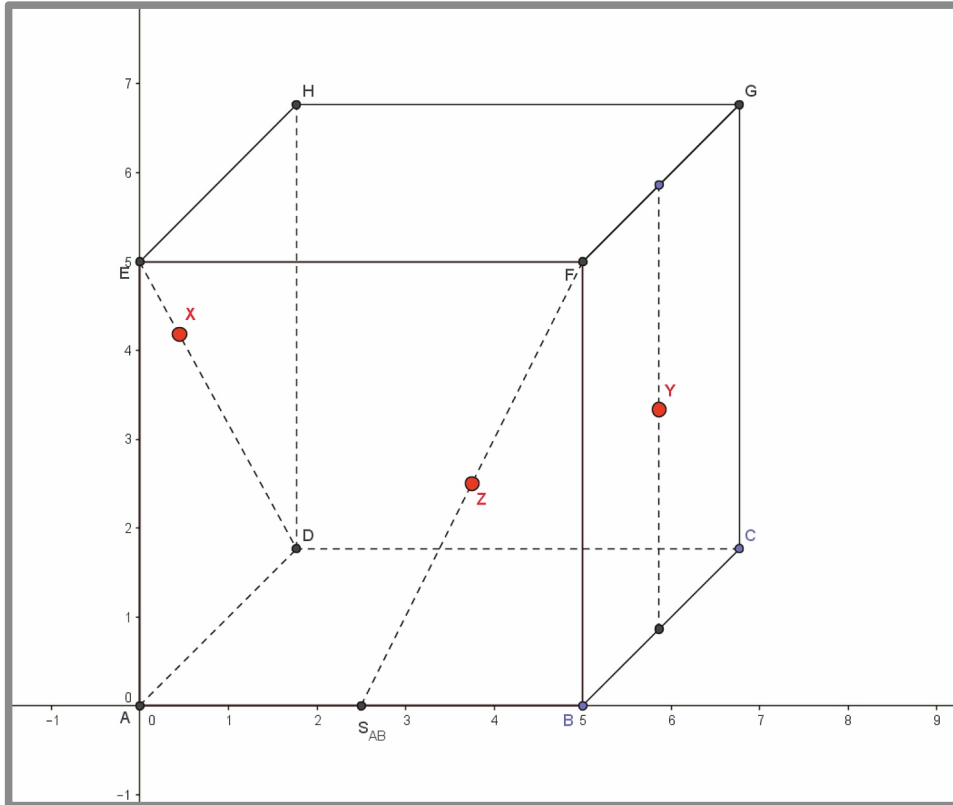
Naopak není možné dělat projekci čehokoliv (XY, YZ nebo XZ) do přední stěny, protože by patu vyrobeného stínu nebylo s čím spojit. Nanejvýš že bychom do přední stěny udělali projekce dvě, paty rovněž dvě, spojili je přímkou jdoucí zcela mimo krychli, s níž bychom ovšem mohli podle pravidla (B) vést rovnoběžku bodem Z... ☺

Poznámka: Poměr $|EX| = \frac{4}{5} \cdot |EH|$ lze zvolit i jiný (blízký tomuto číslu).

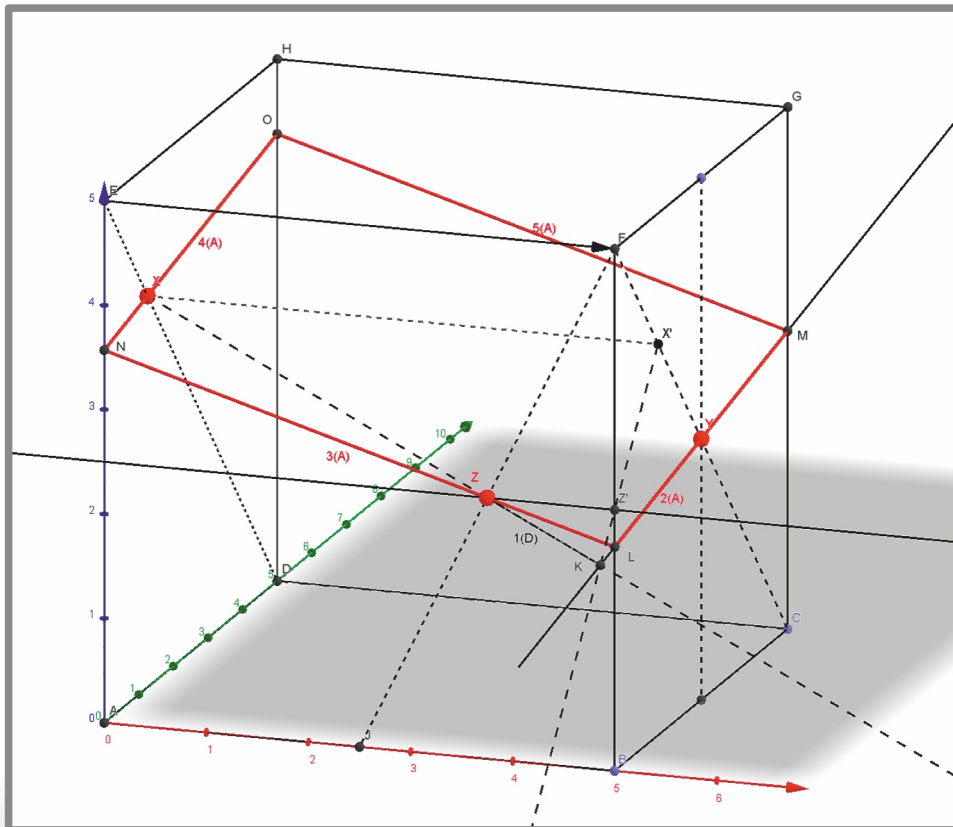
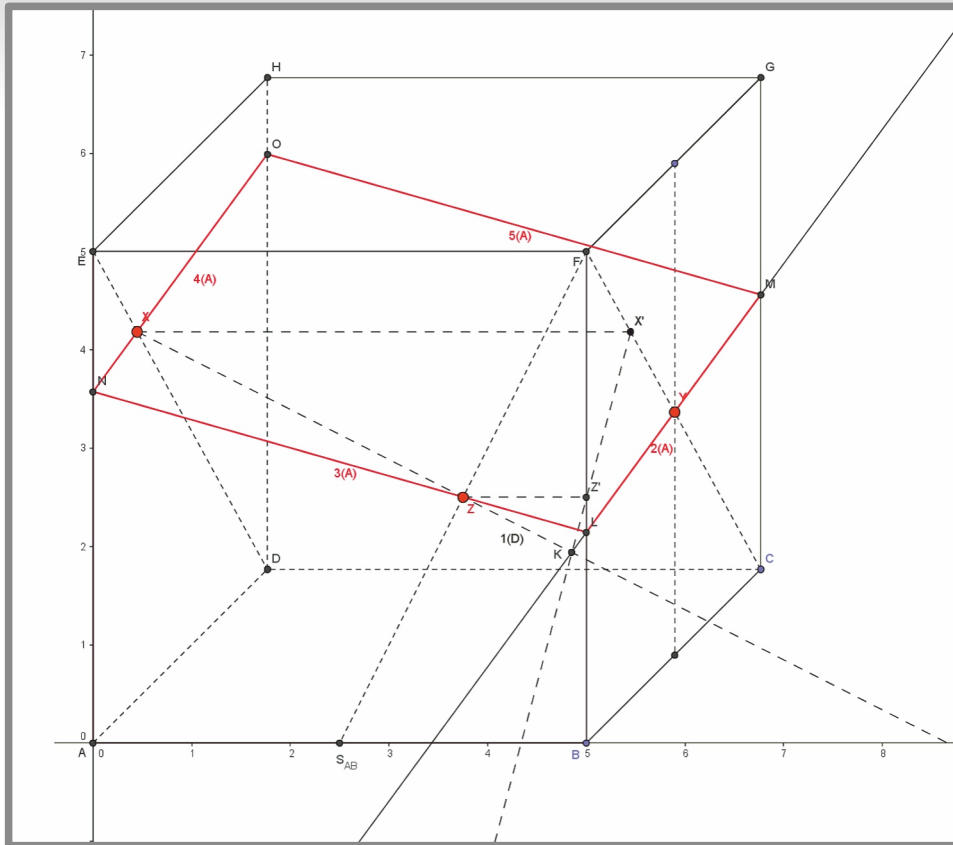

Cvičení 05 – zadání

- $X \in$ úsečky ED ($|EX| = \frac{1}{4} \cdot |ED|$)
- Y je střed stěny BCFG (ale může být i lehce jinde na této stěně, vyjdou-li správně průsečíky)
- Z je střed úsečky FS_{AB}

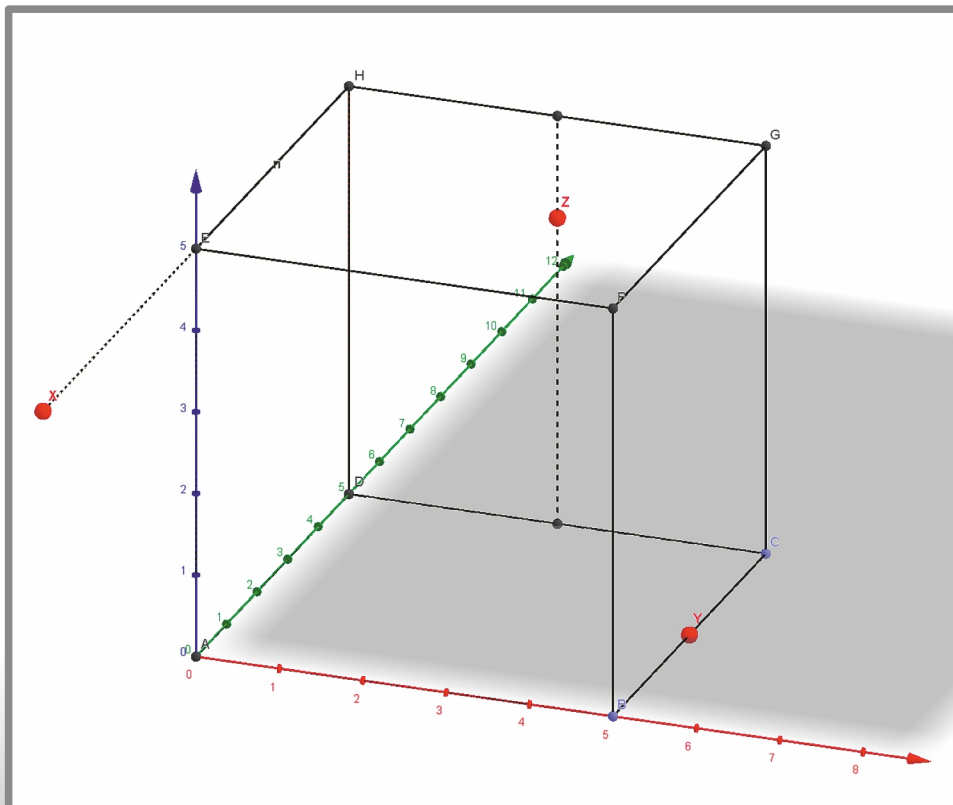
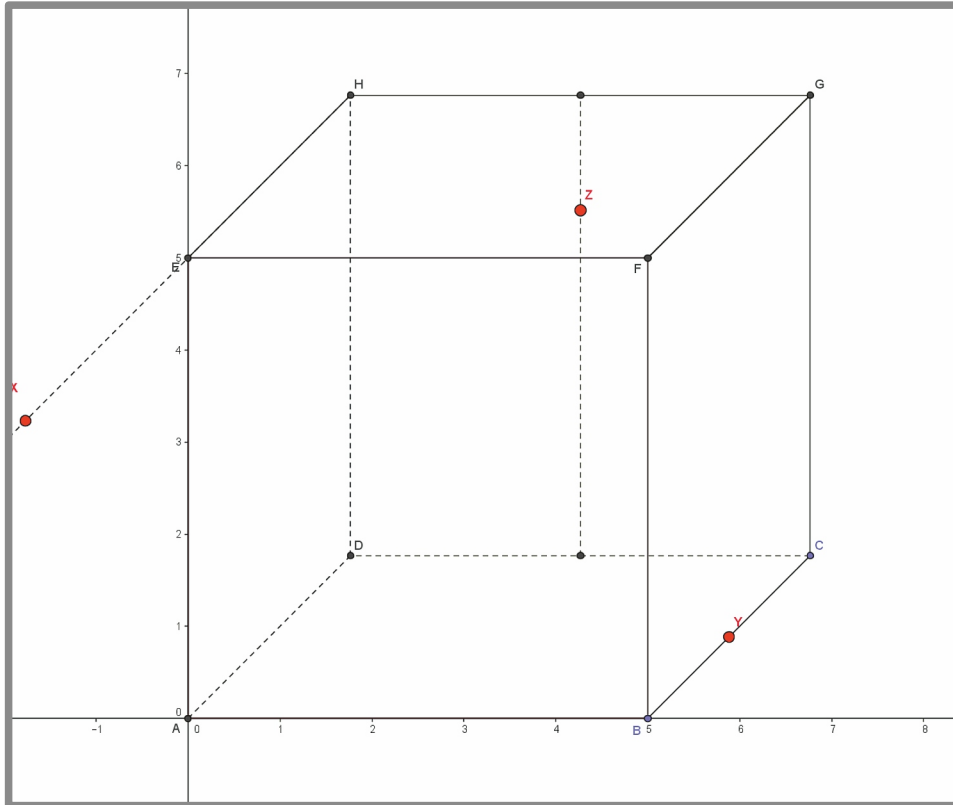
Cvičení 05 – řešení

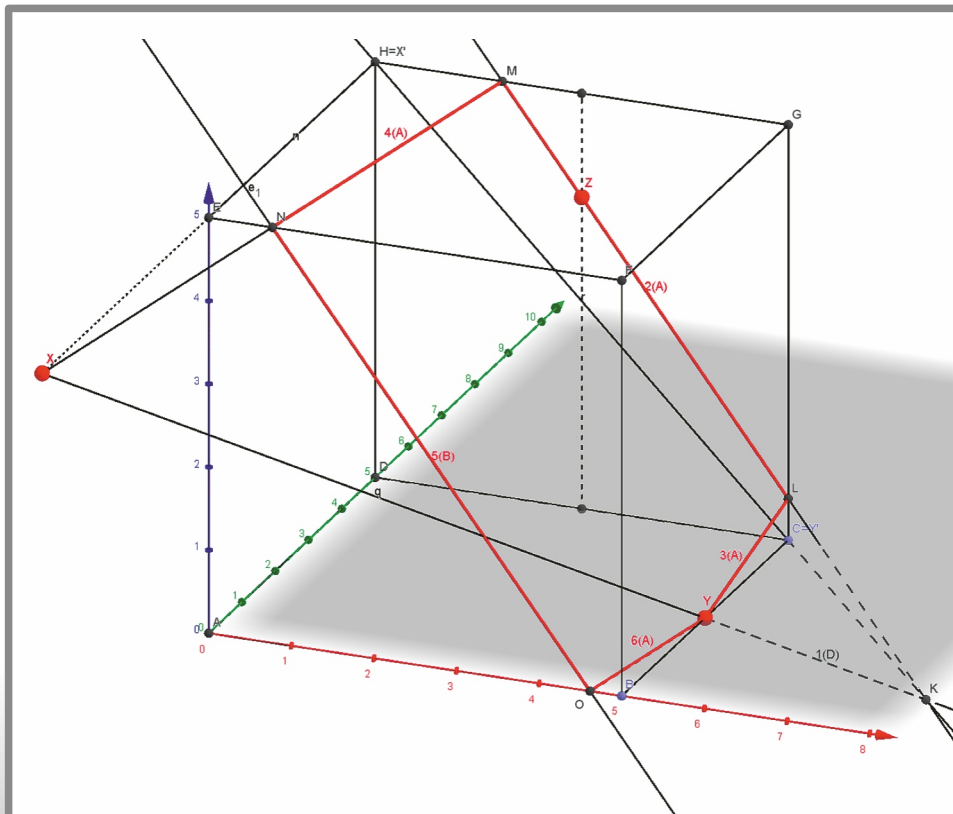
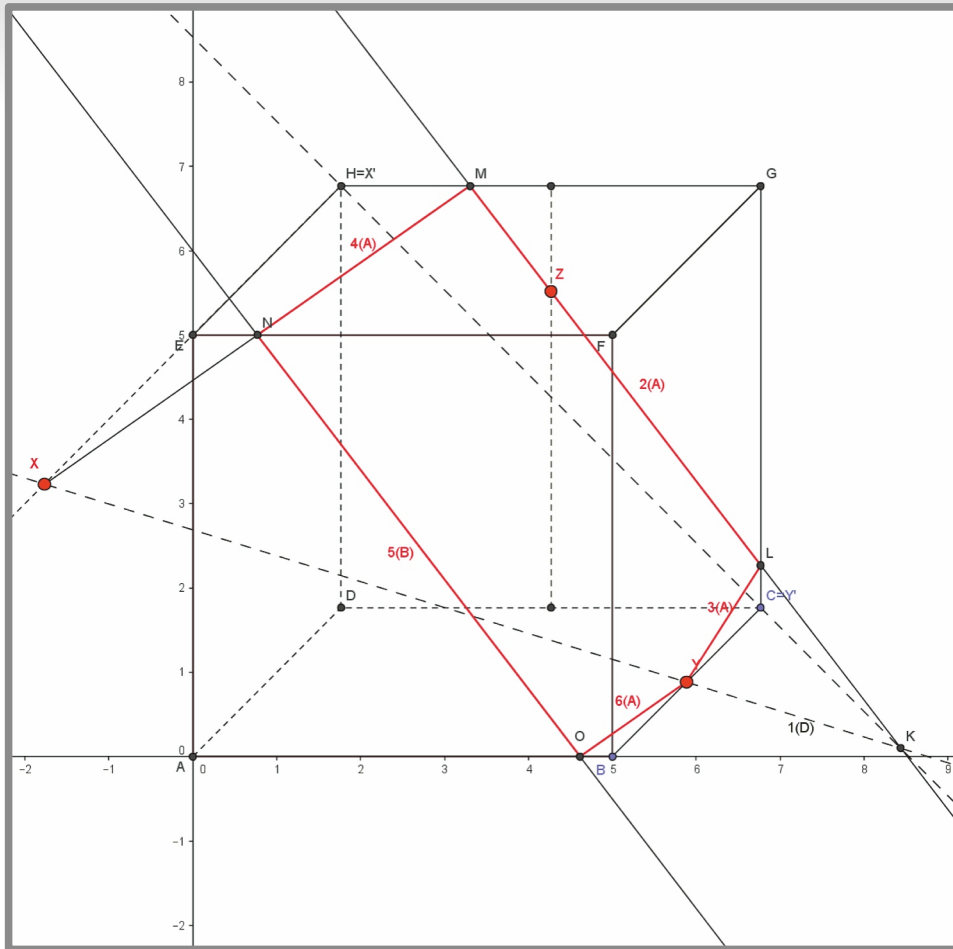
Stínovat lze nejen XZ do roviny pravé stěny, ale i ZY do roviny levé stěny (patu stínu spojit s X) nebo též XY do roviny přední stěny (patu stínu spojit se Z).

Cvičení 06 – zadání

- $X \in$ polopřímce HE ($|HX|=2 \cdot |HE|$)
- Y je střed úsečky BC (ale může být i lehce jinde na této úsečce)
- $Z \in$ úsečky $S_{CD}S_{GH}$, konkrétně ji dělí v poměru 3:1 (tedy $|S_{CD}Z| = \frac{3}{4} \cdot |S_{CD}S_{GH}|$)

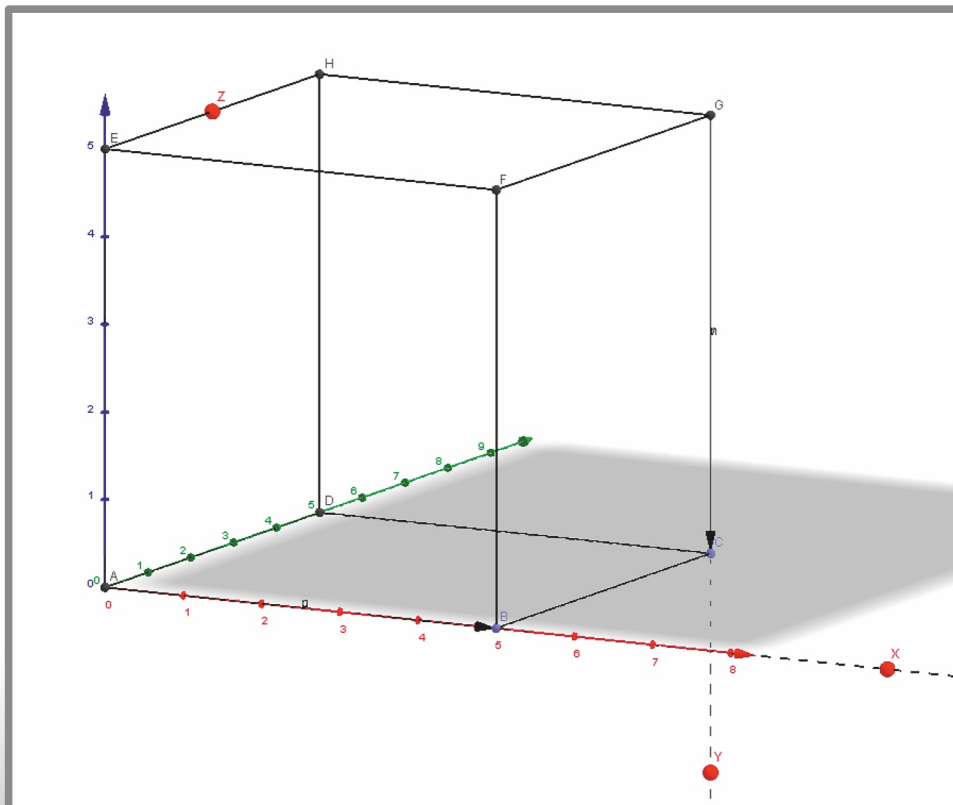
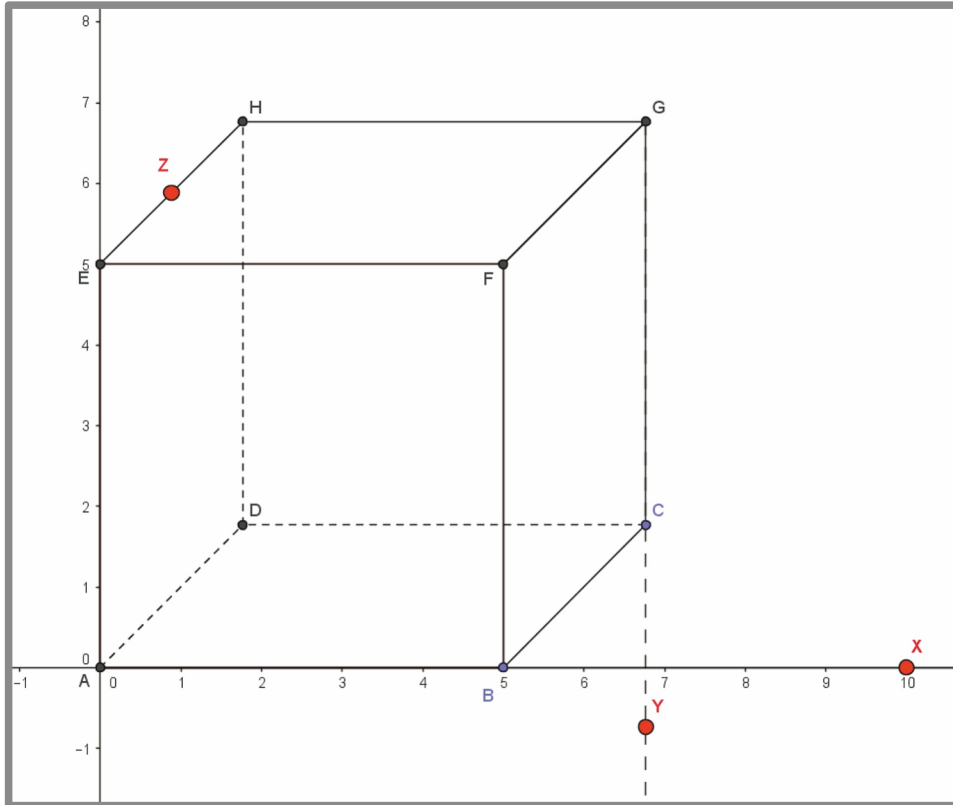

Cvičení 06 – řešení

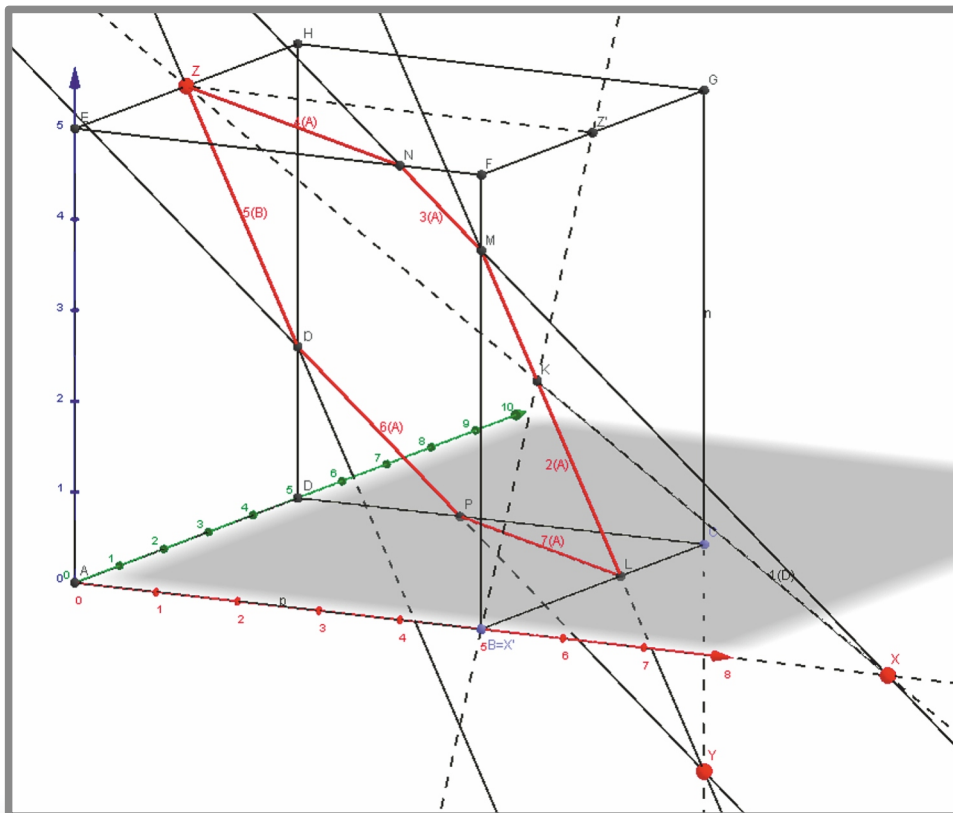
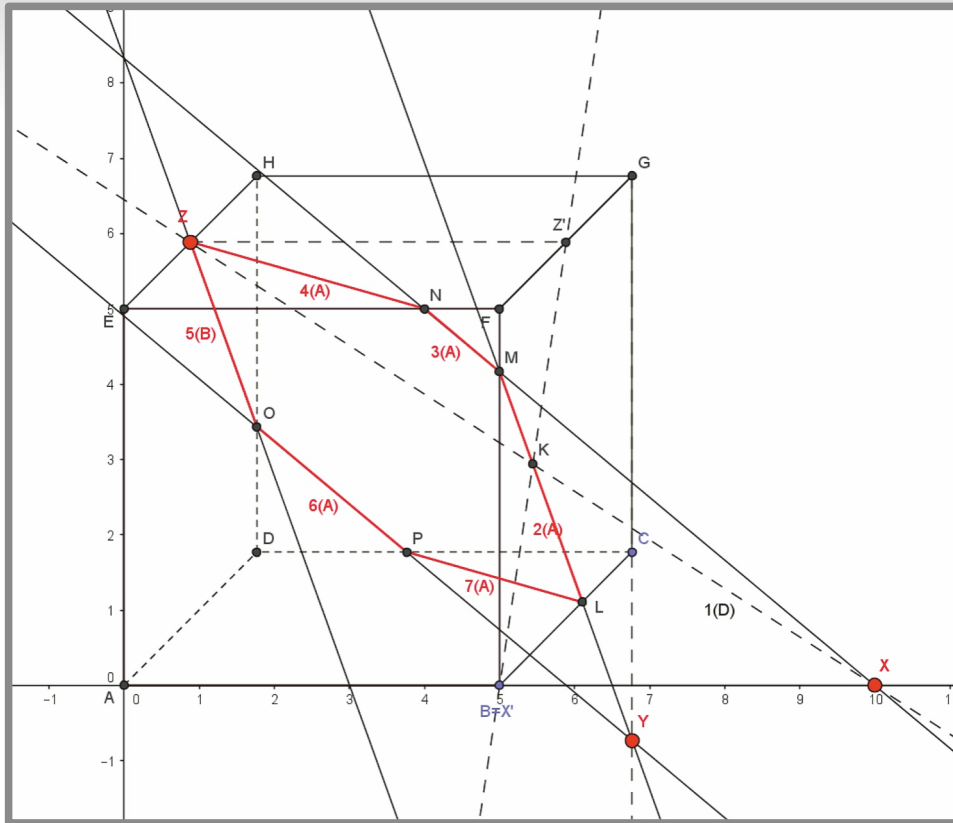

Cvičení 07 – zadání

- $X \in$ polopřímce AB ($|AX| = 2 \cdot |AE|$)
- $Y \in$ polopřímce GC ($|GY| = \frac{3}{2} \cdot |GC|$)
- Z = střed úsečky EH

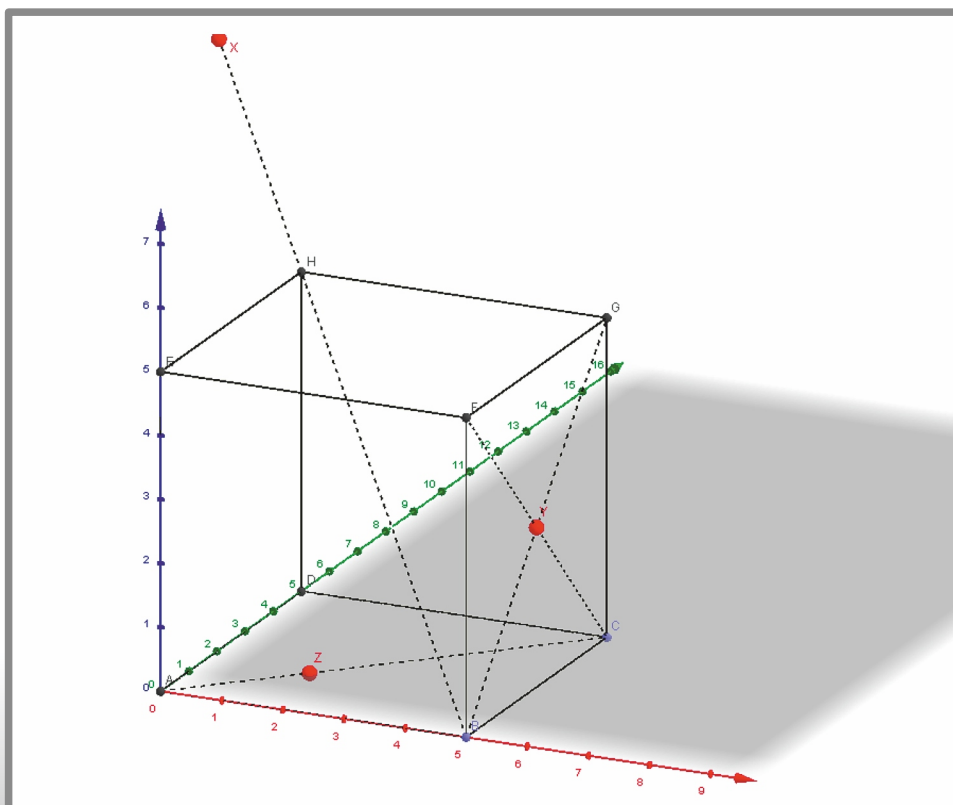
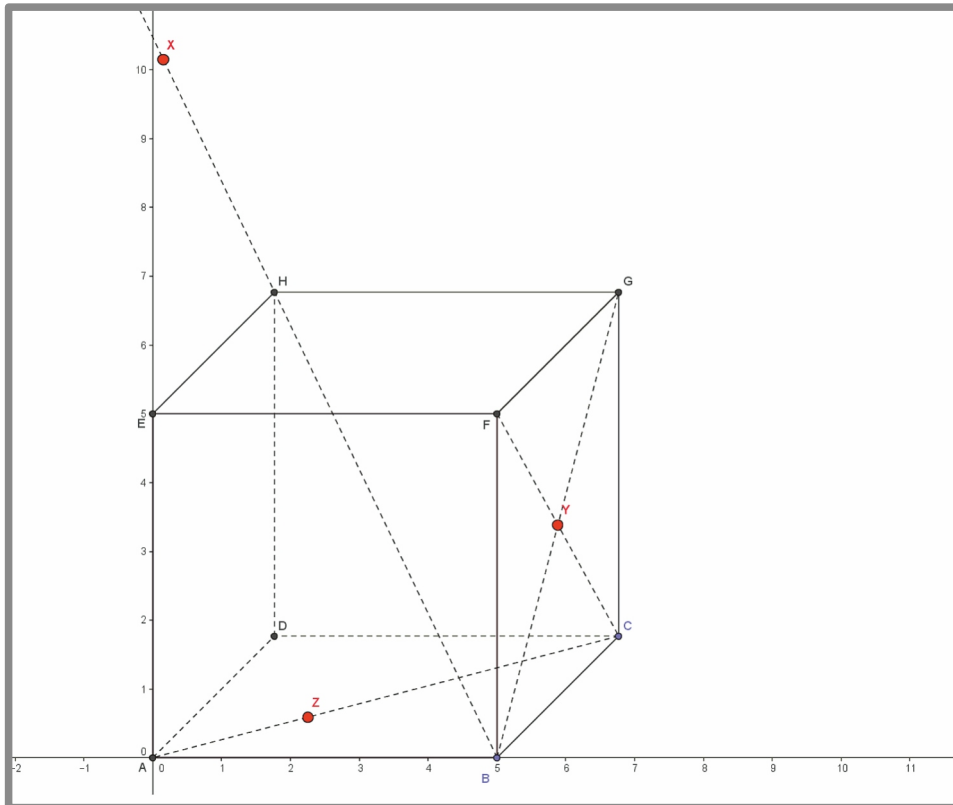
Cvičení 07 – řešení

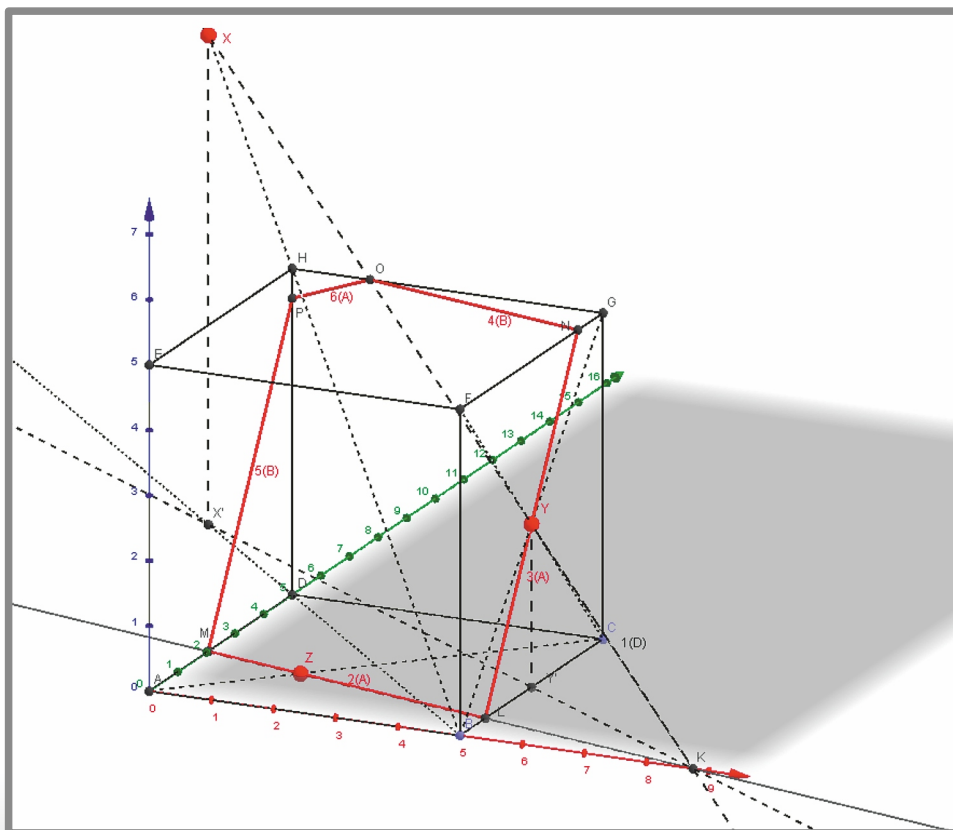
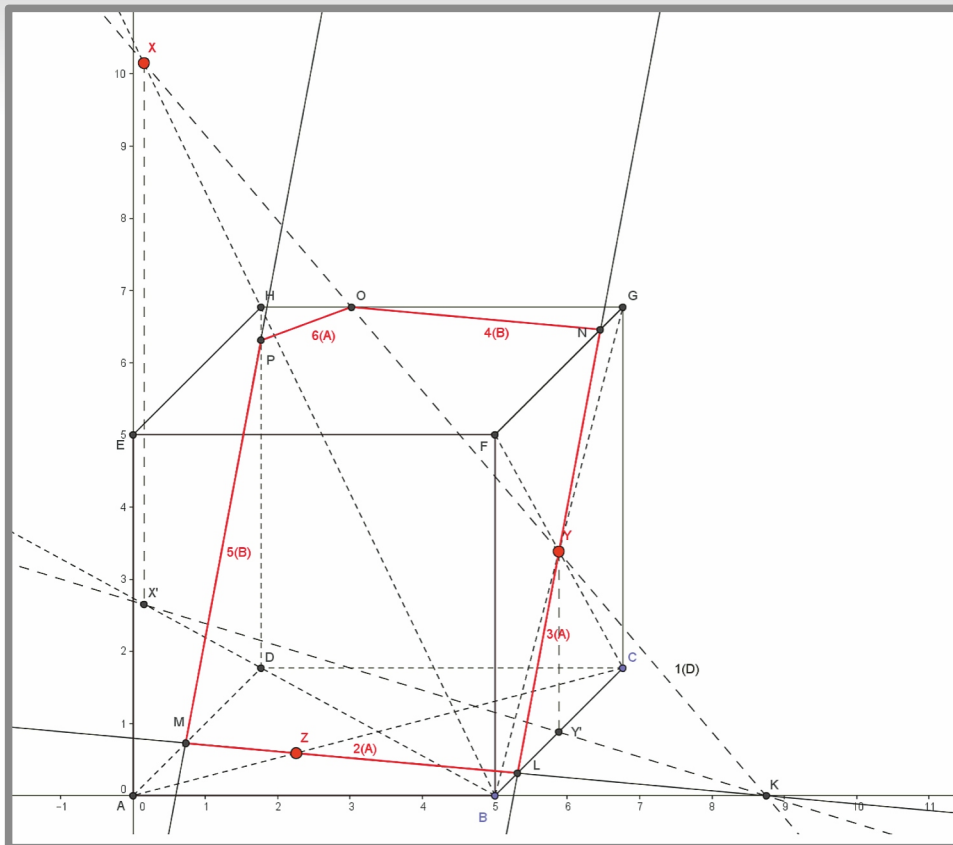
Zvolili jsme možná „hůř viditelný“ stín XZ do roviny pravé stěny (protože úsečka XZ pravou stěnu sama protíná). Stínovat lze i YZ do přední stěny, rovněž XY do horní stěny a též XY do levé stěny (ta jediná ještě vychází „rozumně“ uvnitř obrázku).

Cvičení 08 – zadání

- $X \in$ polopřímce BH ($|BX| = \frac{3}{2} \cdot |BH|$), tedy neleží v žádné rovině určené stěnou krychle
- Y = střed stěny BCFG
- Z $\in$ úsečky AC ($|AZ| = \frac{1}{3} \cdot |AC|$)

Cvičení 08 – řešení

Poznámka: U takto formulovaného zadání je bod O získaný v 4(B) na úsečce XY (neboli K, Y, O, X jsou zde kolineární). Mohli bychom též stínovat XZ do pravé stěny a patu stínu spojit s Y.

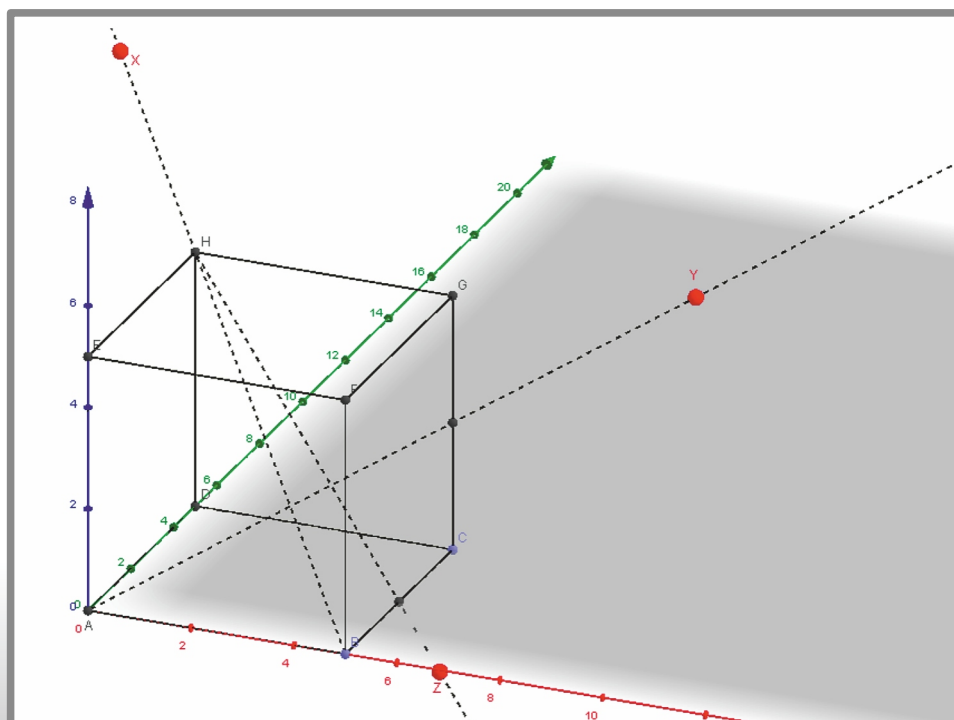
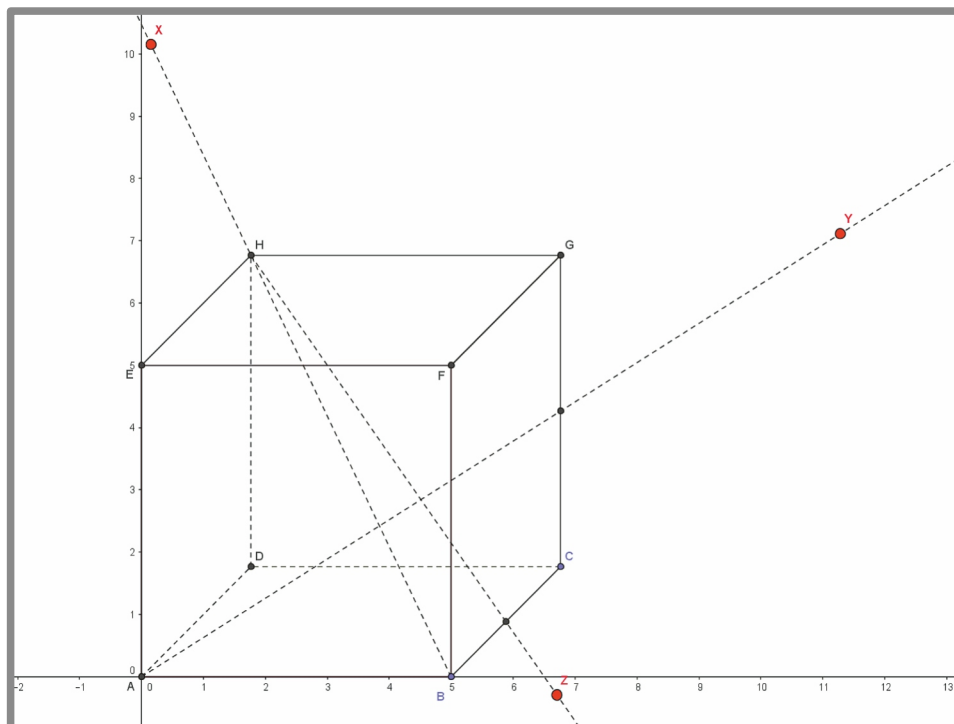

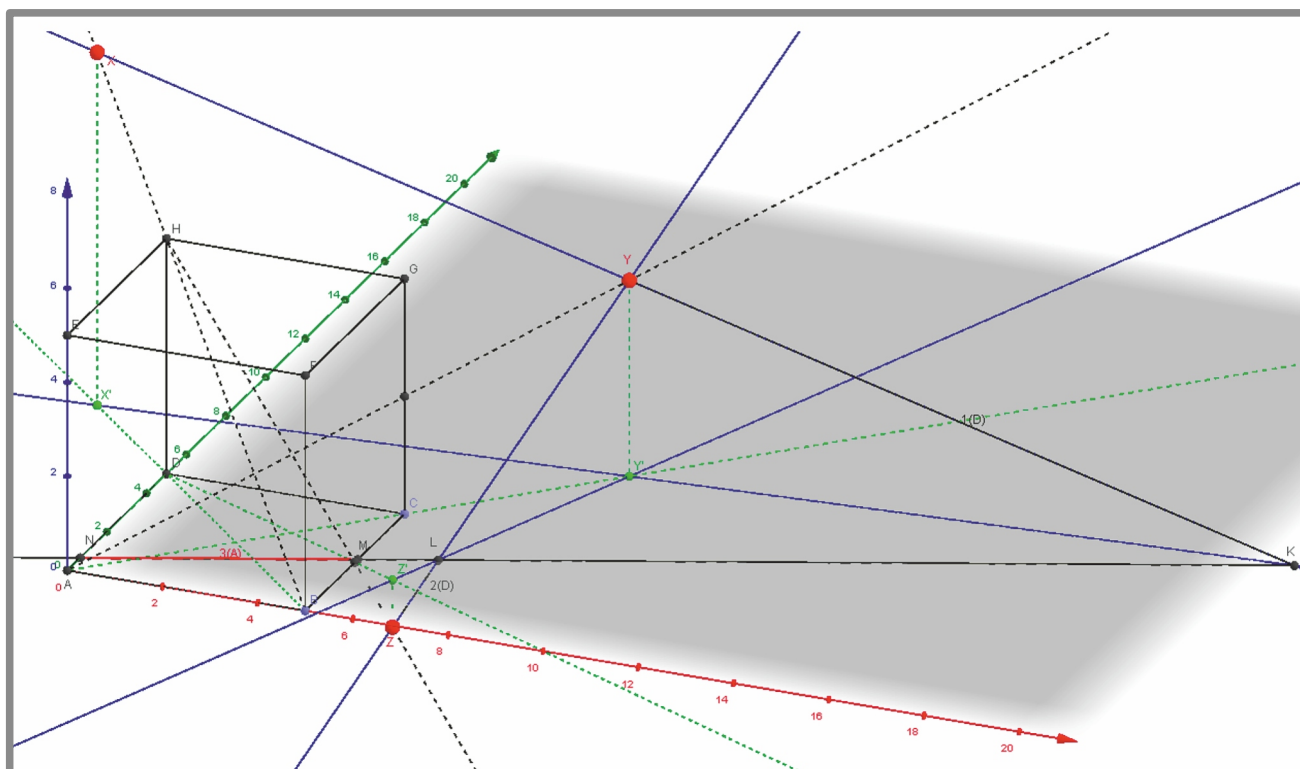
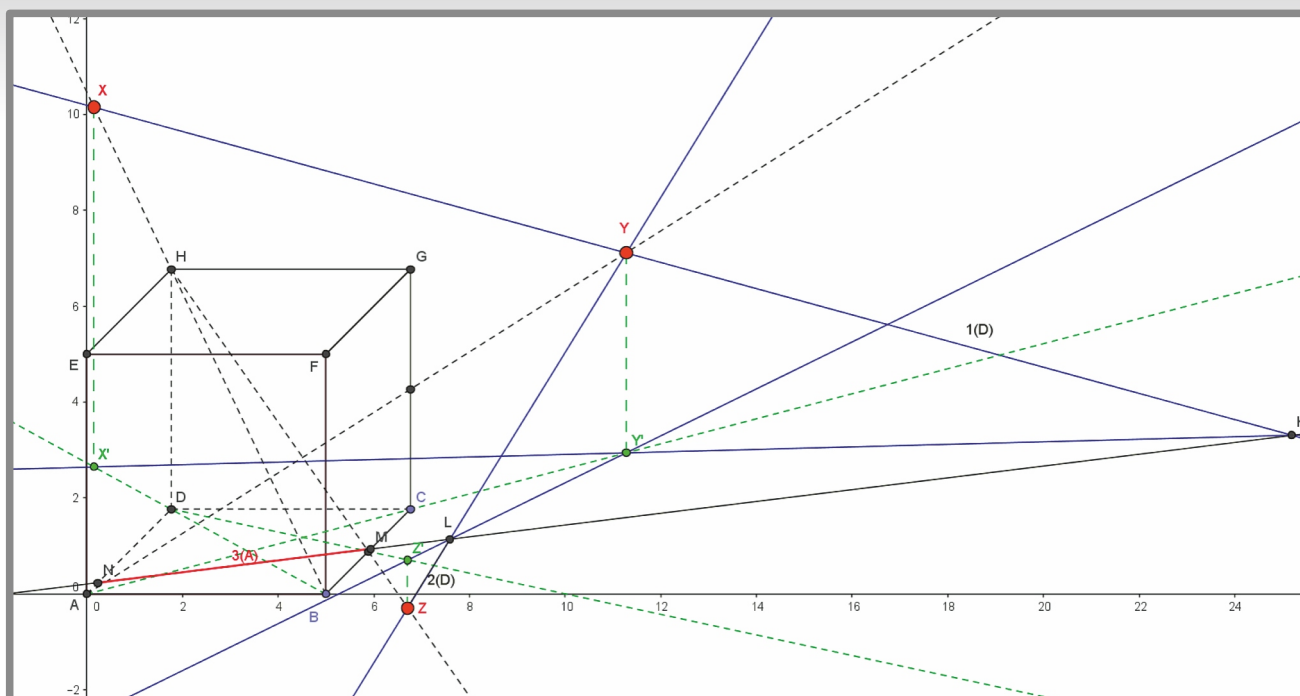
Cvičení 09 – zadání

Situaci, kdy žádný se zadaných bodů X , Y , Z neleží v žádné rovině určené stěnou krychle, pouze naznačíme (začneme první z několika kroků), z důvodu její komplikovanosti a zdlouhavosti.

Zadání zní: Najděte tu část řezu krychle $ABCDEFGH$ rovinou XYZ , která je ve spodní podstavě krychle (náleží čtverci $ABCD$):

- $X \in$ polopř. BH ($|BX| = \frac{3}{2} \cdot |BH|$), tedy neleží v žádné rovině určené stěnou krychle
- $Y \in$ polopř. AS_{CG} ($|AY| = \frac{5}{3} \cdot |AS_{CG}|$), tedy neleží v žádné rovině určené stěnou krychle
- $Z \in$ polopř. HS_{BC} ($|HX| = \frac{6}{5} \cdot |HS_{BC}|$), tedy neleží v žádné rovině určené stěnou krychle

Cvičení 09 – řešení

Popis: Zelenou čárkovanou čarou jsou zakresleny konstrukce stínů bodů X, Y a Z. Modrou barvou (zde netypicky nečárkovanou, z důvodu přehlednosti) pak najdeme patu stínu XY (označena K) a patu stínu YZ (označena L). Třetí patu, tedy stínu XZ, netřeba hledat, byla by s KL kolineární. Přímka KL je součástí roviny řezu a zároveň leží ve spodní podstavě, její průnik s podstavou ABCD je označen MN.

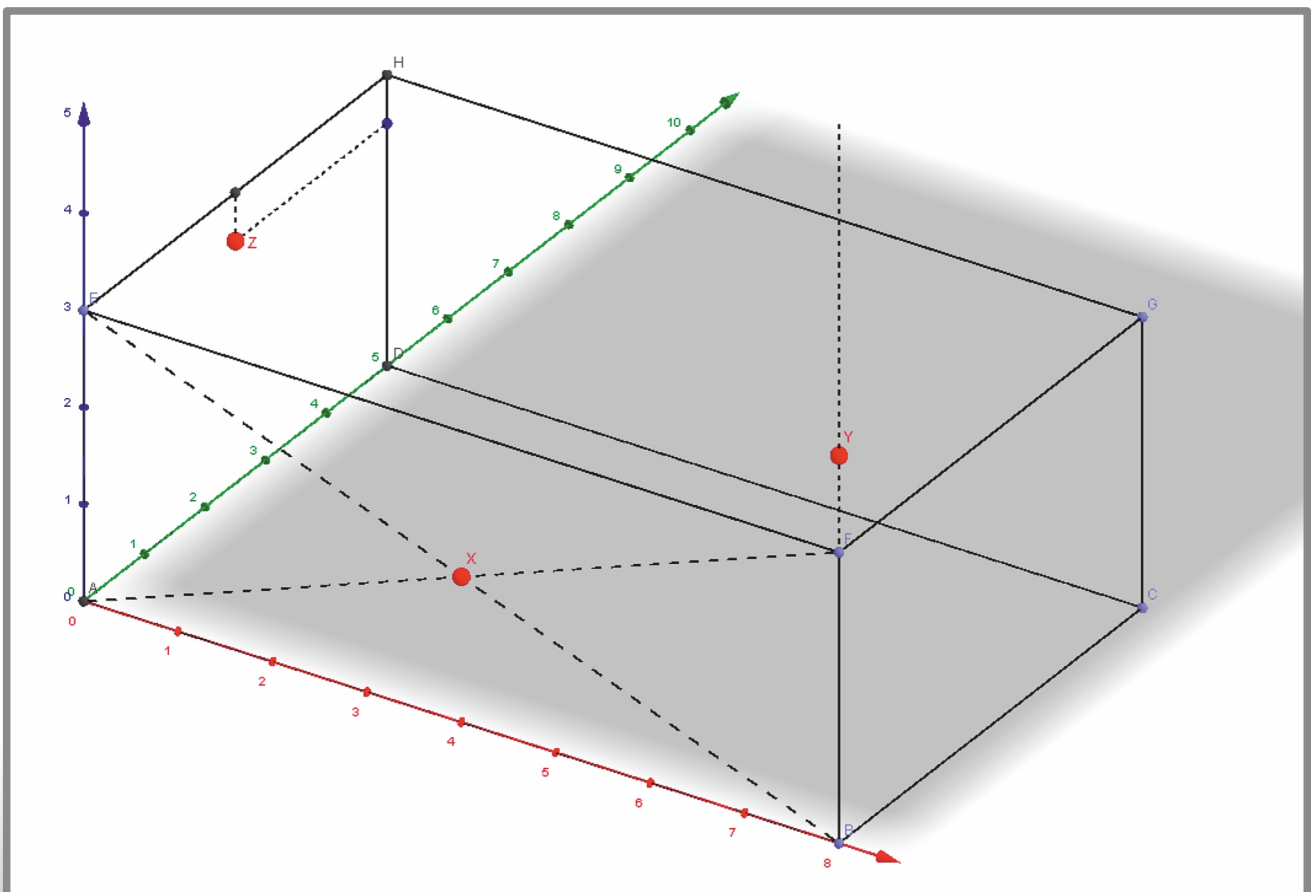
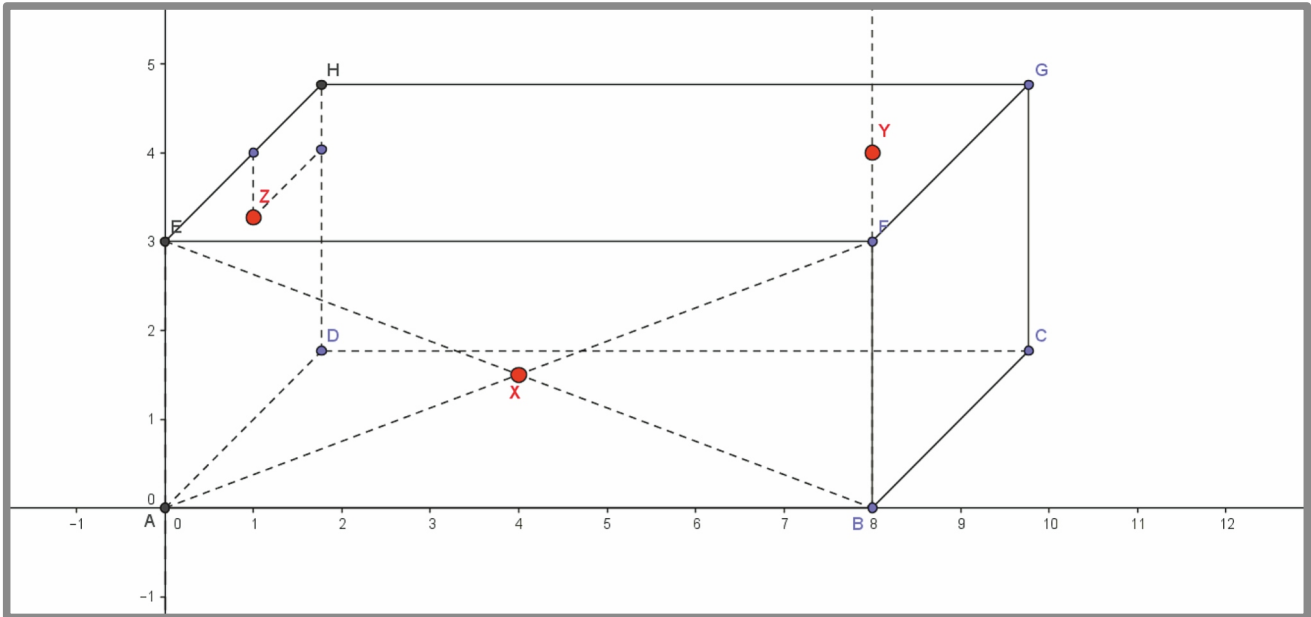
Poznámka: Při složitějších rysech doporučuji otevřít zdrojový soubor s řešením v Geogebra, nechat krokovat konstrukci, prohlédnout ze všech stran, ideálně s anaglyfickými brýlemi...

Cvičení 10 – zadání

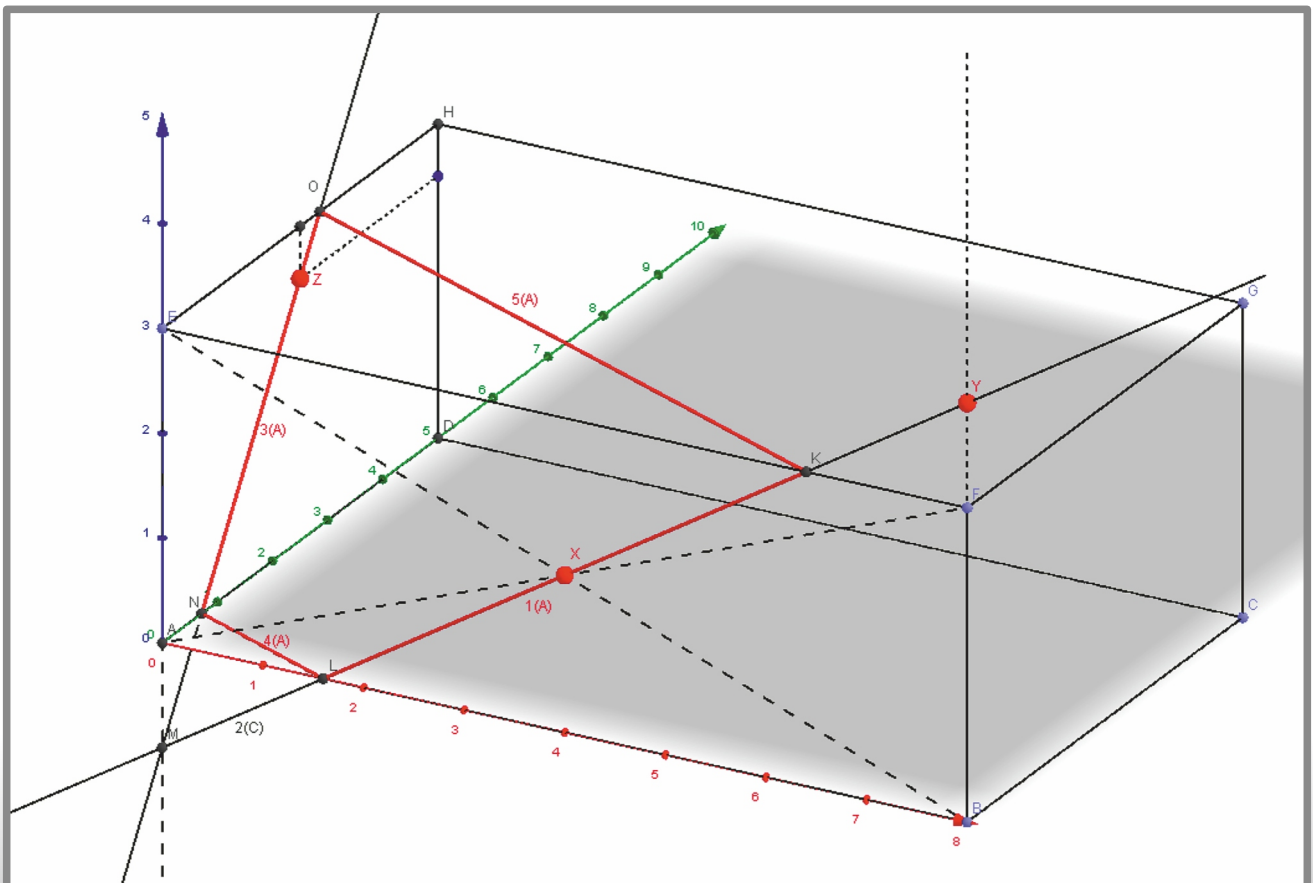
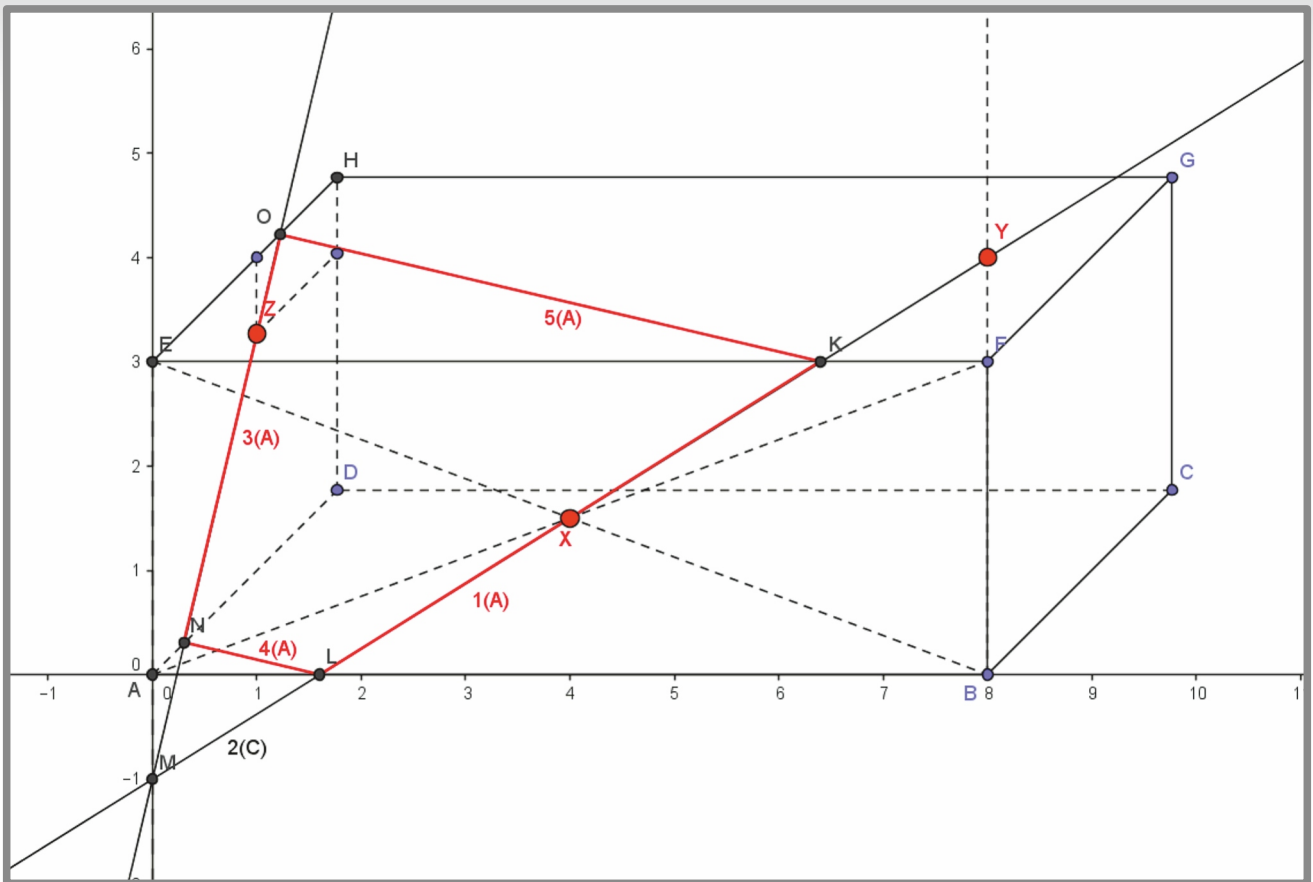
V případě, že řežeme kvádr namísto krychle, používáme stejná pravidla ve stejném pořadí.

V následujícím příkladu je kvádr o rozměrech 853 (tj. $|AB|=8$, $|AD|=5$, $|AE|=3$).

- X je střed stěny ABEF
- $Y \in$ polopřímce BF ($|BY| = \frac{4}{3} \cdot |BF|$)
- Z leží uvnitř stěny ADEH (konkrétně je Z o $\frac{1}{6}$ výšky DH níže, než je pozice S_{EH})

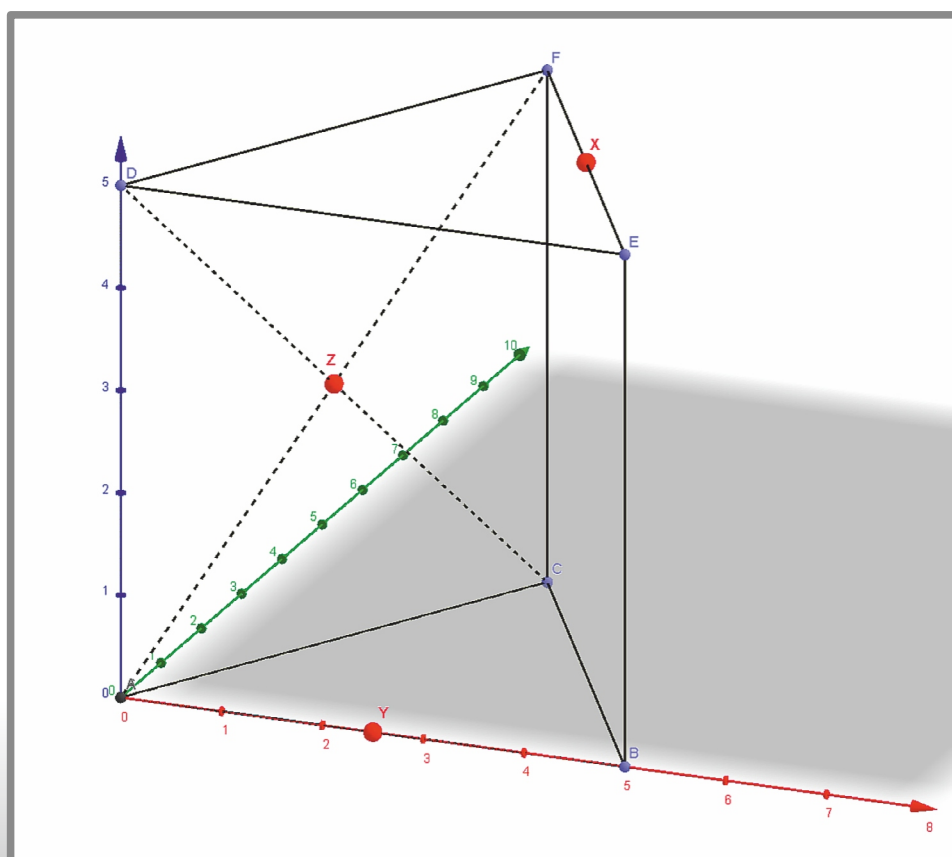
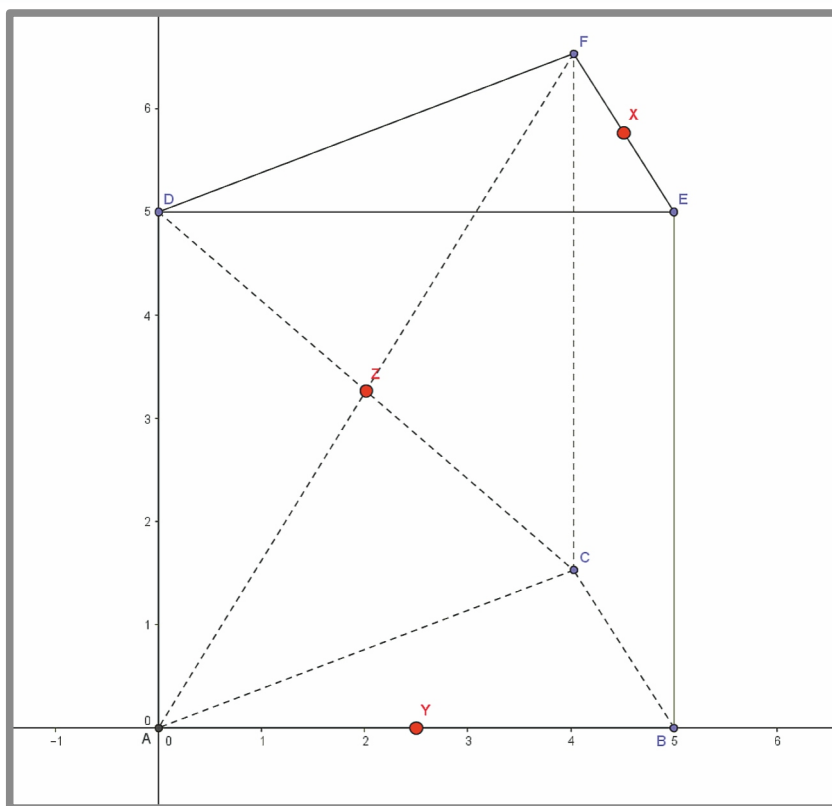
Cvičení 10 – řešení

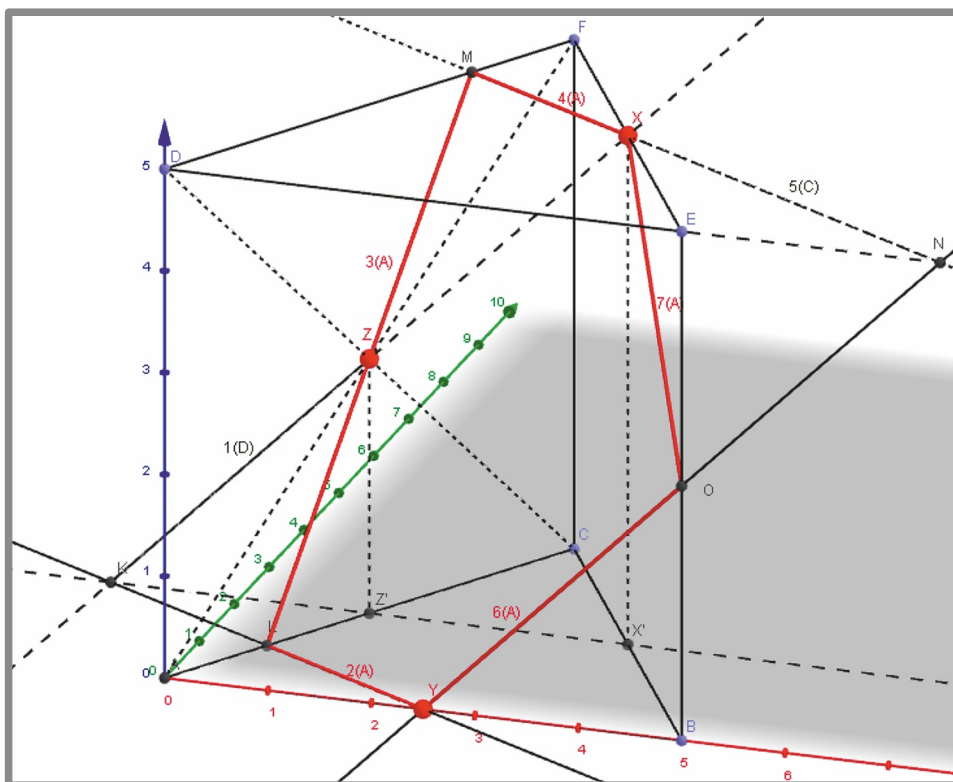
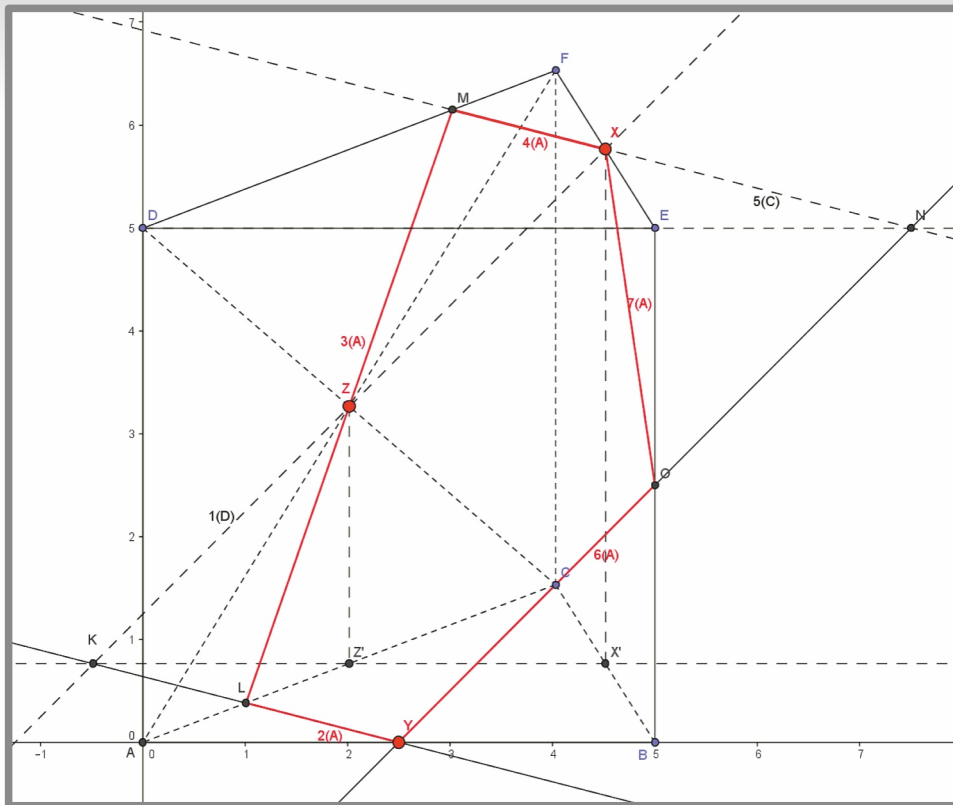
Cvičení 11 – zadání

V případě, že řežeme hranol namísto krychle, používáme stejná pravidla ve stejném pořadí. Musíme ale počítat s faktem, že rovnoběžných stěn je méně (obvykle jen horní podstava || dolní podstava).

- X je střed hrany EF
- Y je střed hrany AB
- Z je střed stěny ACDF

Cvičení 11 – řešení

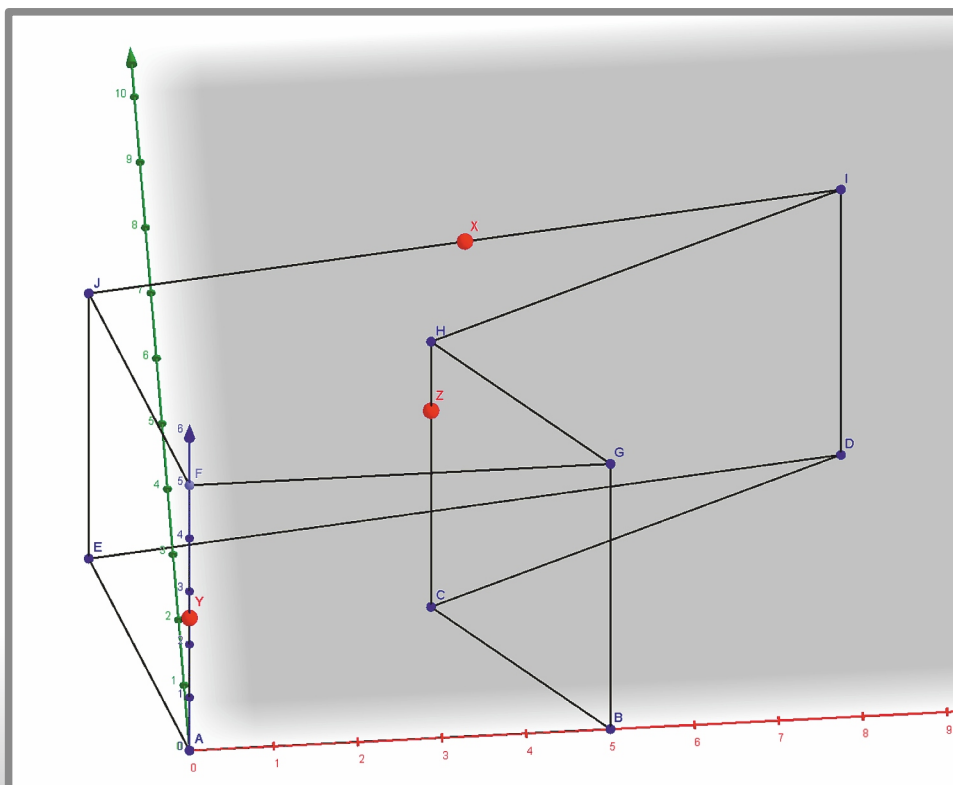
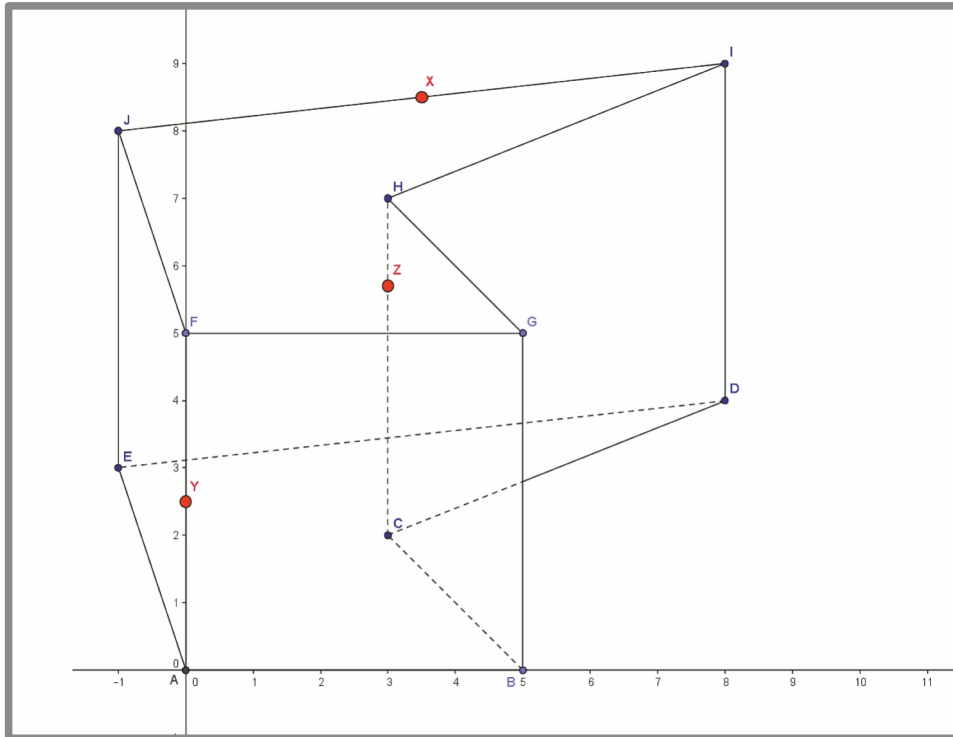
Namísto stínování XZ do roviny dolní stěny lze stínovat i YZ do roviny horní stěny. Naopak, stínování do bočních stěn je velmi, velmi komplikované.

Namísto 5(C) protahování MX do roviny „přední“ stěny lze protáhnout LY do roviny „pravé“ stěny.

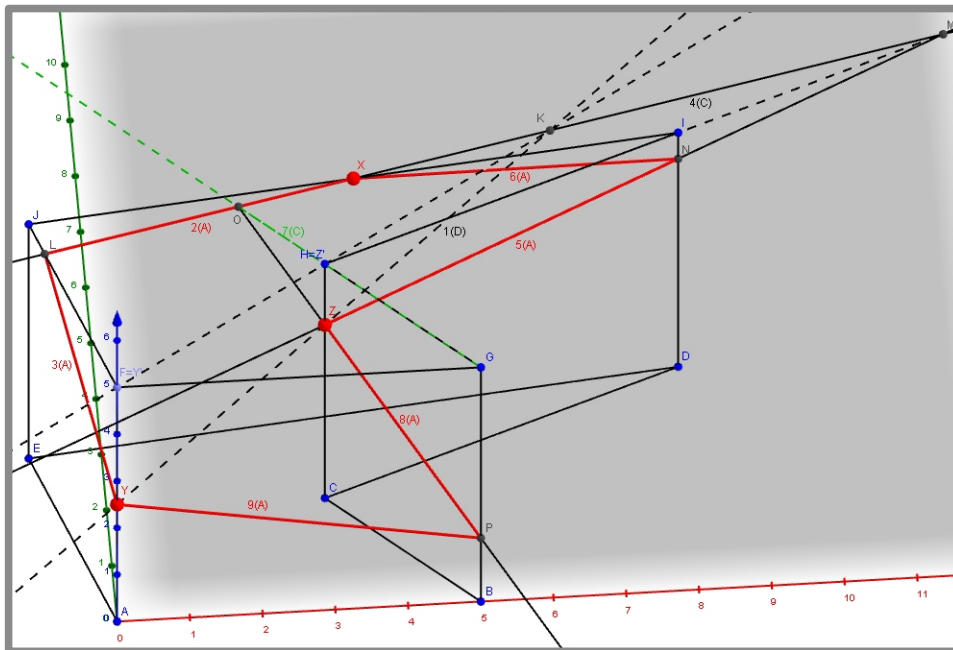
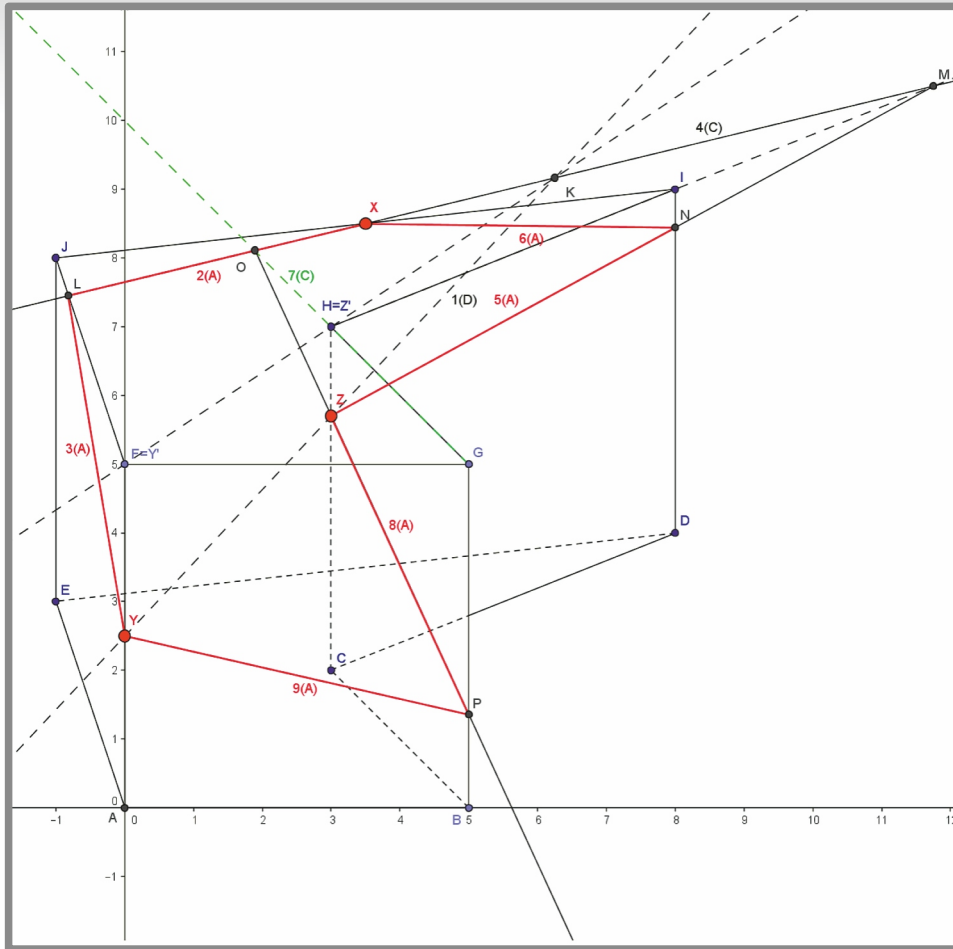
Cvičení 12 – zadání

Řežeme nepravidelný pětiboký kolmý hranol ABCDEFGHIJ (s podstavou ABCDE: A[0, 0], B[5, 0], C[3, 2], D[8, 4], E[-1, 3] a výškou $|AF|=5$ j.), rovinou XYZ:

- X je střed hrany IJ
- Y je střed hrany AF
- Z leží na hraně CH ($|CZ|=3,7$ j.)

Cvičení 12 – řešení

Nejzajímavějším momentem je asi 7(C) (označen zeleně): řešitel si musí uvědomit, že pravidlo (C) neznamená vždy protahovat hranu vně tělesa, zde naopak protahujeme hranu dovnitř nekonvexního tělesa – přímky LX a GH mají reálný průnik bod O, jenž je jak v pravé přední stěně, tak i v řezné rovině.

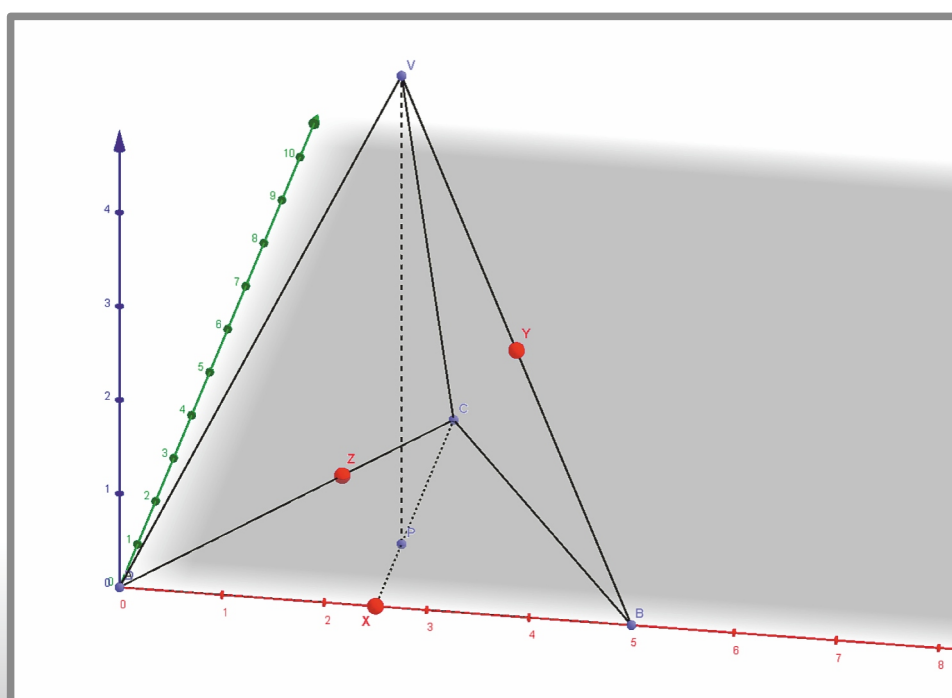
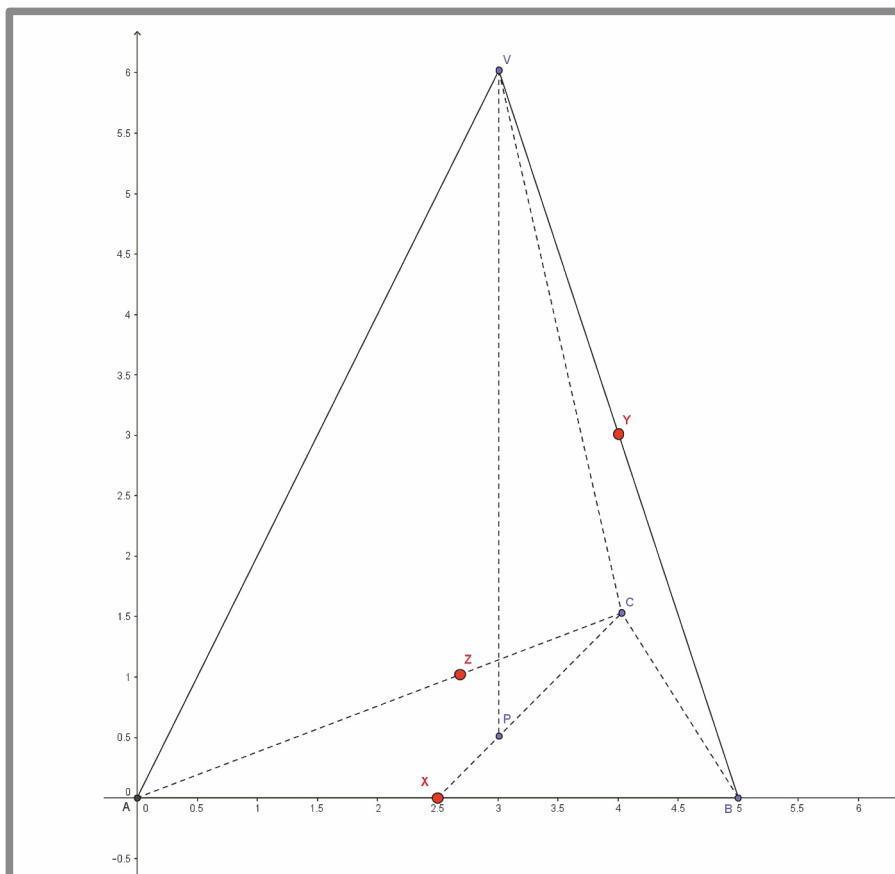

Cvičení 13 – zadání

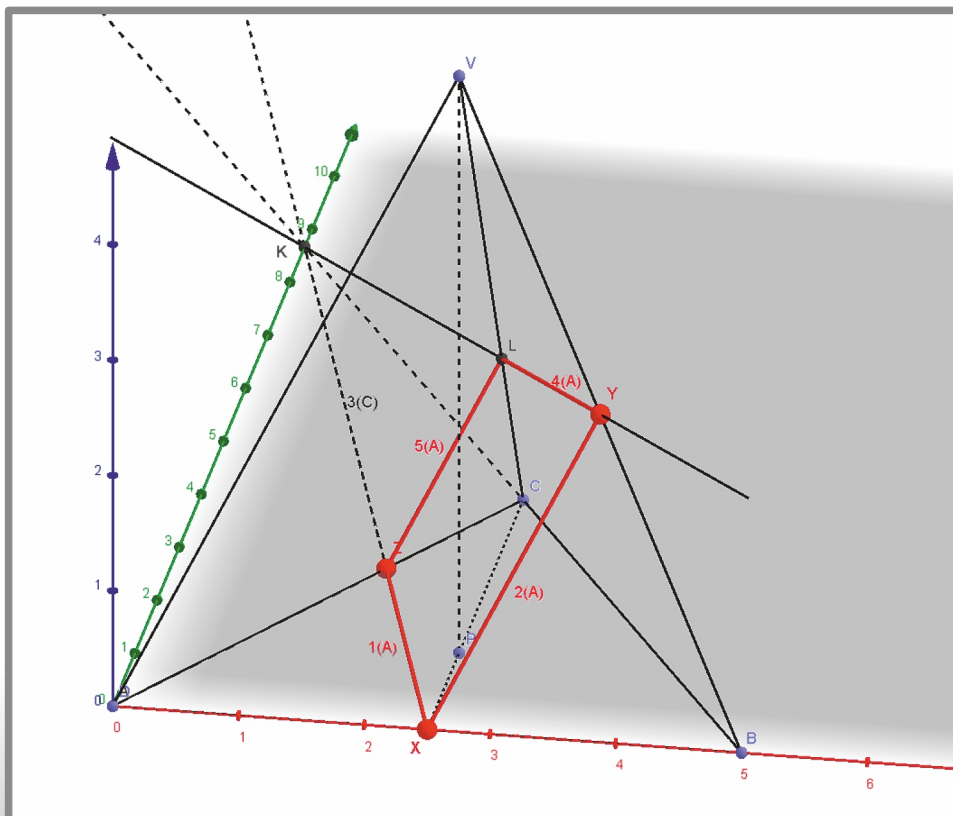
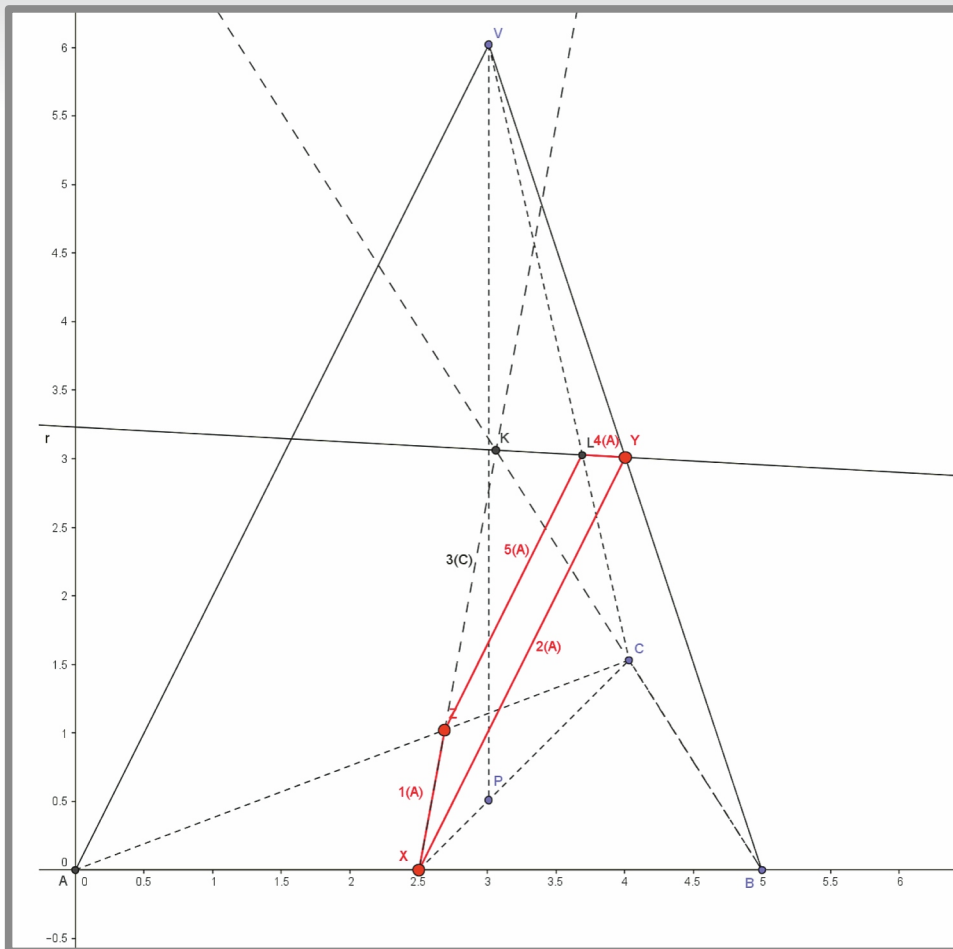
Řežeme-li jehlan, řešení prakticky postrádá pravidlo (B), protože v jehlanu nemáme rovnoběžné stěny. Projekci (stínování) děláme výhradně do spodní podstavy pomocí paprsků jdoucích svisle dolů (rovnoběžně s naznačenou výškou).

Pravidelný trojboký jehlan ABCV řežeme rovinou XYZ:

- X je střed hrany AB
- Y je střed hrany BV
- Z leží na hraně AC
($|AZ| = \frac{2}{3} \cdot |AC|$)

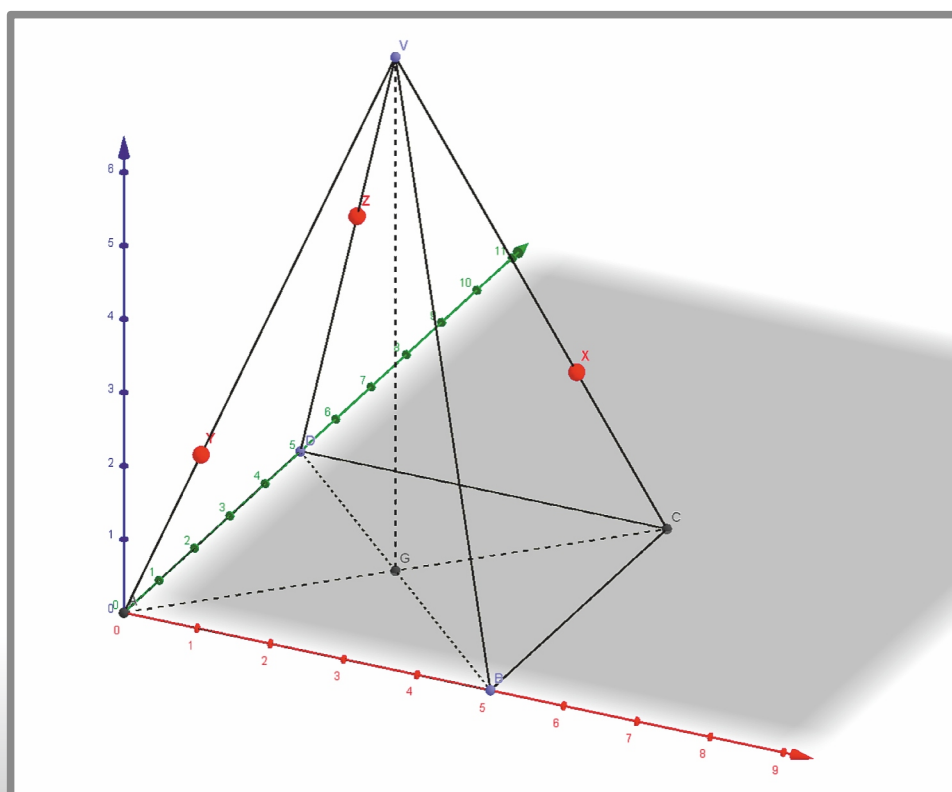
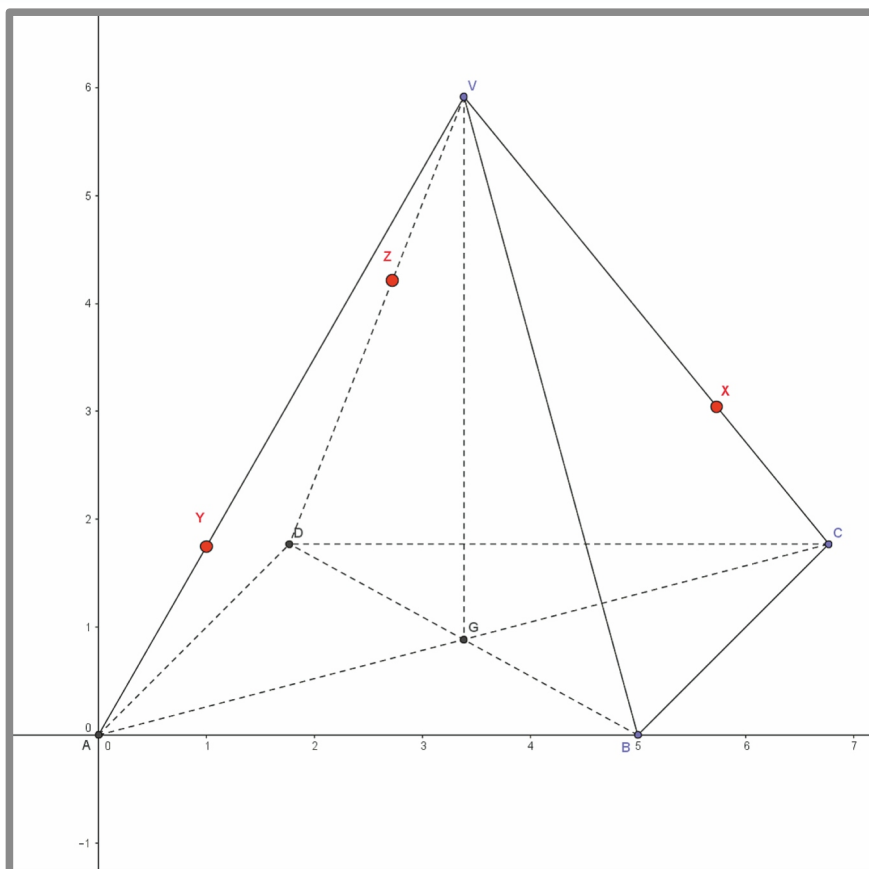
Cvičení 13 – řešení

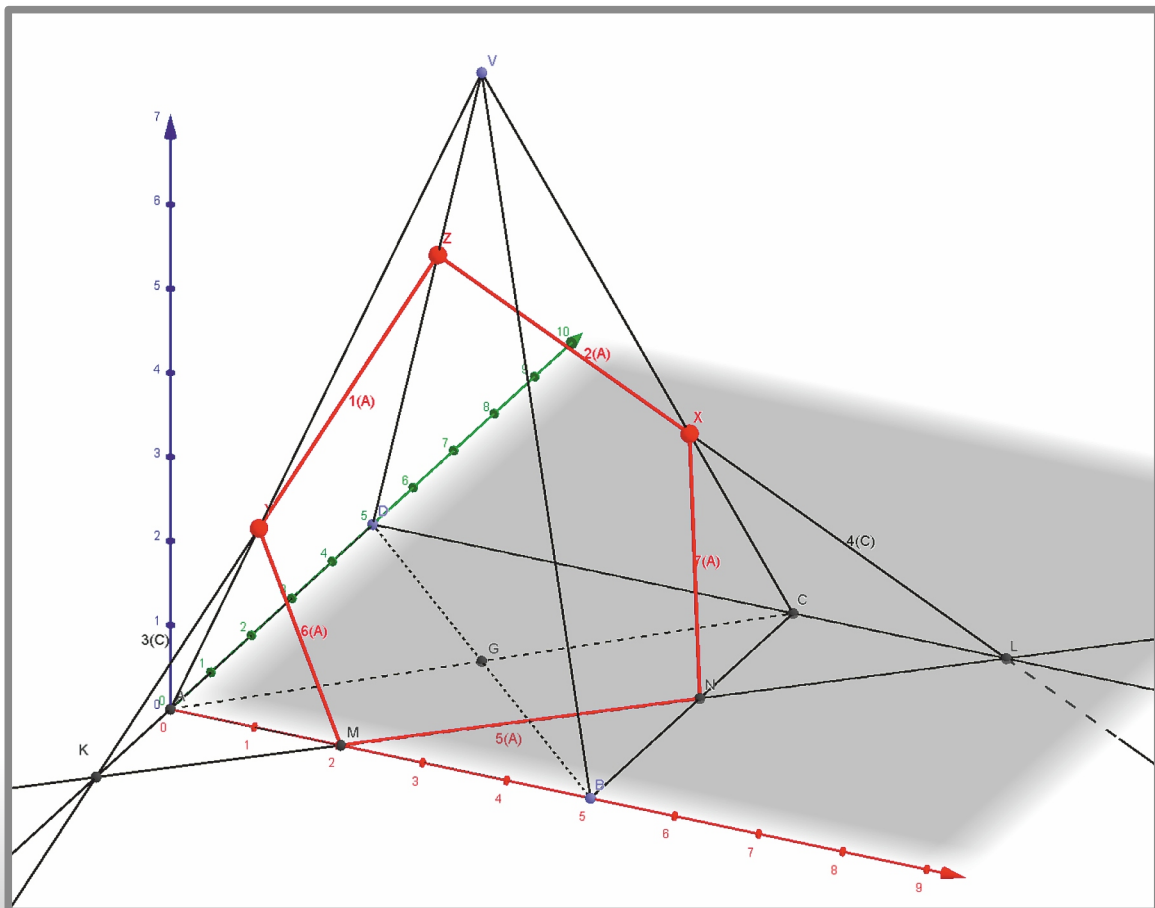
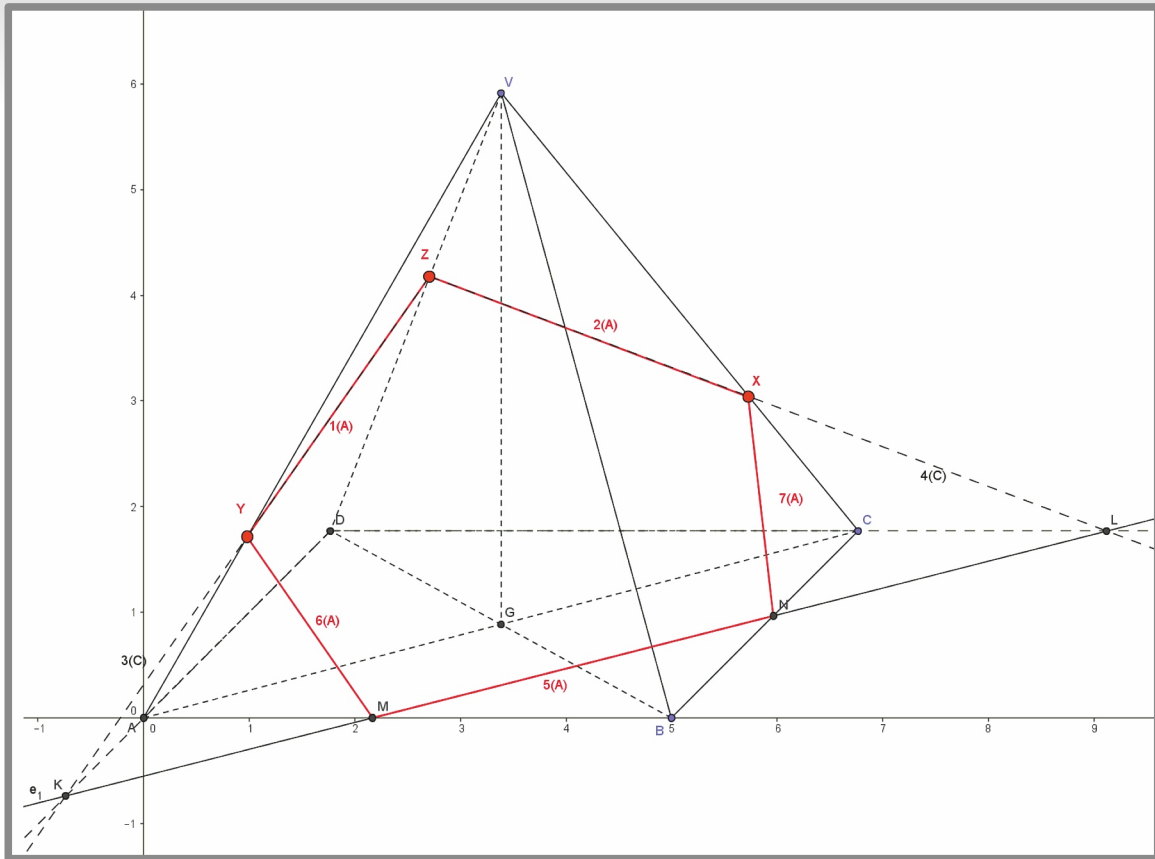
Cvičení 14 – zadání

Pravidelný čtyřboký jehlan ABCDV. U bodů XYZ řezné roviny uvedeme mírně nepřesné zadání, polohu bodů na jednotlivých stranách lze modifikovat.

- X je uvnitř hrany CV
- Y je uvnitř hrany AV
- Z je uvnitř strany DV

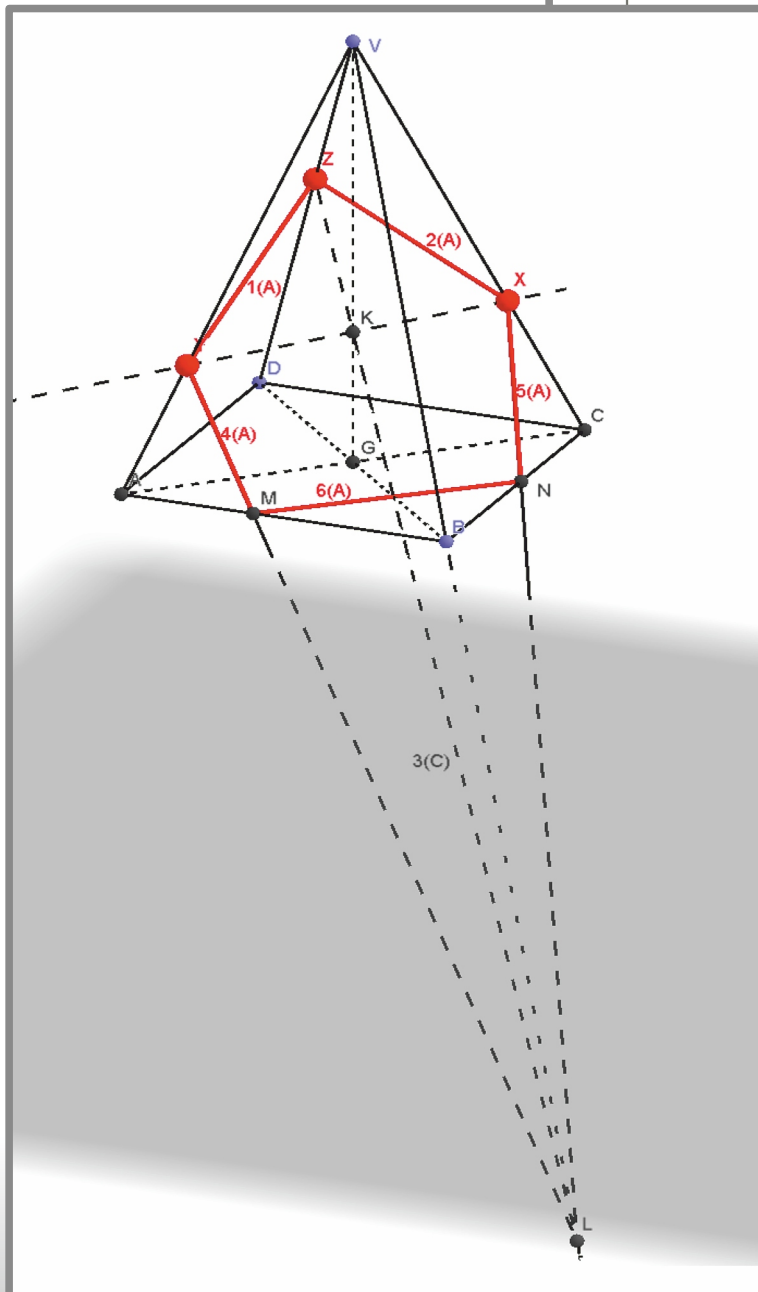
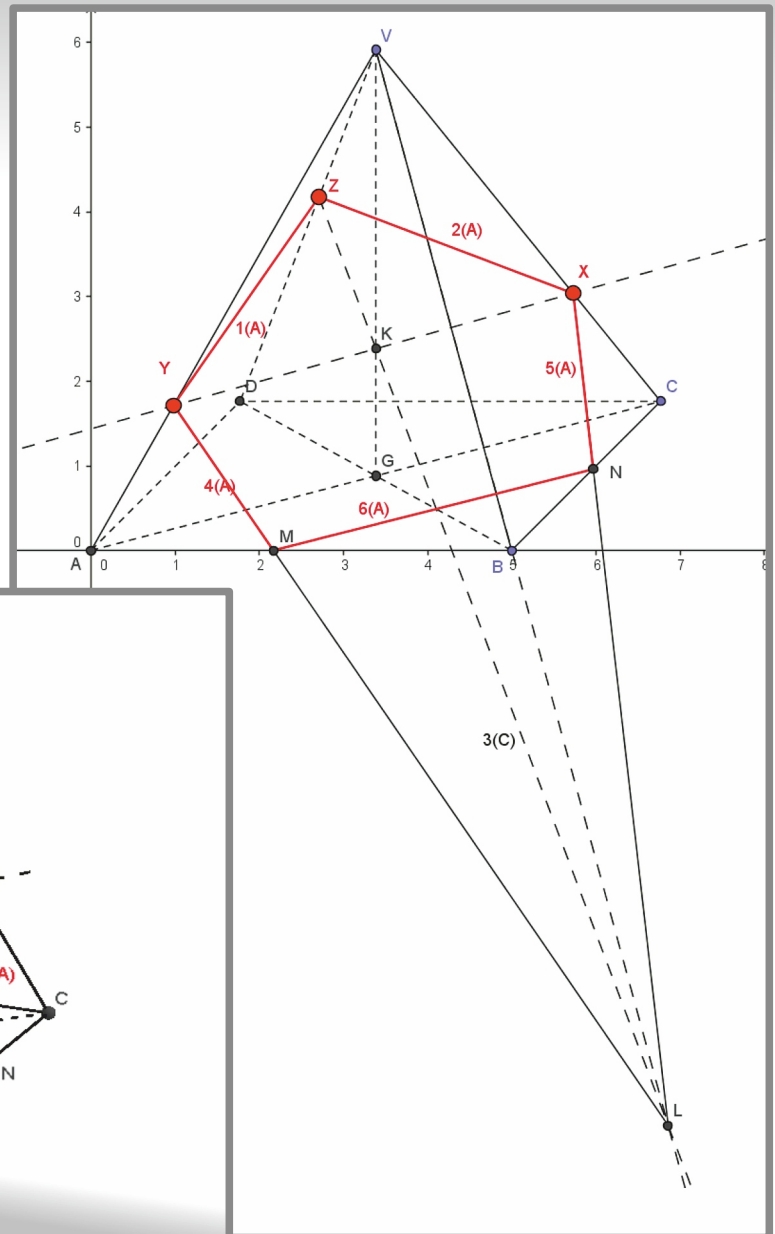

Cvičení 14 – řešení a)

Cvičení 14 – řešení b)

V případě, že jde o pravidelný čtyřboký jehlan, můžeme využít jeho rovinové souměrnosti vzhledem k rovině ACV i vzhledem k rovině BDV. Jinými slovy, přímka XY protne výšku jehlanu v bodě K a rovněž ZK protne polopřímku VB. (Protne-li ZK úsečku VB, je to výhodnější stav – lze poté použít pouze (A). Protne-li naopak ZK polopřímku VB za bodem B, je nutno použít pravidlo (C), jak ukazuje naše řešení.)

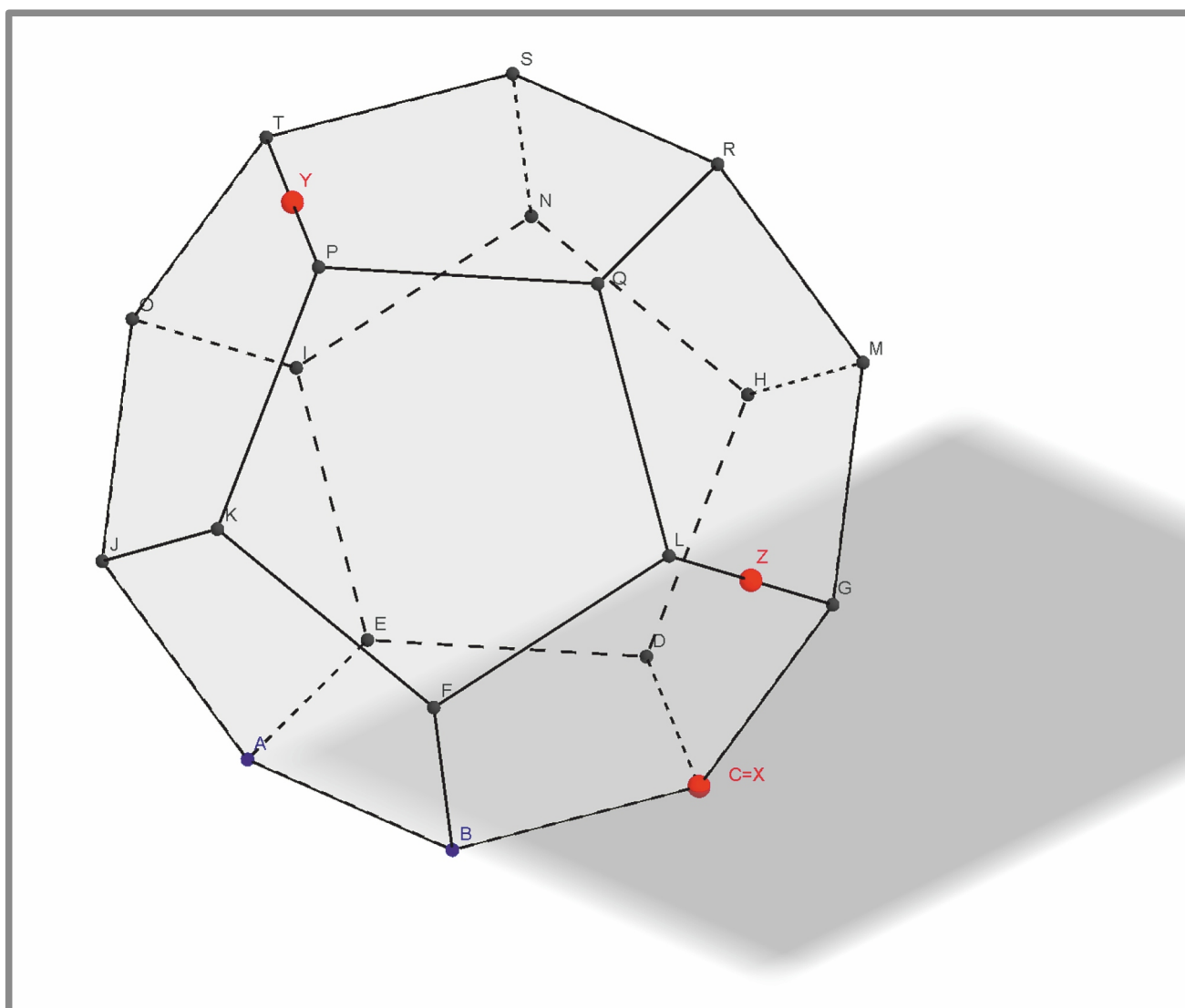

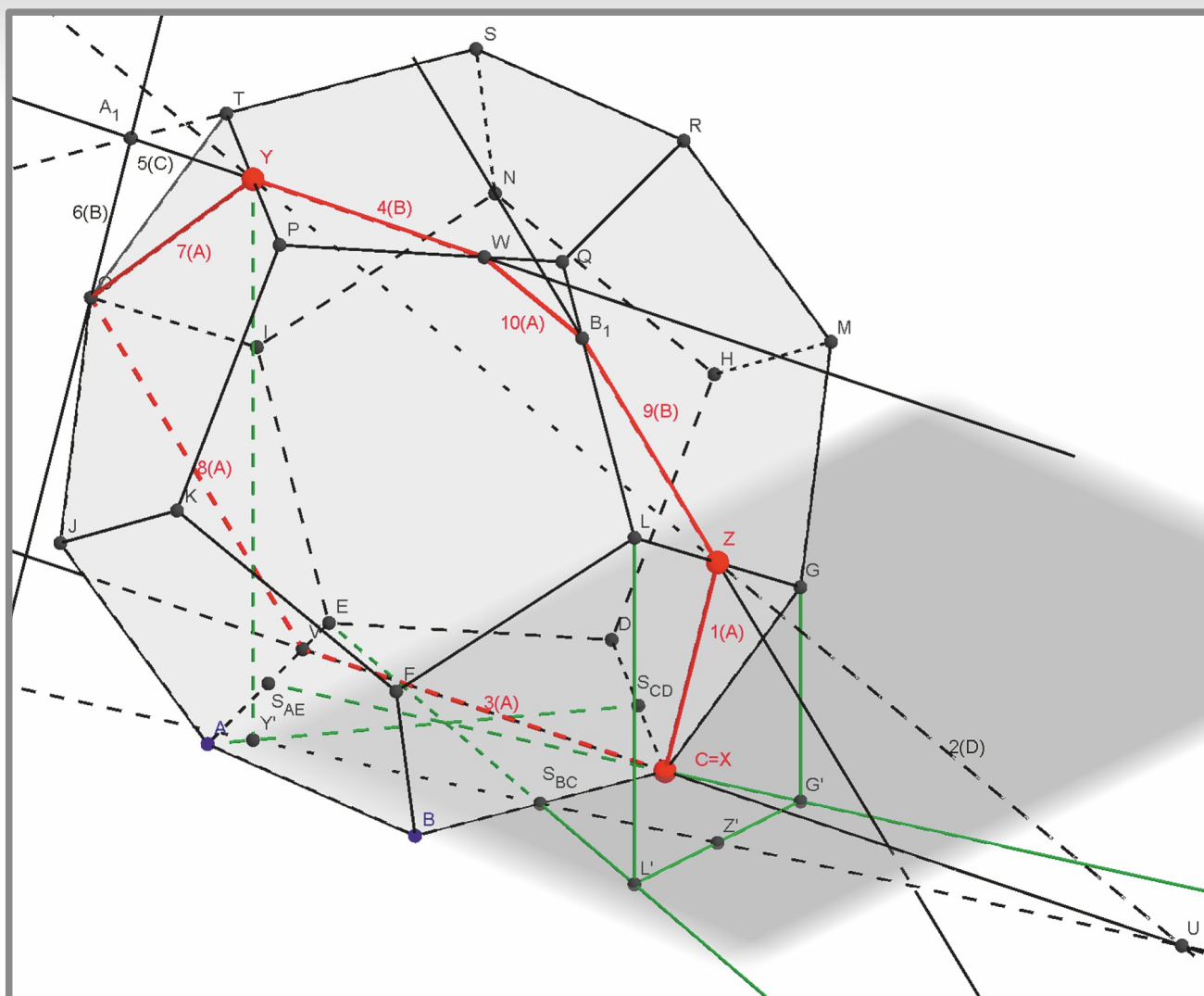
Cvičení 15 – zadání

Řezat podle pravidel (A), (B), (C) a (D) lze libovolné těleso. Například zde hledáme řez pravidelného dvanáctistěnu ABCDEFGHIJKLMNOPQRST (jednoho z Platonových těles) rovinou XYZ:

- X je ztotožněn s bodem C (což řez poněkud zjednodušuje)
- Y je střed hrany PT
- Z je střed hrany GL

Zadání i výsledek prezentujeme pouze ve 3D pohledu, protože volné rovnoběžné promítání obsahuje velké množství čar.

Cvičení 15 – řešení

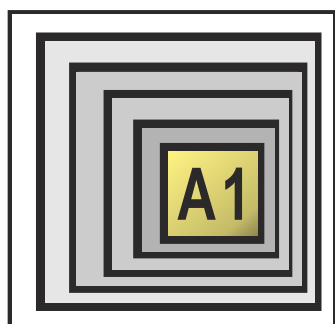
Pro přehlednost jsme zeleně vyznačili stínování bodu Y do spodní stěny, pomocných bodů G a L do spodní stěny i bodu Z do spodní stěny. Je dobré si uvědomit, že při projekci do roviny spodní stěny má přímka RY jako stín přímku $S_{CD}A$, přímka TG má jako stín přímku $S_{AE}C$ a konečně přímka IL má jako stín přímku ES_{BC} . (Pozor, krajní body uvedených stínů si ovšem neodpovídají.) Doporučuji proložit v Geogebra rovinu třemi body a prohlédnout.

Na obrázku chybějí osy xyz, které situaci znepráhledňovaly. (Nicméně osa z je důležitá, rovnoběžně s ní jsme všechny paprsky stínů vedli.)

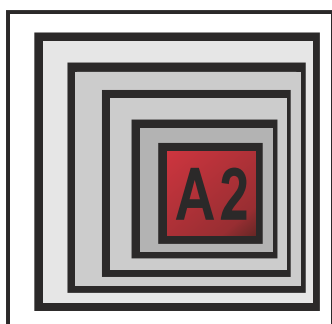
Singularitou je pravidlo 6(B), které ve stěně OINST najde jako průnik pouze bod O (singularita vznikla díky tomu, že zadané Y a Z jsou ve středech hran a X je ve vrcholu...) Pokud by průnik vycházel nesingularně, tedy jako vnitřní bod úsečky IO nebo na polopřímce IO za bodem O, řešili bychom situaci podobně.

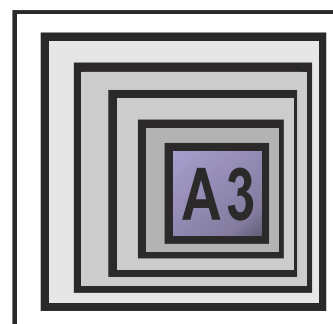
Kantor Ideál

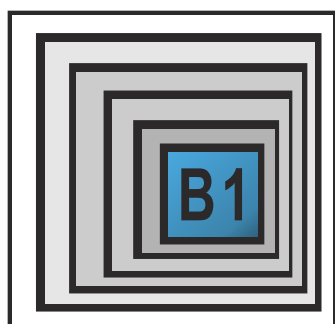
VZDĚLÁVÁNÍ ŘEDITELŮ

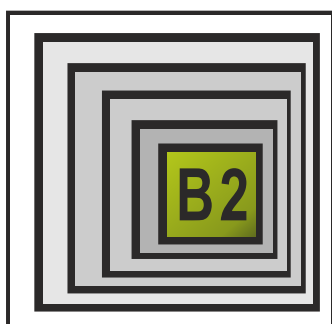
MENTORING

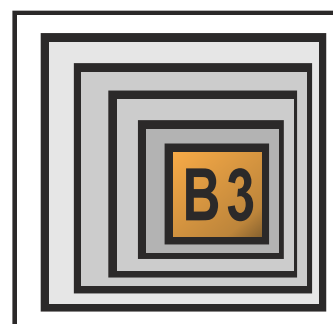
METODIK ICT VE ŠKOLE

CO UŽ MÁME

CO CHCEME

OBOROVÉ DIDAKTIKY